

Afarak VUOSIK- ERTOMUS

2019

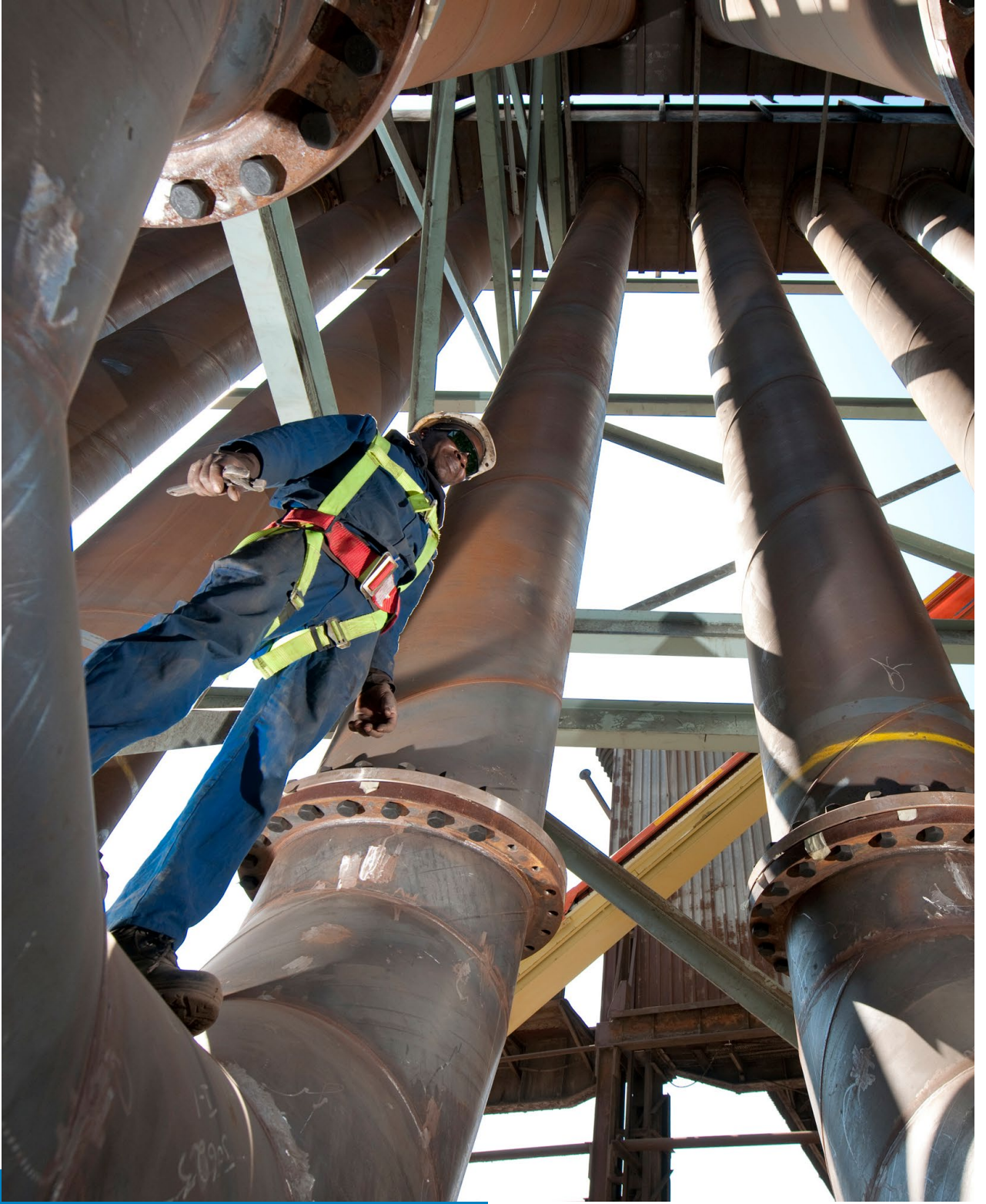

AFARAK
CORPORATION

Olemme Afarak.

Erikoismetallien tuottaja

Vertikaalisesti integroitunut
erikoismetalliseosten valmistaja Arafak on
globaali organisaatio, joka toimii Etelä-
Afrikassa, Turkissa ja Saksassa. Arafak
on listattu NASDAQ OMX:n Helsingin
pörssissä ja Lontoon pörssissä.

Sisälllys

Strateginen katsaus

Globaali jalanjälki	8
Toimitusjohtajan katsaus	10
Ferrokromi- ja kromimalmimarkkinat	12
Konsernin toimintakatsaus	14
Konsernin taloudellinen suoriutuminen	16
Erikoismetalliseossegmentti	23
Erikoismetalliseossegmentti	24
Rautametalliseossegmentti	28
Riskienhallinta	31
Kestävä kehitys	35

Lausunto varannoista

Lausunto varannoista	42
----------------------	----

Hallintokatsaus

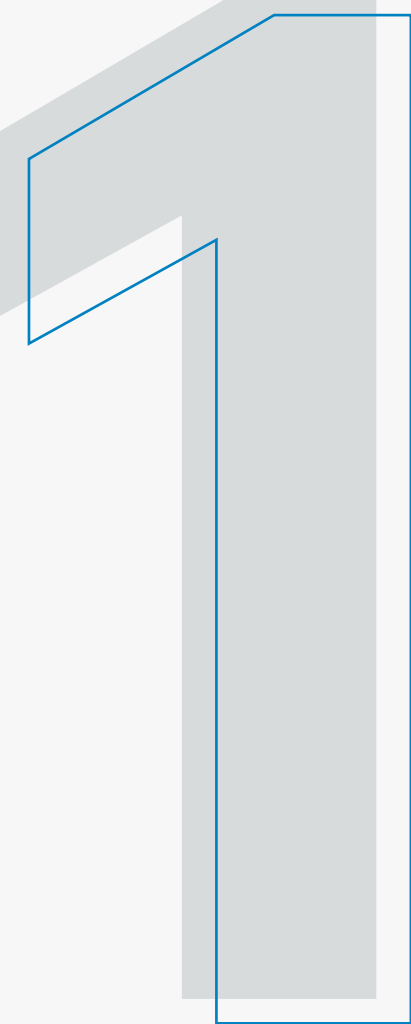
Hallituksen puheenjohtajalta	60
Viittaamalla sisällytetyt tiedot	62
Johtomme	
Hallitus	64
Johtoryhmä	65
Yritysjohto	66
Hallintorakenne	68
Hallitus	71
Hallitus vuonna 2019	73
Hallituksen valiokunnat	74
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	75
Sisäinen valvonta	76
Sisäpiirihallinto	78
Yhtiökokouksen päätökset	79
Lisätietoja	80
Palkka- ja palkkioselvitys	81

Tilinpäätös

Tunnusluvut	86
Konsernitilinpäätös	89
Konsernin tuloslaskelma ja konsernin laaja tuloslaskelma	89
Konsernitase	91
Konsernin rahavirtalaskelma	93
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	95
1. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	96
1.1 Yrityksen perustiedot	96
1.2 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	96
1.3 Toiminnan jatkuvuus	110
1.4 Liiketoimintojen yhdistäminen ja määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta	110
1.5 Arvon alentumistestaus	111
1.6 Toimintasegmentit	115
1.7 Konsernituloslaskelman liitetiedot	118
1.8 Konsernitaseen liitetiedot	121
1.9 Lähipiiritapahtumat	146
1.10 Vakuudet ja vastuusitoumukset	149
1.11 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	149

Emoyhtiön tilinpäätös

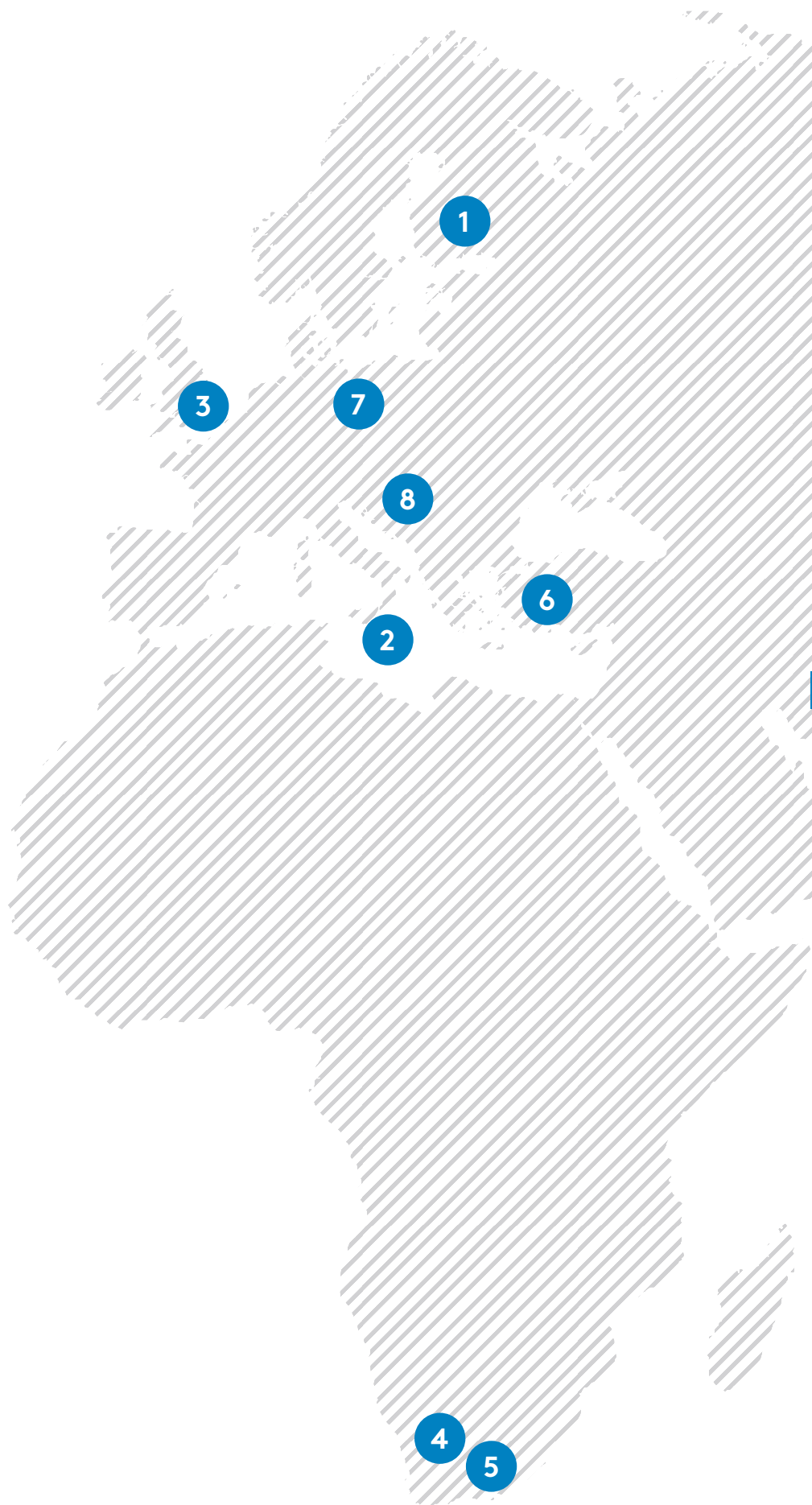
Tuloslaskelma (FAS)	151
Tase (FAS)	152
Rahoituslaskelma (FAS)	154
2. Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot (FAS)	155
2.1 Laadintaperiaatteet	155
2.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	156
2.3 Taseen liitetiedot, Vastaavaa	157
2.4 Taseen liitetiedot, Vastattavaa	160
2.5 Vakuudet ja vastuusitoumukset	162
2.6 Muut liitetiedot	162
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	166
Tilinpäätösmerkintä	167

Strateginen katsaus

Globaali jalanjälki

1. HELSINKI

Kotipaikka, ensisijainen pörssilistaus

2. MALTA

Pääkonttori

3. LONTOO

Toissijainen pörssilistaus

4. ETELÄ-AFRIKKA

Kaivokset – Rautametallit

5. ETELÄ-AFRIKKA

Mogale – Rautametallien jalostuslaitos

6. TURKKI

Kaivokset – Erikoismetallit

7. SAKSA

EWV – Erikoismetallien jalostuslaitos

8. SERBIA

Magnohrom – Kraljevo kaivokset

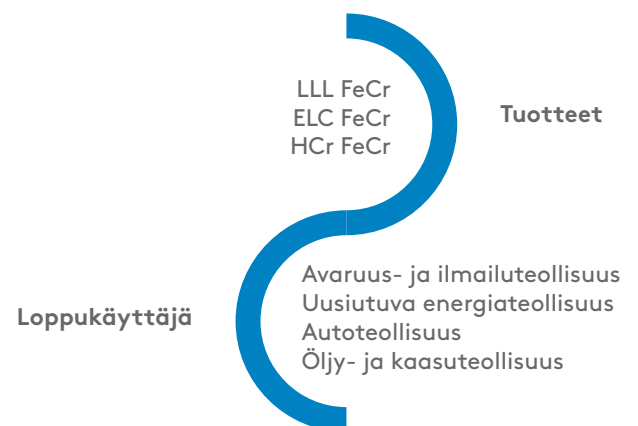

SEGMENTIT

RAUTAMETALLISEOKSET

ERIKOISMETALLISEOKSET

Toimitusjohtajan katsaus

KATSAUS VUOTEEN 2019

2019 oli huono vuosi koko ferrokromiteollisuudelle, etenkin Etelä-Afrikassa. Siinä missä erikoissegmementtimme suoriutui erittäin hyvin ja toteutettu joustavuusstrategiamme onnistui tasapainottamaan laskevien markkinahintojen vaikutusta, ferrokromisegmenttimme oli vaikeuksissa. Sopimushintojen lasku jokaisena vuosineljänneksenä, epäsuotuisat randi-dollarin valuuttakurssit, erittäin kallis energia ja jatkuvat energian toimitushäiriöt vaikeuttivat toimintaa Etelä-Afrikassa. Vaikka Afarak pienimpänä jäljellä olevista tuottajista sieti olosuhteita paremmin kuin muut ja toteutti valtavia kustannusleikkauksia esimerkiksi kapasiteetin vähentämisen ja lomautusten muodossa, raskaita tappioita syntyi. Tällä hetkellä olemme lopettaneet väliaikaisesti kaivostoiminnan kaikissa kaivoksissa. Jotkut kaivokset, kuten Stellite ja Zeerust, jatkavat sivukiven käsittelyä ja / tai malmien käsittelyä kolmansille osapuolille.

NÄKYMÄT

Viime kuukausina onnistuimme edelleen vähentämään kustannuksia ja markkinoiden piristymisestä oli nähtävissä vilauksia, kunnes koronaviruksen vaikutus iski voimakkaasti meihin kaikkiin. Tällä hetkellä kriisin lopullisia vaikutuksia niin yleisellä tasolla talouteen kuin erityisesti Afarakiin on vaikea arvioida. Tällä hetkellä tärkein prioriteettimme on enemmän kuin koskaan kollegoidemme terveyden ja varojemme suojeleminen. Toistaiseksi seuraukset ovat olleet meille vähäisiä Etelä-Afrikan ulkopuolella, mutta emme voi sulkea pois sitä, että asiat voivat pahentua, etenkin jos talouden sulkemiset tapahtuvat joillakin keskeisillä markkinoilla.

KASVUSTRATEGIA

Olemme edelleen tehostaneet platinaryhmän metallien talteenottoa Stelliten kaivoksella ja meidän pitäisi aloittaa siellä tuotanto toukokuuhun mennessä. Tästä odotetaan tulevan yksi Afarakin kannattavimmista yksiköistä.

Jos Etelä-Afrikan rautamalmin odotettu 40 prosentin vientivero toteutuu, odotamme markkinoiden elpyvän ja olemme lyhyen ajan kuluessa valmiita jatkamaan kaivostoimintaa.

Sama pätee sulattoihimme sekä Saksassa että Etelä-Afrikassa, jotka voisivat palata täyteen tuotantoon viikkojen sisällä. Serbiassa toimiva Magnesia-projekti on toinen suuren potentiaalisen omaava varallisuuserämme. Siellä keskitymme tällä hetkellä pääoman hankkimiseen, jotta saamme aloitettua positiivisen tuloksen tekemisen.

KIITOS

Ajat ovat erittäin kovia. Henkilöstömme on osoittanut valtavaa sitoutumista ja antanut tukensa läpi organisaation. En voi kiittää heitä tarpeeksi. Haluan myös kiittää sydämestäni hallituksen jäseniämme, jotka auttavat meitä jatkuvasti antamalla arvokkaita neuvoja ja tukea.

GUY KONSBRUCK

Toimitusjohtaja

Ferrokromi- ja kromimalmimarkkinat

Afarak-konserni toimii pääasiassa kromimalmimarkkinoilla.

Suurin osa maailman kromimalmista käytetään metallurgisissa käyttökohteissa. Lisäksi kromimalmia käytetään vähäisemmässä määrin tulenkestävissä aineissa, valimohiekkana ja kemiallisena aineena, kuten alla on kuvattu. Afarak tuottaa ferrokromia, joka on metallurgisissa käyttökohteissa käytetyn kromin päätyyppi ja jonka kysyntää ohjaa pääasiassa ruostumattoman teräksen kysyntä.

Tämän johdosta kromimalmi ja ferrokromi ovat todella vahvasti sidoksissa ruostumattoman terästeollisuuden kehitykseen.

Katsaus vuoteen 2019

Maailmanlaajuinen kasvu on heikentynyt, ja vuoden 2019 keskimääräisen kasvun arvioidaan olevan 2,9 prosenttia. Tariffien korotukset Yhdysvalloissa ja Kiinassa vaikuttivat siihen, että jälkimmäisen talous hiipui odotettua nopeammin. Kasvun odotetaan hidastuvan lisää vuonna 2020.

RUOSTUMATON TERÄS

Kiinan ruostumattoman teräksen tuotanto, joka edustaa 57 prosenttia maailman kokonaistuotannosta, kasvoi viime vuonna noin 10 prosenttia muun maailman kustannuksella, sillä muiden maiden tuotanto laski huomattavasti. Vuonna 2019 maailman ruostumattoman teräksen kokonaistuotanto kasvoi 2,2 prosenttia pitkän aikavälin kasvutrendin ollessa 5,5 prosenttia. Vuonna 2020 kasvun odotetaan olevan samalla 2 prosentin tasolla.

Kun tarkasteluun otetaan maailman tärkeimmät taloudet, ruostumattoman teräksen tuotanto laski seuraavasti: Eurooppa -8%, Yhdysvallat noin -7%, Japani noin -7% ja Intia noin -7%. Luvut perustuvat eri lähteistä saatuihin tietoihin.

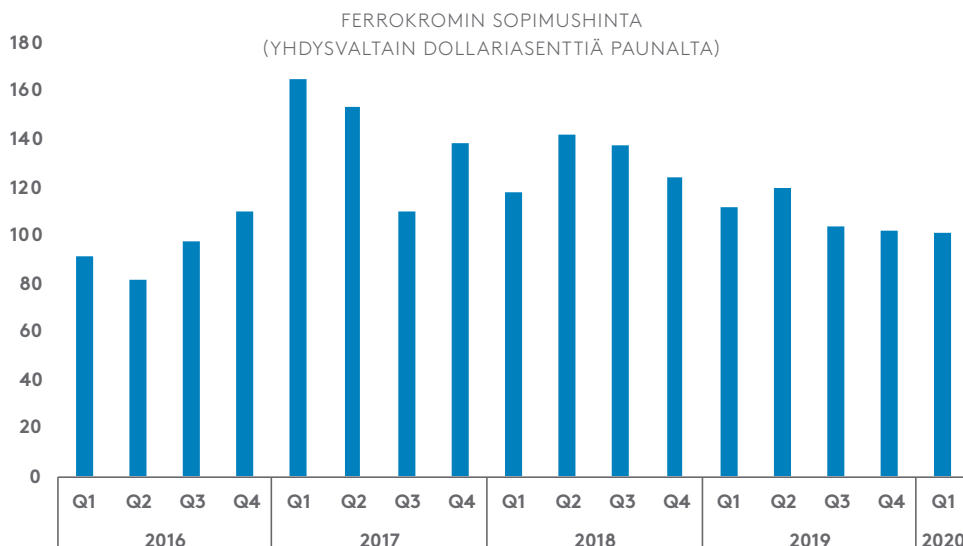
Nämä trendit eivät johdu pelkästään yleisestä heikosta taloustilanteesta ja loppukäyttäjien heikosta kysynnästä, vaan myös tuontituotteiden kilpailutilanteesta monissa muissa maissa.

Vuoden 2019 loppuun mennessä globaalit ostopääliköindeksit alkoivat elpyä monilla alueilla, myös Kiinassa, mikä osoittaa, että globaali kasvu oli saavuttamassa pohjan. Koronaviruksen leviäminen on kuitenkin lisännyt entisestään maailmantalouden kehitykseen liittyvää epävarmuutta.

Ruostumattoman teräksen tuotannon ennustetaan vähenevän vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 7% vuotta aiemmasta, mutta COVID-19-viruksen puhkeamiseen liittyvän viimeisimmän kehityksen vaikutusta ei vielä tunneta. SMM:n mukaan ruostumattoman teräksen tuotanto Kiinassa laski tammikuussa 13,06%, kun taas muut markkinalähteet ovat maininneet laskun olleen 17% edellisestä kuukaudesta.

Vaikka viruksen leviämisen ja talouksien elpymisen kehitystä on erittäin vaikea ennustaa, jotkut ennustajat ennustavat maailmanlaajuisen tuotannon mahdollisesti laskevan vuonna 2020. Tämä saattaa johtaa lisääntyneeseen hintapaineeseen kromin osalta, koska ruostumattoman teräksen markkinat kattavat yli 80% kromi-yksiköiden myynnistä. Kromi-yksiköiden kehitys seuraakin tiivistä ruostumattoman teräksen markkinoiden kehitystä.

FERROKROMI

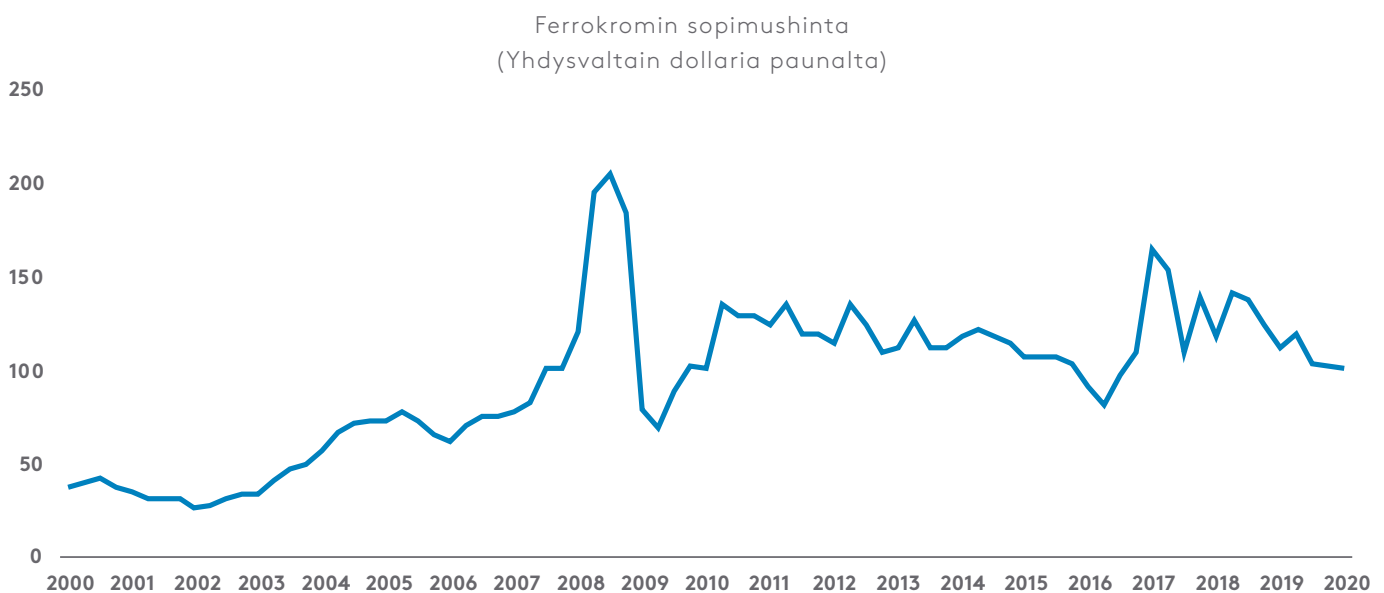

Kromimalmin ja ferrokromin hinnat ovat olleet kovan paineen alla vuonna 2019 heijastaen heikkenevää kysyntää Kiinassa ja liiallista tuotantoa. Globaali ferrokromin tuotanto kasvoi 9% ensimmäisellä vuosipuoliskolla vuoden 2018 ensimmäiseen vuosipuoliskoon verrattuna. Raportoitu kiinalaisen ferrokromin tuotanto oli yli 20% suurempaa vuoden takaiseen verrattuna heinäkuuhun asti ja laskevat hinnat johtivat leikkauksiin tappiota tekevissä eteläafrikkalaisissa ja kiinalaisissa toimituksissa. On arvoitu, että globaali ferrokromin tuotanto väheni tämän jälkeen noin 8% edelliseen vuoteen verrattuna.

Korkeammasta ferrokromin tuotannosta huolimatta kromimalmin hinnat ovat heikentyneet, kun Etelä-Afrikan vienti on jatkanut kasvuaan (+6% vuotta aiempaan verrattuna) ja Kiinan ferrokromin tuottajat ovat kuluttaneet yhden miljoonan tonnin määrän satamavarastojaan kuluneen vuoden aikana. Kromimalmin hinnat ovat laskeneet Yhdysvaltain dollareissa nopeammin kuin randeissa eikä todellisia tuotannon leikkauksia ole toteutunut.

Euroopan ferrokromin sopimushinnat laskivat kolmannella vuosineljänneksellä 16 Yhdysvaltain dollarisenttiä paunalta 1,04 Yhdysvaltain dollariin paunalta heijastaen Kiinan alhaisempia hintoja. Neljännen vuosineljänneksen aikana hinnat laskivat vielä 2 Yhdysvaltain dollarisenttiä paunalta. Nämä ovat alhaisimmat sopimushintatasot, jotka on koettu vuoden 2009 lopun jälkeen. Odotetut tuotannon leikkaukset onnistuvat mahdollisesti vakauttamaan hinnat vuoden 2020 aikana.

Keskipitkällä aikavälillä kromimalmin hinnan on pysyttävä tasolla, joka mahdollistaa riittävät uudet toimitukset Etelä-Afrikassa, mikä puolestaan riippuu suuresti ZAR-USD-vaihtokurssista. Etelä-Afrikasta peräisin olevien yksiköiden tuotanto tulee kalliimmaksi, mikä viittaa siihen, että hinta, joka on yli 200 Yhdysvaltain dollaria tonnilta (CFR Kiina) on edelleen todennäköinen keskipitkällä aikavälillä.

Toimialan yleinen odotus on, että hinnat toipuvat vuoden 2020 aikana. Makroekonomiset tapahtumat, kuten käsillä oleva koronavirusepidemia, joka on jo alkanut häiritä tuotannon tehoa Kiinassa ja joka voi levitä muihin maailman osiin, voivat kuitenkin vaikuttaa hintojen toipumiseen.

Tämän epävakauden vuoksi joustavuuden kehittäminen on Afarakin keskeinen tavoite. Vertikaalisen integraation tehostamisen lisäksi Afarak jatkaa toimenpiteitä ja investointeja, joiden avulla se voi tuottaa korkeamman lisäarvon tuotteita ja tarjota laajemmin tuotevalikoiman.

Konserni on ottanut konservatiivisen näkemyksen vuodelle 2020 ja valmistautunut heikkoihin markkinaolosuhteisiin. Samalla konserni kuitenkin odottaa kuluvalta vuodelta pienempää tappiota vuoteen 2019 verrattuna.

Konsernin toimintakatsaus

Konsernille vuosi 2019 oli sekä pienemmän myynnin että tuotannon vuosi. Erikoismetalliseossegmentissä kaivostoiminnassa saavutettujen tuotantomäärien vastapainona oli jalostettujen materiaalien tuotannon pienentyminen varastotason hallitsemiseksi ja alhaisempaan kysyntään sopeuttamiseksi. Rautametalliseossegmentissä vuoden aikana koettu alhaisempi kaivos- ja jalostustoiminta johtui pääasiassa siitä, ettei Mogallessa ollut kuin yksi uuni toiminnassa. Lisäksi sekä erikoismetalliseos- että rautametalliseossegmenttien myyntivolyymit supistuivat vuoden takaiseen verrattuna.

Myynti

81 802t

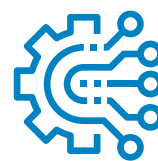
(100 567t)

Kaivostoiminta

357 557t

(549 410t)

Jalostustoiminta

69 217t

(102 120t)

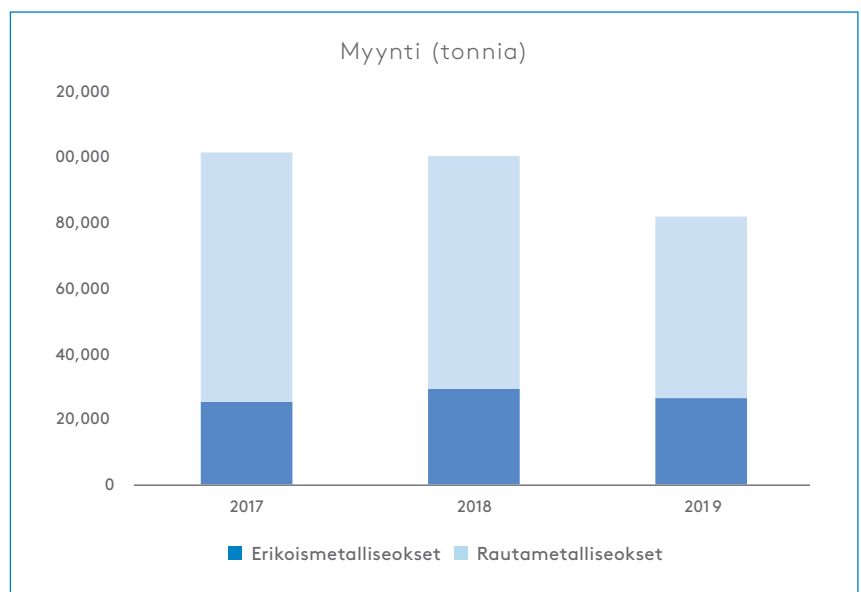
Henkilöstö

905

(942)

MYynti

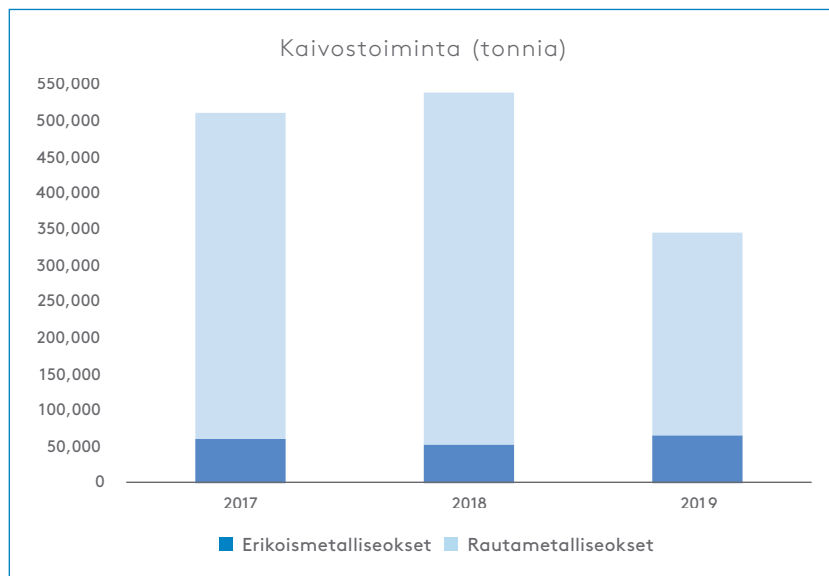
Myyntivolyymit tippuivat sekä erikoismetalliseos- että rautametalliseossegmentissä. Konsernin jalostustoiminnan myynti supistui 18,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 81 802 (100 567) tonnia. Erikoismetalliseosten myynti supistui 2 858 tonnia heikomman kysynnän takia. Rautametalliseossegmentissä alhaisemmat ferrokromin sopimushinnat ja toimialan haastavat olosuhteet pakottivat muuttamaan tuotantostrategiaa, jonka seurauksena myynti väheni 15 907 tonnia edelliseen vuoteen verrattuna.

KAIVOSTOIMINTA

Konsernin kaivostoiminta väheni 34,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 357 557 (549 419) tonnia. Turkin kaivostoiminnan kasvun vastapainona oli Etelä-Afrikan kaivostoiminnan supistuminen.

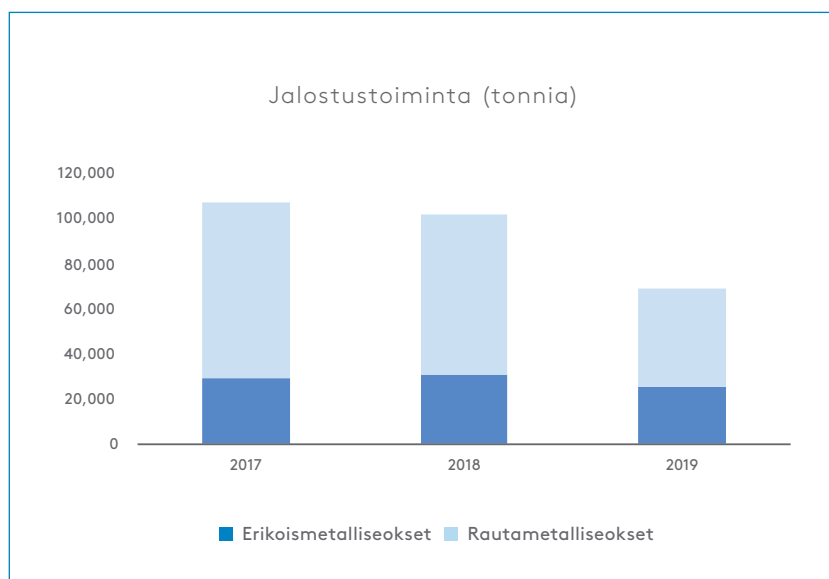
Erikoismetalliseossegmentissä kaivostoiminta kasvoi 16,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 75 251 (64 461) tonnia. Kasvu perustui kaivostoiminnan tuotannon kasvuun Turkin kaivoksilla. Rautametalliseossegmentissä Etelä-Afrikan kaivosten kaivostoiminta väheni 41,8 prosenttia 282 306 (484 949) tonniin heikkojen markkina-olosuhteiden takia. Vuoden aikana Stelliten kaivoksella oli merkittävästi vähemmän kaivostoimintaa ja Mecklenburgin kaivos oli tilapäisesti suljettuna toisen neljänneksen jälkeen. Vlkapootin kaivoksella kaivostoiminta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ja Zeerustin kaivoksella käynnistettiin pienimuotoinen kaivostoiminta.

JALOSTUSTOIMINTA

Konsernin jalostustoiminta väheni sekä erikoismetalliseos- että rautametalliseossegmentissä. Edelliseen vuoteen verrattuna lasku oli 32,2 prosenttia tuotantomäärän ollessa 69 217 (102 210) tonnia.

Alhaisempi tuotantotoiminta sekä erikoismetalliseos- että rautametalliseossegmentissä johti konsernin jalostustoiminnan supistumiseen edelliseen vuoteen verrattuna. Erikoismetalliseossegmentissä jalostustoiminta supistui 17,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 25 515 (30 927) tonnia. Supistuminen johtui varastotason hallinnasta ja varastojen sopeuttamisesta kysyntää vastaavalle tasolle. Rautametalliseossegmentissä jalostustoiminta väheni 38,6 prosenttia 43 702 (71 193) tonniin. Tämä johtui usean toiminnallisen asian yhteisvaikutuksesta Etelä Afrikassa, jotka edelleen johtivat Mogalen P2- ja P3-uunin sulkemiseen ja pidennettyyn huoltoseisokkiin P1-uunilla, jossa suoritettiin katon vaihto.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2019 lopussa Afarakin henkilöstön lukumäärä oli 905 (942). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella 2019 oli 1 022 (932).

Konsernin taloudellinen suoriutuminen

Afarakille vuosi 2019 oli erityisen haastava ja vaikea. Etelä-Afrikan toiminnot kohtasivat odottamattomia haasteita ja tilannetta pahensi edellisvuotta alhaisempi ferrokromin sopimushinta. Nämä tekijät johtivat siihen, että konsernin tuloksesta muodostui edellisvuotta huonompi.

LIIKEVAIHTO

-144,9 MEUR
[194,0 MEUR]

TULOS

-58.9 MEUR
[-18,6 MEUR]

LIIKEVOITTO

-63,2 MEUR
[-14,1 MEUR]

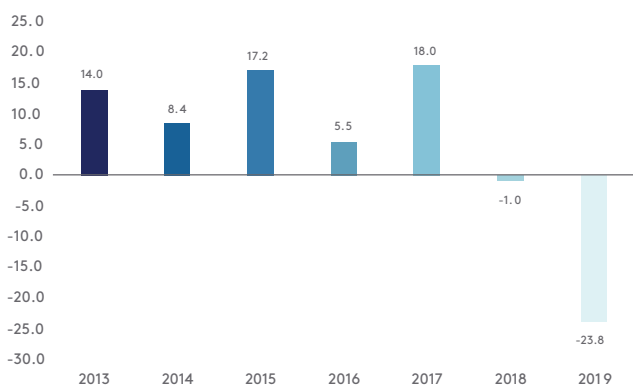

KÄYTTÖKATE

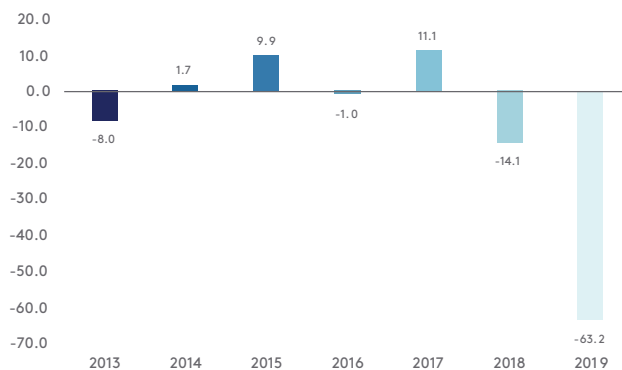
-23,8 MEUR
[-1,0 MEUR]

Epäsuotuisat myyntihinnat ja alhaisemmista tuotantomääristä seuranneet korkeammat kiinteät tuotantoon kohdistamattomat kustannukset pudottivat käyttökateen -23,8 (-1,0) miljoonaan euroon. Lisäksi tulokseen vaikutti negatiivisesti Mogalen liiketoimintaan liittyvästä liikearvosta ja muista pitkäaikaisista varoista tehty 32,0 (6,5) miljoonan euron arvonalennus.

Käyttökate (MEUR)

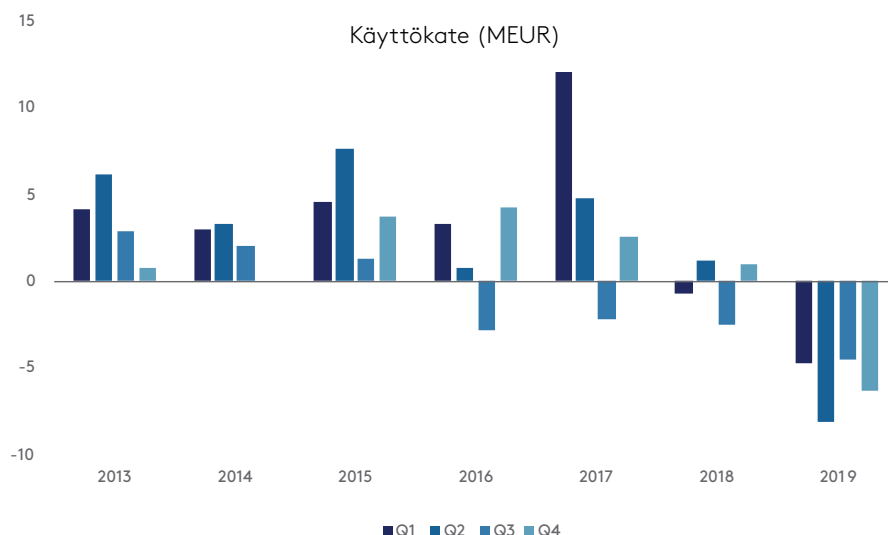

Liikevoitto (MEUR)

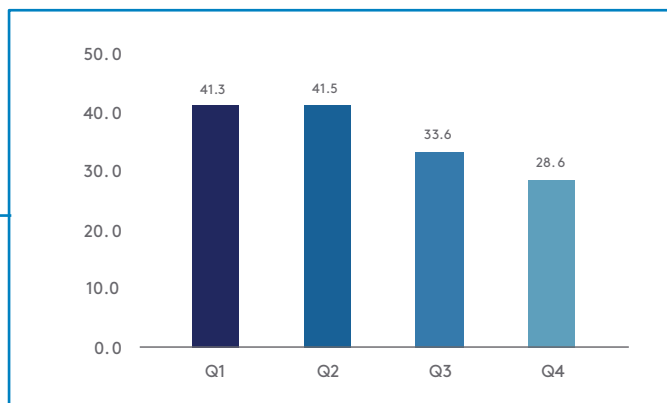
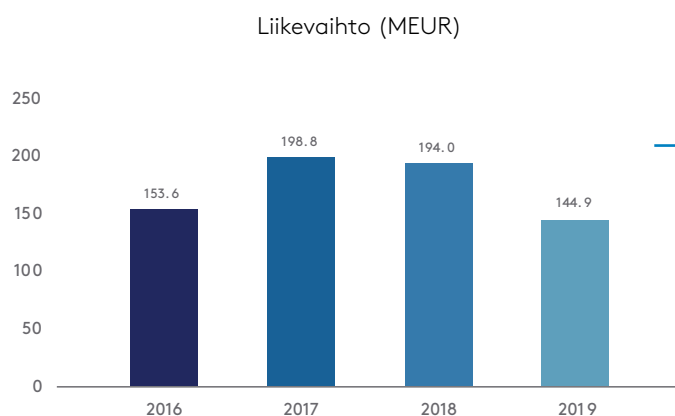
Kausivaihtelu on edelleen keskeinen liiketoimintaan vaikuttava tekijä. Kesällä Eurooppa hiljenee ja kolmannella neljänneksellä Etelä-Afrikan sähkön talvitariffit vaikuttavat tulokseen. Kontrollitoimenpiteenä suoritamme määräaikaishuoltoja tuona aikana. Tilikauden 2019 heikkoon tulokseen vaikuttivat pääasiassa alentunut ferrokromin sopimushinta sekä alhaisemmasta tuotannosta seuranneet korkeammat tuotantoon kohdistamattomat kiinteät kustannukset.

Käyttökate (MEUR)

TILIKAUSI 2019

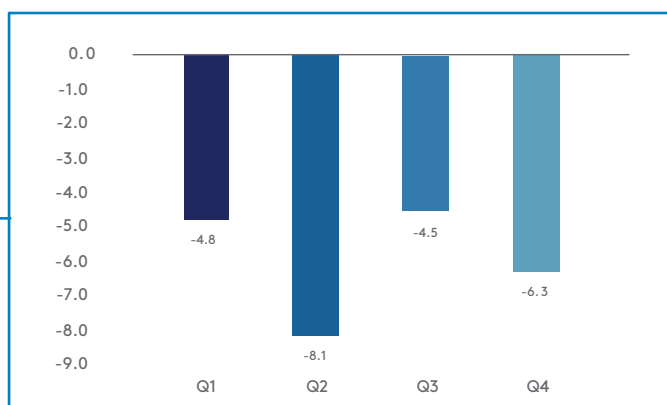
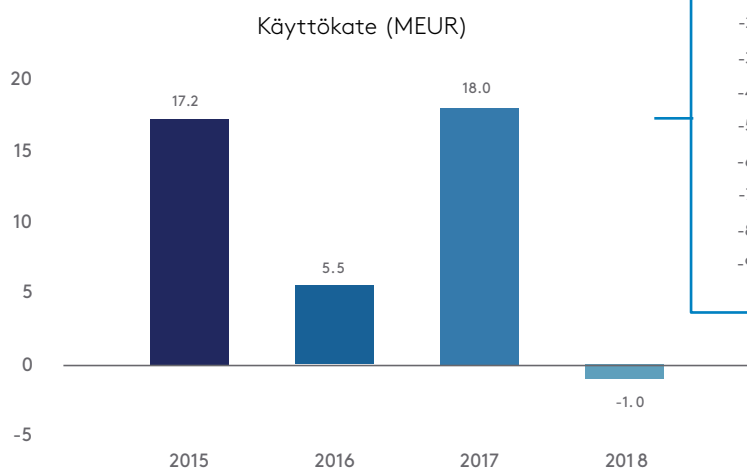
Afarak kohtasi haastavan vuoden. Konsernin liikevaihto laski huomattavat 25,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 144,9 (194,0) miljoonaa euroa. Molemmissa segmenteissä liikevaihto väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Erikoismetalliseossegmentissä liikevaihto väheni 14,2 prosenttia ja rautametalliseossegmentissä liikevaihto putosi 36,3 prosenttia.

Erikoismetalliseossegmentissä epäedullinen matalahiilisen ferrokromin myyntihinta yhdistettynä alhaisempiin myyntivolyymeihin läpi vuoden 2019 johtivat siihen, että koko vuoden liikevaihto väheni 82,5 (96,1) miljoonaan euroon. Rautametalliseossegmentissä epäedullinen keskimääräinen sopimushinta ja myyntivolyymien sopistuminen pudottivat liikevaihdon 61,8 (97,0) miljoonaan euroon.

Etelä-Afrikan rautametalliseossegmentin haastavan toimintaympäristön vuoksi koko vuoden kannattavuus kärsi kovasti edelliseen vuoteen verrattuna. Alhaisempi keskimääräinen sopimushinta ja Etelä-Afrikan haastavat olosuhteet, jotka pääasiassa liittyivät alhaisempaan kaivostuotantoon ja siihen, että Mogale ei ollut täydessä toiminnassa, johtivat

käyttökateen merkittävään supistumiseen. Toisaalta myös erikoismetalliseossegmentin suoriutuminen vaikutti negatiivisesti konsernin tulokseen. Erikoismetalliseossegmentin suoriutumiseen vaikuttivat pääasiassa alhaisemmasta kysynnästä seurannut alhaisempi matalahiilisen ferrokromin hinta ja alhaisemmat myyntivolyymit. Nämä taas johtivat alhaisempaan ferrokromin tuotantoon varastotasojen hallitsemiseksi ja aiheuttivat ylimääräisiä tuotantoon kohdistamattomia kustannuksia. Lisäksi kannattavuuteen vaikutti negatiivisesti Mogalen liiketoimintaan liittyvästä liikearvosta ja muista pitkäaikaisista varoista tehty 32,0 (6,5) miljoonan euron arvonalennus. Näiden negatiivisten tekijöiden seurauksena konsernin käyttökate putosi -23,8 (-1,0) miljoonaan euroon.

Vuoden 2019 käyttökate segmenteille kohdistamattomista eristä oli -7,0 (-5,5) miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa 1,5 miljoonan euron suuruudesta varauksesta, joka koskee Suomen Finanssivalvonnan määräämää seuraamusmaksua väitetystä viivästyneestä sisäpiiritiedon julkistamisesta sekä ylimääräisistä laki- ja neuvontapalkkioista. Laki- ja neuvontapalkkiot olivat 0,5 miljoonaa euroa korkeammat kuin edellisenä vuonna pääasiassa omien osakkeiden ostoon liittyen. Käyttökatteesta -0,9 (-0,6) miljoonaa euroa liittyi liiketoiminnan nettokuluihin Magnohromissa.

MEUR	Q1	Q2	Q3	Q4	2019	2018
Liikevaihto	41,3	41,5	33,6	28,6	144,9	194,0
Käyttökate	-4,8	-8,1	-4,5	-6,3	-23,8	-1,0
Käyttökateprosentti	-11,6%	-19,6%	-13,5%	-22,1%	-16,4%	-0,5%
Liikevoitto	-6,6	-31,1	-10,1	-15,4	-63,2	-14,1
Liikevoittoprosentti	-16,1%	-74,9%	-29,9%	-53,8%	-43,6%	-7,3%
Tilikauden tulos	-7,5	-21,6	-16,3	-13,9	-58,9	-18,6

TASE, KASSAVIRTA JA RAHOITUS

Vaikka vuoden 2019 tuloksella oli vaikutus konsernitaseeseen, johto keskittyi kuitenkin järkevään kassanhallintaan.

Yhtiö saattoi 31.7.2019 loppuun omia osakkeitaan koskevan julkisen ostotarjouksen. Ostotarjouksen seurauksena yhtiön oma pääoma laski 26,4 miljoonalla eurolla.

Taseen olennaisimmat muutokset vuoden aikana johtuivat pääasiassa Etelä-Afrikan mineraalijalostuksen arvonalentumistestausten aiheuttamista muutoksista, saadusta kromimalmin ostosopimukseen liittyvästä 30,0 miljoonan Yhdysvaltain dollarin ennakkomaksusta sekä Synergy African hankinnasta.

Oman pääoman tuotto

-52,2%
(-11,5%)

Sijoitetun pääoman tuotto

-33,0%
(-6,0%)

Omavaraisuusaste

33,3%
(58,3%)

Nettovelkaantumisaste

74,0%
(8,2%)

Vaihto-omaisuus

30,0 MEUR
(56,9 MEUR)

Varaston kiertonopeus

4,8
(3,4)

Myyntisaamiset

12,4 MEUR
(27,2 MEUR)

Rahavarat

5,4 MEUR
(12,1 MEUR)

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2019 oli 223,6 (258,6) miljoonaa euroa ja nettovarajat olivat yhteensä 74,5 (150,9) miljoonaa euroa. Vuoden aikana eri valuutassa toimivista tytäryhtiöistä johtuvat kurssierot muuttuivat -3,0 (-2,5) miljoonaa euroa. Konsernin rahavarat 31.12.2019 olivat 5,4 (12,1) miljoonaa euroa. Vuoden 2019 liiketoiminnan rahavirta oli -2,1 (3,1) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli 33,3% (58,3%). Nettovelkaantumisaste vuoden 2019 lopussa kasvoi 74,0 prosenttiin (8,2%). Tämä johtui korollisen velan kasvusta 60,1 (24,4) miljoonaan euroon.

INVESTOINNIT, YRITYSOSTOT JA -MYYNIT

Käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2019 olivat 5,0 (7,7) miljoonaa euroa, joista valtaosa kohdistui erikoismetalliseossegmenttiin. Erikoismetalliseossegmentissä TMS jatkoi investointejaan Kavakin kaivoksen uuteen hienojakeiden sivukivijalostuslaitokseen, EWW kunnosti uunin syöttöjärjestelmän ja Etelä-Afrikan operatiivisessa toiminnassa oleviin kaivoksiin tehtiin pieniä investointeja.

Hankki omistukseensa 49% prosentin lisäosuuden yhteisyrityksensä Synergy Africa Ltd osakkeista ja omistaa nykyisin 100% yhtiön osakekannasta. Osakekaupan seurauksena Synergy Africa Ltd koskeva yhteisyrityssopimus päättyi ja Afarak sai täyden määräysvallan yhtiön kaivosvaroihin. Afarak yhdistelee Synergy Africa Ltd:n konserniinsa tytäryhtiönä 1.4.2019 alkaen.

Hankintamenolaskelma on esitetty alla. Taulukon luvut käsittävät 100% Afarakin konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä Synergy African varoista ja veloista.

MEUR	Kirjanpitoarvo	Käyvän arvon kohdistukset	Käypä arvo
Pitkäaikaiset varat	7,6	69,7	77,3
Nettokäyttöpääoma	-5,5	0,0	-5,5
Laskennallinen verovelka	0,0	-19,5	-19,5
Varaukset	-6,8	0,0	-6,8
Lainat	-37,2	0,0	-37,2
Määräysvallattomien omistajien osuus	3,0	-11,4	-8,4
Nettovarallisuus	-38,8	38,8	0,0
Hankintaan liittyvät kulut	0,0		
Hankittu nettovarallisuus	0,0		
Rahavirtavaikutus			
Rahana maksettu vastike	0,0		
Hankitut rahavarat	0,7		
Nettorahavirta	0,7		

Konsernin sisäiset lainat on eliminoitu ja ulkoiset lainat yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Aiemmin yhteisyrityksenä käsitellyn Synergy African arvostaminen käypään arvoon hankinnan yhteydessä johti 7,1 miljoonan euron arvostustuottoon.

Lisäksi Afarak hankki toisen neljänneksen aikana 49%:n lisäosuuden Zeerust Chrome Minen osakkeista. Kauppahinta oli arvoltaan 1 654 000 miljoonaa euroa ja se maksettiin 2 000 000 Afarak Group Oyj:n osakeella. Osakkeista 26% odottaa siirtoa mahdolliselle BEE partnerille ja tämän johdosta Afarak yhdistelee Zeerust Chrome Minen 74%:n omistusosuuden mukaisesti konserniinsa.

Afarak teki vuoden 2019 aikana sopimuksen jäljellä olevan 26%:n osuuden hankkimisesta Chromex Mining Company (Pty) Ltd:stä. Kauppaa ei ole vielä toteutettu, koska siihen tarvitaan pankin (South Africa Reserve bank) hyväksyntä. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2020 aikana.

KAUPANKÄYNTITIEDOT

Afarak Group Oyj:n osake on listattu Lontoon pörssin päämarkkinalla ja NASDAQ Helsingin pörssissä. Afarakin osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena Lontoon pörssissä tunnuksella AFRK ja NASDAQ Helsingissä kaupankäyntitunnuksella AFAGR. ISIN-koodi on FI0009800098 ja kauppaa käydään Englannin punnissa ja euroissa.

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS JA OSAKKEIDEN VAIHTO

Afarakin osakkeen kurssi vaihteli vuoden 2019 aikana Lontoon pörssissä 0,38 (2018: 0,73) ja 0,78 (2018: 0,93) Iso-britannian punnan ja NASDAQ Helsingissä 0,40 (2018: 0,67) ja 0,97 (2018: 1,20) euron välillä. Afarakin osakkeen päätöskurssi tilikauden päätöspäivänä oli Lontoossa 0,38 (2018: 0,73) punttaa ja Helsingissä 0,53 (2018: 0,73) euroa.

252 041 814 (2018: 263 040 695) osakkeen osakekannalla markkina-arvo tilinpäätöshetken kurssilla oli 94,5 (2018: 190,7) miljoonaa puntia ja 133,8 (2018: 191,0) miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 Afarakin osakkeen kokonaisvaihto oli 248 862 (2018: 28 124) kappaletta Lontoossa ja 42 304 860 (2018: 29 237 916) kappaletta Helsingissä, mikä edustaa 0,10 % (2018: 0,01%) Lontoossa ja 16,78 % (2018: 11,12%) Helsingissä tilinpäätöshetkellä rekisteröidystä osakekannasta.

OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiöllä oli 31.12.2019 yhteensä 5 952 osakkeenomistajaa (31.12.2018: 6 266), joista hallintarekisteröityjä oli kahdeksan. Rekisteröityjen osakkaiden lukumäärä 31.12.2019 oli 252 041 814 (2018: 263 040 695).

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2019

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Osuus, %
1 Skandinaviska Enskilda Banken AB	144 331 083	57,3 %
2 Hino Resources Co. Ltd	36 991 903	14,7 %
3 Afarak Group Plc	13 677 599	5,4 %
4 Hanwa Company Limited	9 000 000	3,6 %
5 Joensuun Kauppa ja Kone Oy	6 950 736	2,8 %
6 Nordea Bank ABP	5 639 428	2,2 %
7 Kankaala Markku Olavi	3 576 867	1,4 %
8 Hukkanen Esa Veikko	1 901 840	0,8 %
9 OP Life Assurance Company Ltd	1 066 658	0,4 %
10 Taloustieto Incrementum Ky	1 020 606	0,4 %
Yhteensä	224 156 720	88,9 %
Muut osakkeenomistajat yhteensä	27 885 094	11,1 %
Osakkeiden lukumäärä yhteensä	252 041 814	100,0 %

Afarak Group Oyj:n hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat yhteensä 1 150 000 (2018: 800 000) Afarak Group Oyj:n osaketta, kun otetaan huomioon osakkeet, joita kyseiset henkilöt itse, lähipiirinsä ja määräysvalta- tai vaikutusvalta-yhteisöidensä kautta omistavat. Tämä vastaa 0,5 prosenttia (2018: 0,3%) kaikista 31.12.2019 merkityistä osakkeista.

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2019

Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajien lukumäärä	% osakkeenomistajista	Osakkeiden lukumäärä	% osakkeiden lukumäärästä
1 - 100	1 061	17.83%	52 595	0.02%
101 - 1000	2 582	43.38%	1 225 518	0.49%
1001 - 10000	1 839	30.90%	6 067 445	2.41%
10001 - 100000	426	7.16%	11 623 502	4.61%
100001 - 1000000	34	0.57%	8 916 034	3.54%
1000001 - 10000000	7	0.12%	29 156 135	11.57%
10000001 -	3	0.05%	195 000 585	77.37%
Yhteensä	5 952	100%	252 041 814	100%
joista hallintarekisteröityjä	8	0.13%	151 421 335	60.08%
Yhteensä			252 041 814	100%

OSAKKEENOMISTAJAT OSAKASRYHMÄN MUKAAN 31.12.2019

	% osakkeiden lukumäärästä
Suomalaiset osakkeenomistajat	21,59%
joista:	
Liiketoimittajat	9,84%
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,81%
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00%
Kotitaloudet	10,94%
Ulkomaiset osakkeenomistajat	78,41%
Yhteensä	100,00%
joista hallintarekisteröityjä	60,08%

Erikoismetalliseossegmentti

Katsaus vuoteen 2019

Olosuhteet huomioon ottaen erikoismetalliseossegmentti jatkoi tyydyttävää suoriutumistaan. Matalahiilisen ferrokromin hinta on ollut paineen alla, joka on johtanut alhaisempaan liikevaihtoon ja alhaisempaan ferrokromin tuotantoon. Alhaisemman tuotannon kautta varastotasojä on pyritty hallitsemaan ja sopeuttamaan tuotantoa alhaisempaan kysyntään, joka on lisännyt tuotantoon kohdistamattomia kiinteitä kustannuksia. Tästä huolimatta erikoismetalliseossegmentin suoriutuminen oli kokonaisuudessaan hyvä, joka osoittaa vakautta ja jatkuvuutta tässä segmentissä.

LIKEVAIHTO

82,5MEUR

(96,1MEUR)

KÄYTTÖKATE

6,8MEUR

(12,6MEUR)

LIKEVOITTO

4,5MEUR

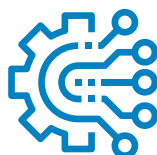
(10,8MEUR)

KAIVOSTUOTANTO

75 251t

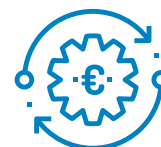
(64 461t)

JALOSTUSTUOTANTO

25 515t

(30 927t)

JALOSTETTUIJEN TUOTTEIDEN
MYynti

26 609t

(29 467t)

HENKILÖSTÖ

534

(526)

TUOTANTO

Kokonaistuotanto kasvoi vuonna 2019 5,6 prosenttia 100 765 (95 388) tonniin louhintamäärän kasvun ansiosta. Kasvun vastapainona oli jalostettujen materiaalien tuotannon pienentyminen varastotasojen hallinnan vuoksi tehdyn aikaisemman tuotannon pysäytyksen takia.

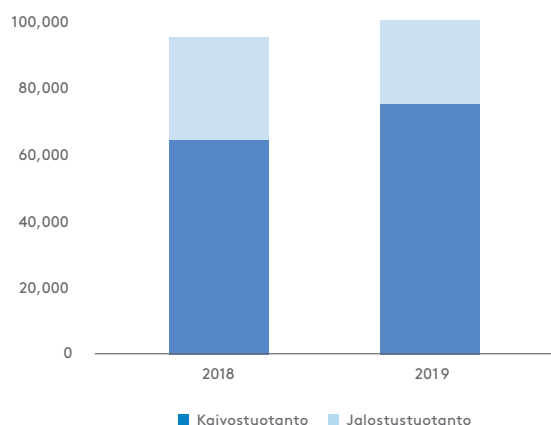
Kaisvotoiminta kasvoi merkittävästi molemmilla Turkin kaivoksilla. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 16,7%.

Jalostustuotanto laski edelliseen vuoteen verrattuna 17,5% useiden tilapäisten toiminnan pysäytysten johdosta, joita tehtiin varastotasojen hallinnan takia.

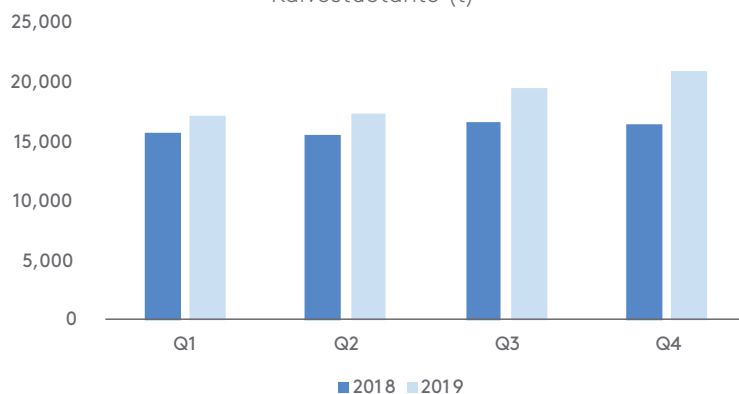
MYynti

Epäedullisen alhainen matalahiilisen ferrokromin myyntihinta yhdistettynä alhaisempiin myyntivolyymeihin vuonna 2019 johtivat siihen, että koko vuoden liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna.

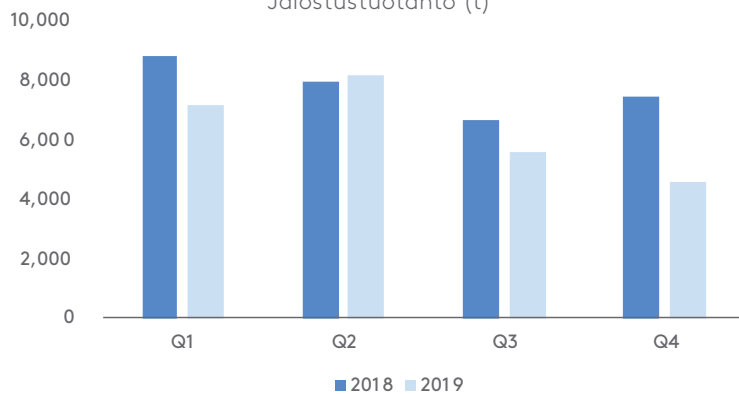
Erikoismetalliseostuotanto yhteensä (t)

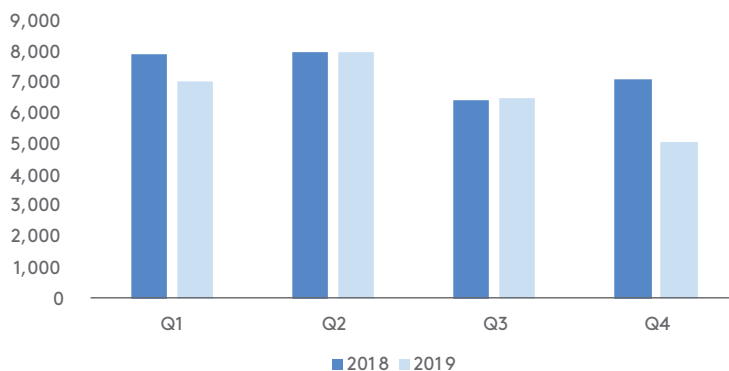
Kaivostuotanto (t)

Jalostustuotanto (t)

Jalostettujen tuotteiden myynti (t)

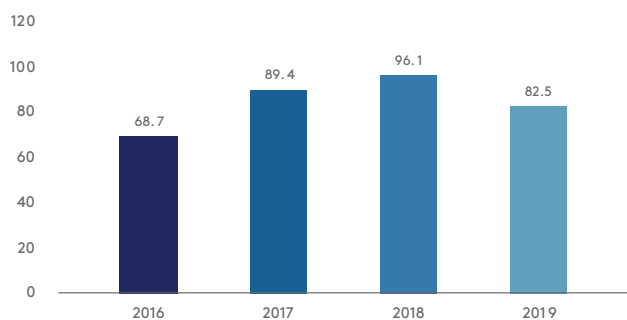

TALOUDELLINEN SUORIUTUMINEN

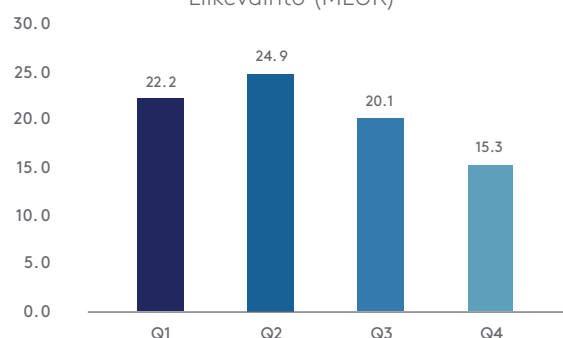
Epäedullinen matalahiilisen ferrokromin myyntihinta yhdistettynä alhaisempiin myyntivolyymeihin läpi vuoden 2019 johtivat siihen, että koko vuoden liikevaihto väheni 14,2 prosenttia 82,5 (96,1) miljoonaan euroon. Alhaisempi ferrokromin tuotanto varastotasojen hallinnan ja alhaisempaan kysyntään sopeuttamiseksi johti 2,1 miljoonan euron suuruisiin ylimääräisiin tuotantoon kohdistamattomiin kiinteisiin kustannuksiin vuonna 2019. Edellä mainitut tekijät vaikuttivat negatiivisesti kannattavuuteen vuoden 2019 aikana ja näiden seurauksena käyttökate laski 6,8 (12,6) miljoonaan euroon.

MEUR	Q1	Q2	Q3	Q4	2019	2018
Liikevaihto	22,2	24,9	20,1	15,3	82,5	96,1
Käyttökate	2,0	2,2	2,5	0,2	6,8	12,6
Käyttökateprosentti	9,0%	8,7%	12,4%	1,4%	8,3%	13,1%
Liikevoitto	1,4	1,5	1,8	-0,3	4,5	10,8
Liikevoittoprosentti	6,4%	6,1%	9,1%	-1,9%	5,4%	11,2%

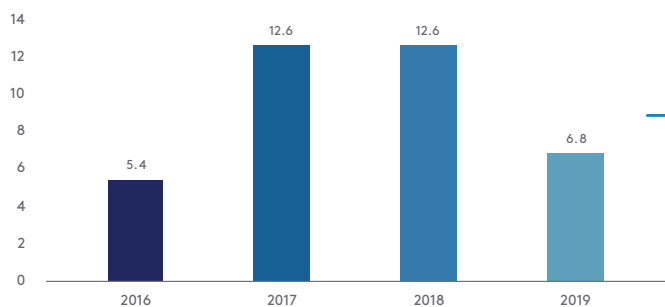
Liikevaihto (MEUR)

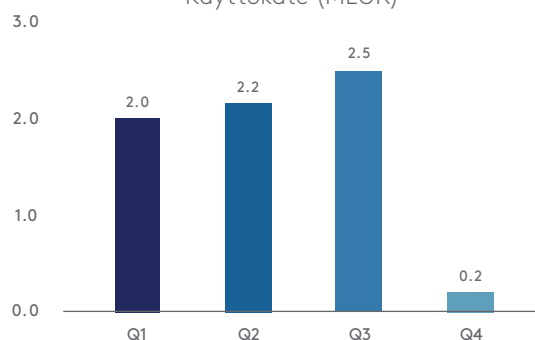
Liikevaihto (MEUR)

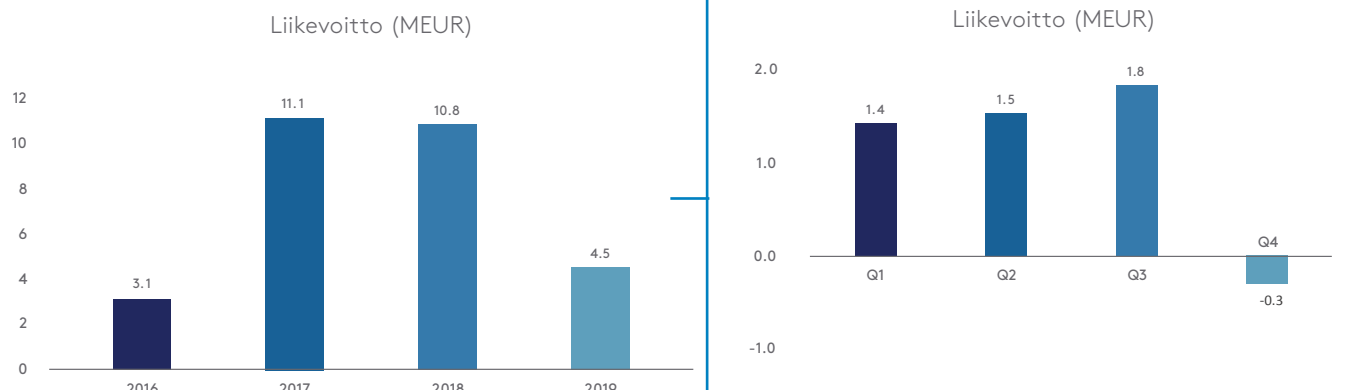

Käyttökate (MEUR)

Käyttökate (MEUR)

KATSE ETEENPÄIN

Afarak jatkaa keskittymistään erikoismetalleihin ja tuotantokustannusten optimointi on johdon huomion kohteena. Afarak pyrkii yhteistyössä työntekijöidensä kanssa vastaamaan markkinoiden tarpeisiin ja trendeihin yhä paremmin erilaisten hankkeiden avulla.

Rautametalliseossegmentti

Katsaus vuoteen 2019

Alhaisemmat ferrokromin sopimushinnat ja supistuneet myyntivolyymit johtivat rautametalliseossegmentin edellistä vuotta heikompaan taloudelliseen suoriutumiseen.

LIKEVAIHTO

61,8MEUR

(97,0MEUR)

KÄYTTÖKATE

-23,6MEUR

(-8,1MEUR)

LIKEVOITTO

-60,3MEUR

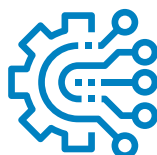
(-19,3MEUR)

KAIVOSTUOTANTO

282 306t

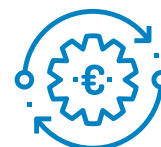
(484 949t)

JALOSTUSTUOTANTO

43 702t

(71 193t)

JALOSTETTUIJEN TUOTTEIDEN
MYynti

55 193t

(71 100t)

HENKILÖSTÖ

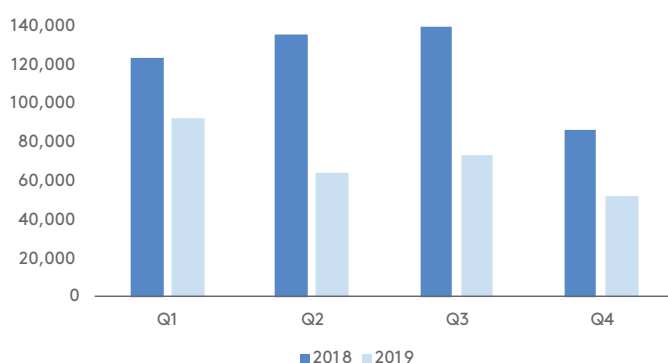
307

(324)

TUOTANTO

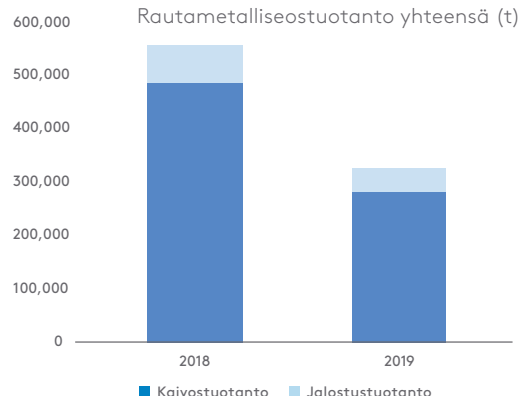
Segmentin kokonaistuotanto laski 41,4 prosenttia 326 008 (556 142) tonniin.

Kaivostuotanto (t)

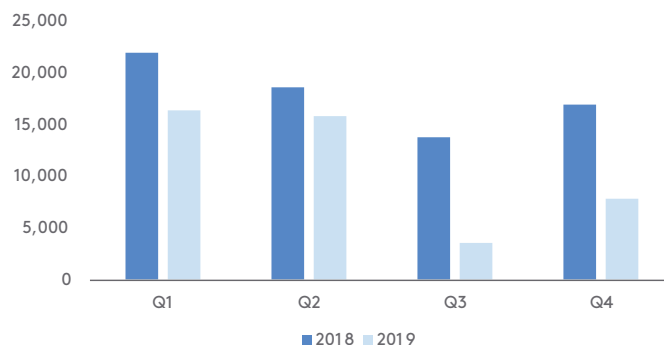
Vuoden 2019 toisen vuosipuoliskon aikana Mogalen jalostuslaitokset eivät olleet täydessä toiminnassa. P2- ja P3-uunit olivat suljettuina ja P1-uuniin suoritettiin laajennettu huolto katon vaihtoon liittyen. Tämän seurauksena Mogalen jalostustuotanto putosi 38,6 prosenttia 43 702 (71 193) tonniin.

Rautametalliseostuotanto yhteensä (t)

Tuotannon lasku johtui pääasiassa siitä, ettei Mecklenburgin kaivoksella ollut kaivostuotantoa vuoden 2019 toisen neljänneksen jälkeen ja vastaavasti Stelliten kaivoksella kaivostuotanto oli vähäisempää vuoteen 2018 verrattuna. Vlakpoortin kaivoksella kaivostuotanto kasvoi hiukan edelliseen vuoteen verrattuna. Zeerustin kromikaivoksella aloitettiin pienimuotoinen kaivostuotanto vuonna 2019.

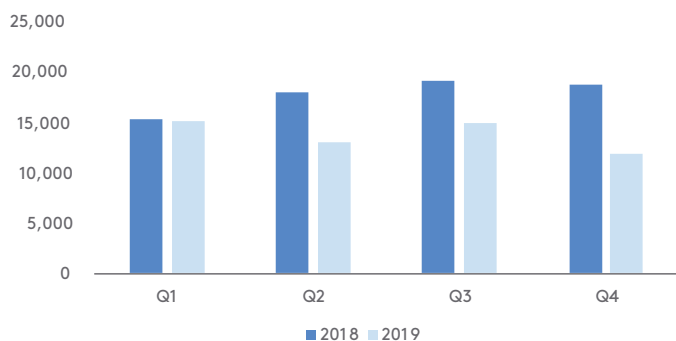
Jalostustuotanto (t)

MYynti

Rautametalliseossegmentin jalostettujen tuotteiden myynti tippui 15 907 tonnia edelliseen vuoteen verrattuna. Myynnin supistuminen oli erityisen suurta toisesta vuosineljänneksestä alkaen.

Jalostettujen tuotteiden myynti (mt)

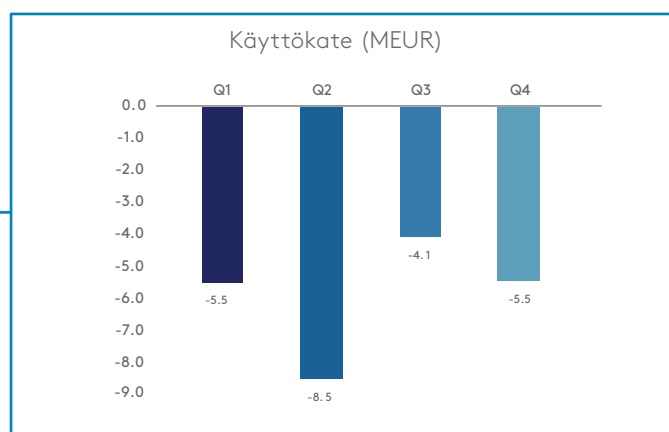
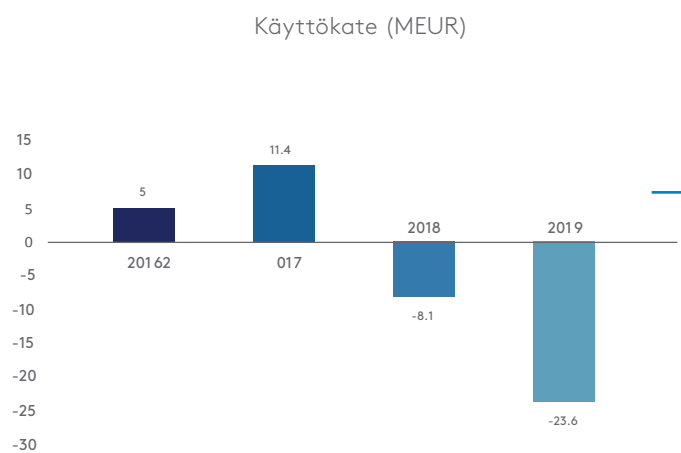
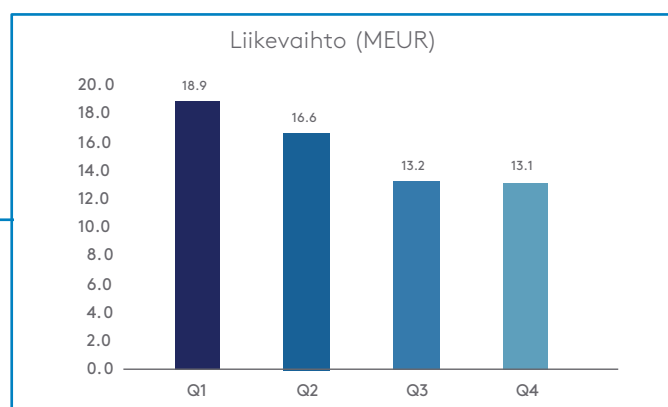
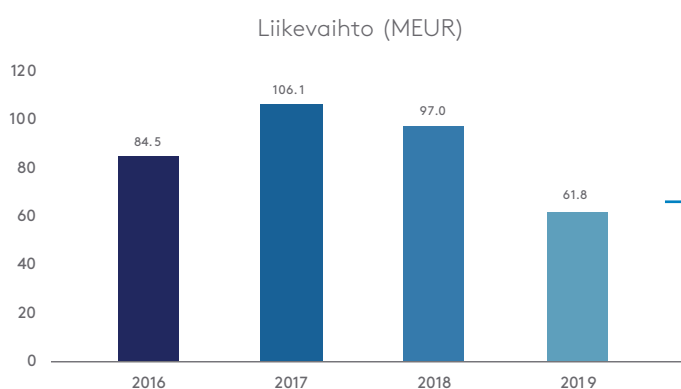

Jalostettujen tuotteiden myynnin supistuminen johtui pääosin alhaisemmista ferrokromin sopimushinnoista. Tuotannon pienentyminen ei myöskään tukenut myyntitoimintoja.

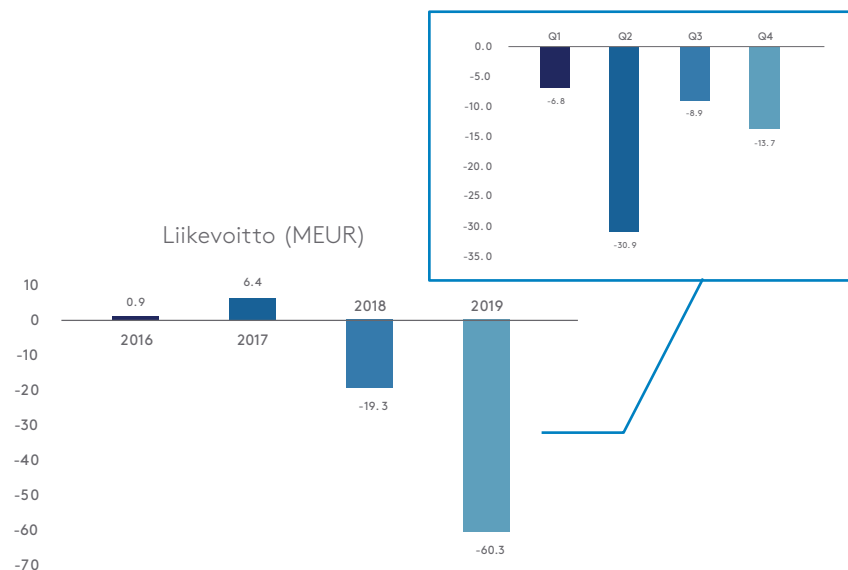
TALOUDELLINEN SUORIUTUMINEN

Epäedulliset ferrokromin sopimushinnat ja markkinaolosuhteet tekivät vuodesta 2019 haastavan ja vaikean rautametalliseossegmentille.

MEUR	Q1	Q2	Q3	Q4	2019	2018
Liikevaihto	18,9	16,6	13,2	13,1	61,8	97,0
Käyttökate	-5,5	-8,5	-4,1	-5,5	-23,6	-8,1
Käyttökateprosentti	-29,2%	-51,4%	-31,0%	-41,5%	-38,2%	-8,4%
Liikevoitto	-6,8	-30,9	-8,9	-13,7	-60,3	-19,3
Liikevoittoprosentti	-36,0%	-185,7%	-67,8%	-104,6%	-97,6%	-19,9%

Alhaisemmat ferrokromin sopimushinnat vaikuttivat negatiivisesti myyntivolyymeihin ja liikevaihtoon. Vuonna 2019 Mogale ei ollut täydessä toiminnassa ja Etelä-Afrikan kaivosten kaivostoiminta oli vähäisempää, joka johti korkeampiin tuotantoon kohdistamattomiin kiinteisiin kustannuksiin. Lisäksi epävakaa energiakustannukset ja haastava energian saatavuus vaikuttivat taloudelliseen suoriutumiseen. Näiden ohella kannattavuutta heikensi Mogalen liiketoimintaan liittyvästä liikearvosta sekä pitkäaikaisista varoista tehty 32,0 (6,5) miljoonan euron arvonalennus sekä Mogalen varastoon kohdistunut 2,1 miljoonan euron varkaus.

KATSE ETEENPÄIN

Yhtiö on varautunut pidempään hiljaisina pysyviin markkinoihin. Yhtiö on leikannut kustannukset minimiin Etelä-Afrikan tappiota tekevissä kohteissa ja tekee kaiken tarvittavan kannattavuusrajan saavuttamiseksi. Työntekijöiden määrää on vähennetty sekä Stellitella että Mogalessa vuoden 2019 aikana. Kaivostoiminta Mecklenburgissa ja Zeerustissa sekä osittain Stellitella on keskeytetty tilapäisesti. Mogalessa on tällä hetkellä käytössä vain yksi uuni. Markkinaosapuolet odottavat korkeampaa sopimushintaa lähitulevaisuudessa. Jos tämä ei toteudu, yhtiö tulee arvioimaan ferrokromin tuotannon väliaikaisen keskeyttämisen mahdollisuutta.

Riskienhallinta

Afarakin huolellinen suhtautuminen riskienhallintaan on merkittävä osatekijä menestyksessämme. Riskienhallinta on mukana kaikkien toimintojemme johtamisessa. Ymmärtämällä ja hallinnoimalla riskejä tarjoamme varmuutta ja luottamusta osakkeenomistajillemme, työntekijöillemme, asiakkaillemme, toimittajillemme ja paikallisyhteisöille. Itse asiassa uskomme, että menestyksessä riskienhallinta muodostaa kilpailuedun. Riskejämme tarkastellaan ja hallitaan koko konsernin tasolla. Ollessamme aidosti globaali yhtiö toimintojemme moninaisuuden hallinta koskien tuotevalikoimaa, maantieteellistä sijaintia, eri talousalueita ja valuuttoja muodostaa keskeisen osan riskienhallintaamme.

Riskienhallinta on yksi hallituksen, tarkastusvaliokunnan ja terveys- ja turvallisuusvaliokunnan päävastuista.

KEHITYS VUONNA 2019

2019 oli haastava vuosi Afarakille. Tarkastusvaliokunnalla oli tärkeä rooli konsernin riskienhallintatoiminnan valvojana.

Tarkastuskomitea ja johto jatkoivat sisäisten prosessien ja menettelytapojen parantamista kriittisten riskien vähentämiseksi. Tiettyjä tuotantopäätöksiä tehtiin myös matalamman sopimushinnan vuoksi.

Etelä-Afrikassa tehtiin riskienhallintatoimenpide, ja lisätoimia toteutettiin olemassa olevien toimintojen vahvistamiseksi.

Yhtiö on leikannut kustannukset minimiin Etelä-Afrikan tappiota tekevissä kohteissa ja tekee kaiken tarvittavan kannattavuusrajan saavuttamiseksi. Työntekijöiden määrää on vähennetty sekä Stellitella että Mogalessa vuoden 2019 aikana. Kaivostoiminta Mecklenburgissa ja Zeerustissa sekä

osittain Stellitella on keskeytetty tilapäisesti. Mogalessa on tällä hetkellä käytössä vain yksi uuni.

Afarakin jalostustoiminnot Saksassa ja Etelä-Afrikassa kuluttavat runsaasti energiaa, pääasiassa sähköä. Polttoaineiden ja energian maailmanmarkkinahinnoille on ollut ominaista voimakas vaihtelu, johon on liittynyt myös yleisen inflaatiokehityksen ylittävää kustannusten nousua. Etelä-Afrikassa pääosaa sähkön jakelusta, hinnasta ja saatavuudesta hallinnoi yksi toimija, Eskom. Sähkön hinnannousu ja/tai jakelun supistuminen ja epävarmuus on vaikuttanut kielteisesti Afarakin nykyiseen toimintaan. Jos tätä tilannetta ei korjata nopeasti, se voi johtaa sulatustoimintojemme lopettamiseen Etelä-Afrikassa.

Koronavirusepidemian viime aikainen kehittyminen, joka on jo alkanut häiritä tuotannon tehoa Kiinassa, voi aiheuttaa lisää vahinkoa tulevaisuudessa, jota ei pystytä ennustamaan tällä hetkellä. Tällä hetkellä yhtiö tekee kaikkensa hallitakseen tilanteen.

Johto toimi edelleen tiiviisti yhteistyössä yksiköiden kanssa jatkuvan seurannan ja valvonnan järjestämiseksi konsernin riskienhallintakäytännön mukaisesti. Terveys ja turvallisuus sekä Zero-Harm-tavoite ovat jatkossakin keskeinen osa konsernin riskienhallintastrategiaa.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Lukuisilla eri tekijöillä voi olla vaikutus tulokseemme ja toimintoihimme. Seuraavassa kuvataan olennaisimpia riskejä, jotka voivat vaikuttaa Afarakiin:

ULKOISET RISKIT

RISKI	SEURAUKSET	RISKINHALLINTA
Valuuttariski	• Suora riski-valuuttakurssimuutokset vaikuttavat liiketoiminnan rahavirtoihin ja valuuttapositioihin • Epäsuorariski-kilpailukyvyyn menetys	Konserni arvioi jatkuvasti tarvetta tehdä valuuttasuojauksia
Korkoriski	Korkotason muutokset voivat: • vaikuttaa lainojen takaisinmaksuun • vaikuttaa investointien kannattavuuteen • muuttaa konsernin varojen käypiä arvoja	Konserni arvioi jatkuvasti tarvetta tehdä korkosuojauksia

Energiakustannusten epävakaus	Voi vaikuttaa negatiivisesti Afarakin nykyisiin toimintoihin erityisesti sen jalostuslaitoksilla, millä voi edelleen olla vaikutusta konsernin toiminnalliseen ja taloudelliseen tulokseen. Voi vaikuttaa myös konsernin laajentumissuunnitelmiin ja kasvustrategian toteuttamiseen.	Konserni arvioi jatkuvasti tarvetta tehdä taloudellisia järjestelyitä risikin pienentämiseksi
Poliittiset ja sosiaalinen riski	• Muutokset kaivostellisuudessa, työvoimapolitiikassa ja verotuksellisessa sääntely-ympäristössä aiheuttaa merkittävää haittaa liiketoiminnalle ja taloudelliselle tulokselle. • Hallitusten säädökset voivat vaihtelevissa määrin vaikuttaa toimintoihin	Afarak pyrkii säilyttämään hyvät suhteet kaikkiin sidosryhmiinsä
Pandemiariski	• Pandemia voi aiheuttaa merkittävän häiriön ja vaikuttaa haitallisesti kysyntään ja koko liiketoimintaan • Ulkonaliikkumiskiellon asettaminen vaikuttaa toimintoihin	Pandemian sattuessa Afarak valvoo työntekijöidensä hyvinvoinnin kannalta tarpeellisia vaatteiden suojauksia ja sanitaatiota ja noudattaa paikallisia täytäntöönpanotoimia.
Hintariski	Konsernin jalostustoiminnot altistuvat riskille koskien raaka-aineiden hintamuutoksia, saatavuutta ja laatua.	• Raaka-aineiden hintariskiä hallitaan lisäämällä, aina kun se on mahdollista, kauppasopimuksiin ehto, joka oikeuttaa hinnanmuutoksiin raaka-aineiden hintamuutosten perusteella. Konsernin liiketoimintayksiköt pyrkivät tekemään pitkäaikaisia sopimuksia tunnettujen vastapuolten kanssa.
Hintojen ja kysynnän vaihtelu hyödykemarkkinoilla	Yhtiön tuotteiden globaali markkina ei kehity ennusteiden mukaisesti ja kysynnän laskulla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liikevaihtoon ja kannattavuuteen.	• Käyttämällä vahvaa asiakasrajapintaansa ja markkinatuntemustaan Yhtiö sopeuttaa tuotantomäärät vastaamaan kysyntää. • Yhtiön laajaa tuotevalikoimaa sopeutetaan vastaamaan asiakkaiden tarpeita.

TALOUDELLISET RISKIT

RISKI	SEURAUKSET	RISKINHALLINTA
Likviditeettiriski- likviditeetin riittäminen toiminnan rahoittamiseen ja lainojen lyhentämiseen	Totetunut likviditeettiriski voi: • Aiheuttaa viivästyskorkoja • Vaikuttaa negatiivisesti toimittajasuhteisiin • Vaikuttaa ostettavien tuotteiden ja palveluiden hinnoitteluun ja muihin ehtoihin	• Konserni seuraa ja arvioi jatkuvasti käyttöpääomaansa varmistaakseen, että sillä on riittävästi varoja velvoitteista suoriutumiseen • Ennusteiden laatiminen ja arviointi

Luottoriski	- Afarakin avainasiakkaat ovat tyypillisesti pitkäaikaisia asiakkaita, joiden joukossa on tärkeimpiä kansainvälisiä terästeollisuuden yhtiöitä ja terästeollisuuteen myyviä agentteja - Merkittävät muutokset toimialan näkymissä tai kannattavuudessa voi kasvattaa Konsernin luottoriskiä	- Todennäköisyyksien arviointi sille, että luotonsaaja ei selviydy velvoitteistaan - Luottorajojen arviointi
Yrityshankintoihin ja organiseen kasvuun liittyvä strategiariski	- On olemassa riski, että investointi ei tuota odotetusti ja konserni ei saavuta investoinnista tavoiteltua liiketoiminnan kassavirtaa - On olemassa riski, että konserni ei löydä sopivaa toimipaikkaa tai ei saa tarvittavia kehitys- ja toimintalupia tai ei pysty varmistamaan tarvittavaa rahoitusta	Konserni panostaa laajamittaiseen T&K-työhön pienentääkseen investointien epäonnistumisen riskiä

TOIMINNALLISET RISKIT

RISKI	SEURAUKSET	RISKINHALLINTA
Avaintoimittajien menetys	Haitallinen vaikutus toimintaan, voi vaikuttaa konsernin toiminnalliseen ja taloudelliseen tulokseen	- Avaintoimittajien taloudellista asemaa seurataan jatkuvasti - Avaintoimittajien kontrollien arviointi häiriöiden vaikutusten minimoimiseksi - Varastojen turvatasojen määrittely - Toimitusvaihtoehtojen ja niiden käyttöönnoton keston ymmärtäminen
Kilpailu	Voi vaikuttaa negatiivisesti Afarakin nykyisiin toimintoihin, millä voi edelleen olla vaikutus Konsernin toiminnalliseen ja taloudelliseen tulokseen. Voi vaikuttaa myös Konsernin laajentumissuunnitelmiin ja kasvustrategian toteuttamiseen.	Tuleva menestys riippuu kyvystä houkutella ja säilyttää Afarakin tarpeisiin koulutukseltaan ja osaamiseltaan sopivaa henkilökuntaa. Afarak arvioi säännöllisesti palkitsemispolitiikkaansa.
Jakeluverkostoon liittyvä riski	Voi olla haitallinen vaikutus toimintaan, voi vaikuttaa Konsernin toiminnalliseen ja taloudelliseen tulokseen.	Riskin pienentämiseksi Afarakilla on toimenpideohjelma kaikkein todennäköisimpien olosuhteiden varalta.
Teknologiariski	Markkinoilla voi olla teknologisia ratkaisuja, joista Yhtiö ei ole tietoinen tai joiden tasalla Yhtiö ei ole pysynyt. Tämä voi mahdollisesti haitata Yhtiön toimintaa ja vaikuttaa taloudelliseen tulokseen.	Afarak arvioi säännöllisesti uusinta saatavilla olevaa teknologiaa.

Avainhenkilöstön menetys tai sopimattoman henkilöstön palkkaaminen	Haitallinen vaikutus toimintaan, erityisesti tuotantolaitoksiin, joka voi vaikuttaa konsernin liiketoiminnan ja taloudellisiin tuloksiin	• Arvioi säännöllisesti palkka- ja palkitsemispolitiikkaansa ja pakettejaan houkutellakseen ja ylläpitämään riittävän ammattitaitoista ja pätevää henkilöstöä • Palkitsemisvaliokunta on keskittynyt houkuttelemaan ja ylläpitämään tällaista kykyä
--	---	--

RISKI LIITTYEN SÄÄNNÖSTEN TÄYTTÄMISEEN

RISKI	SEURAUKSET	RISKINHALLINTA
Oikeudellinen riski	Oikeusriita voi koskea sopimuksia, muita velvoitteita, ympäristöasioita tai muita sääntelyasioita	Tällä hetkellä ei ole käynnissä mitään merkittävää oikeustapausta. Konsernin politiikkana on julkaista kaikki sitä koskevat merkittävät oikeustapaukset ja niiden tulokset.
Työlainsaadanto	Jos ei noudateta, voi vaikuttaa negatiivisesti Afarakin taloudelliseen tulokseen.	Afarak uudelleenarvioi säännöllisesti politiikkaansa suhteessa työlainsäädäntöön.
Veroriski	Muutoksilla verolainsäädännössä ja veroviranomaisten tulkintoissa voi olla haitallinen vaikutus Afarakin taloudelliseen tulokseen.	Afarak pysyttelee ajan tasalla koskien muutoksia verolainsäädännössä. Ulkopuolisia asiantuntijoita käytetään tunnistamaan potentiaaliset verovastuut ja varmistamaan, että voimassa olevaa verolainsäädäntöä noudatetaan.
Tietoturvariski	Jos tietoturvalainsäädäntöä ei noudateta, sillä voi olla haitallinen vaikutus taloudelliseen tulokseen.	Tietoturvalainsäädäntöä ja sen vaikutusta Konsernin toimintoihin arvioidaan huolellisesti säännöllisin väliajoin.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN RISKIT

RISKI	SEURAUKSET	RISKINHALLINTA
Onnettomuusriski kaivoksilla ja sulatoilla (tulipalo, tulva, räjähdykset, sääolosuhteet, seismiset ilmiöt ja muut luonnonilmiöt	Voi vaikuttaa sekä työntekijöihin että toimintaan aiheuttaen toiminnan keskeytymisen	• "Zero Harm" -politiikka • Terveys- ja turvallisuusohjeistukset ja menettelytavat • Jatkuva henkilöstön kouluttaminen
Sosiaalinen riski	Sosiaaliset ja teollisuuden levottomuudet sekä työmarkkinaselkkaukset voivat aiheuttaa merkittävää haittaa liiketoiminnalle ja sen taloudelliselle tulokselle aiheuttaen väliaikaisia toiminnan keskeytyksiä.	Afarak pyrkii ratkaisemaan asiat suoraan kaikkien sidosryhmien kanssa pienentääkseen sen toiminnalle aiheutuvaa vaikutusta
Ympäristöriski	• Mahdollinen suora vahinko ympäristölle • Mahdollinen tuotannon lopettamisen jälkeinen kunnostus- tai maisemointivelvoite	• Ympäristöriskien säännöllinen ja huolellinen arviointi • Ympäristövastuiden säännöllinen arviointi • Ulkopuolisia asiantuntijoita käytetään auttamaan potentiaalisten vastuiden tunnistamisessa ja ympäristölainsäädännön määräysten täyttämisen varmistamisessa

Kestävä kehitys

Afarak ymmärtää, että vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat ratkaisevan tärkeitä mille tahansa liiketoiminnalle ja teollisuudenalalle. Me haluamme toimia oikein kaikilla liiketoimintamme tasoilla. Vastuullisuusohjelmamme rakentuvat neljän peruspilarin varaan. Nuo peruspilarit kuuluvat kiinteänä osana päätöksentekoprosessiimme.

Työntekijöidemme turvallisuus on meille kaikkein tärkeintä. Se ohittaa kaiken muun, ja sen suhteen emme tee kompromisseja. Pyrimme jatkuvasti edistämään työntekijöidemme terveyttä ja hyvinvointia ja pitämään huolta toimintaympäristöjemme yhteisöistä. Luonnonvarayhtiönä olemme sitoutuneet pienentämään ekologista jalanjälkeämme.

Yhteisöt, joiden parissa yrityksemme toimii, ovat meille tärkeitä sidosryhmiä, ja olemme ylpeitä hyvästä maineesta, jonka olemme yhteistyövuosiemme aikana luoneet.

VASTUULLISUUSLUPAUKSEMME

Afarak lupaa edistää ympäristön ja yhteiskunnan kestävä kehitystä tuotantoprosessiensa kautta. Uskomme, että ponnistuksemme tukevat useita YK:n kestävä kehityksen tavoitteita, kuten köyhyyden ja nälän vähentämistä, sukupuolten tasa-arvoa, koulutusta ja puhtaan veden saatavuutta.

Yhtiömme suora ja epäsuora työllistämisaikutus on merkittävin hyöty, jonka paikalliset isäntäyhteisömme meistä saavat. Tuemme paikallisyhteisöjä niiden koulutus- ja infrastruktuuritarpeissa.

TURVALLISUUS

Afarak toteuttaa kaikessa toiminnassaan Zero Harm -toimintatapaa, jonka tavoitteena on nolla tapaturmaa.

Afarakin hallitus nimittää säännöllisesti terveys- ja turvallisuusvaliokuntia, joiden tehtävänä on konsernin toimintojen yhtenäistäminen siten, että niissä otetaan huomioon kaikkien sidosryhmien näkemykset yhteiskunnallisista, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskysymyksistä. Ennaltaehkäisevään turvallisuuteen ja ympäristömittauksiin keskittyvä ohjelma jatkui vuonna 2019 tavoitteenaan nolla tapaturmaa.

Vuonna 2019 konsernissa tehtiin noin 2 333 048 työtuntia, joiden aikana sattui 44 (15) työajan menetykseen johtanutta tapaturmaa. Työajan menetykseen johtaneeksi tapaturmaksi luokitellaan työhön liittyvä tapaturma tai sairaus, joka estää työntekijää tekemästä työtään tapaturmaa seuraavasta päivästä lähtien.

Voimme ylpeänä todeta, että kaivoksissamme ja laitoksissamme ei sattunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa.

Jatkossakin Afarak keskittyy turvallisuustason parantamiseen lukuisien eri hankkeiden ja investointien avulla.

TERVEYS

Parannamme työntekijöidemme työ- ja elinoloja tarjoamalla turvallisen työympäristön sekä osallistumalla tärkeiden terveystarkastusten, kuten HIV/AIDS-ongelman, ratkaisemiseen (erityisesti Etelä-Afrikassa). Turvallisuus ja terveys ovat etusijalla Afarakissa. Tarjoamalla työntekijöillemme terveydenhuollon palvelut voimme aktiivisesti edistää heidän hyvinvointiaan.

Työpaikoillamme arvioidaan, seurataan ja hallitaan työntekijöiden riskejä.

Haluamme myös, että työntekijöidemme fyysinen toimintakyky on heidän tehtäviensä edellyttämällä tasolla. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi järjestämme

työpaikoilla säännöllisiä terveystarkastuksia. Huume- ja alkoholitestit ovat osa tarkastuksia. Tarkastelemme myös työvuorojärjestelyjä kaivoksissa väsymykseen liittyvien tapaturmien ehkäisemiseksi.

Voimme siis todeta, että Afarak on edelleen sitoutunut panostamaan työntekijöidensä ja paikallisyhteisöjen jäsenten terveyteen.

YMPÄRISTÖ

Pyrimme toteuttamaan ympäristövastuun minimoimalla toimintamme ympäristövaikutukset. Ympäristönsuojeluohjelmamme lepää neljän peruspilarin varassa.

VESIEN SUOJELU

Vesi on yhteinen ja rajallinen luonnonvara. Pyrimme suojelemaan vesiä, kierrättämään käyttämämme veden ja järjestämään ihmisille puhdasta vettä.

TMS:n johto keskittyy yhä parantamaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä käytäntöjä Turkin kaivoksillaan

ja on onnistunut implementoimaan aiempien vuosien työntekijämäärän ja varojen kasvun. Investointimme Turkin tuotantolaitoksiin on vesiensuojelun ja vesihuollon kannalta kasvattanut kykyämme parantaa ympäristönsuojelua.

JÄTEHUOLTO

Pyrimme minimoimaan tuottamamme jätteen. Suurin osa toiminnastamme syntyvästä jätteestä on louhinnasta syntyvää sivukiveä. Sivukivi on yleensä suuri huolenaihe kaivosyhtiöille. Lisäjalostusvaiheiden kautta Afarak pystyy kuitenkin kasvattamaan kierrätysastetta ja saamaan kaivannaisista enemmän kromia irti vähentäen siten sivukiven määrää. Turkin Kavakissa sijaitseva uusi sivukivilaitoksemme kierrättää louhittua materiaalia, vähentää sivukiven määrää ja samalla kasvattaa talteen saadun kromin määrää louhitusta materiaalista.

MAAPERÄN SUOJELU

Pyrimme hoitamaan maitamme vastuullisesti toimintamme koko elinkaaren ajan. Tätä tarkoitusta varten meillä on käynnissä hankkeita kaivosalueidemme ennallistamiseksi. Tiedostamme, että toiminnallamme on vaikutuksia maaperään. Kunnostamalla

maaperää, hoitamalla sen biologista monimuotoisuutta ja ottamalla huomioon paikallisten tarpeet voimme vähentää toimintamme ympäristövaikutuksia. Mecklenburgin kunnostamistöistä hyöttyy tukemamme paikallinen puu ja pensastaimitarha, koska Afarak hankkii heiltä puuta ja kasveja. Lisäksi toiminta vahvistaa myös alueen kasvistoa ja eläimistöä.

ILMANSUOJELU

Toimintamme vaikuttaa ilmanlaatuun ja hiilidioksidipäästöihin. Riippuvuutemme sähköstä lisää myös hiilidioksidipäästöjä, joita haluaisimme vähentää siirtymällä käyttämään vaihtoehtoisia energianlähteitä.

YHTEISÖT JA IHMISOIKEUDET

Me luomme taloudellista hyötyä toimintamaillemme työllistämällä ihmisiä, hankkimalla tavaroita ja palveluita, maksamalla veroja ja maksuja sekä investoimalla infrastruktuuriin ja terveydenhuoltoon. Uskomme vakaasti, että toimintamme voi hyödyttää isäntäyhteisöjämme niin taloudellisesti kuin yhteiskunnallisesti.

Olemme sitoutuneet luomaan ja ylläpitämään rakentavia, pitkäaikaisia suhteita sidosryhmiimme ja isäntäyhteisöihimme. Avoin vuoropuhelu kaikkien sidosryhmien kanssa on elintärkeää tulevaisuudellemme ja hyvälle suhteillemme isäntäyhteisöihin.

Ylläpidämme kunnioitusta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ihmisoikeuksia henkilöstömme, yhteisöjemme ja urakoitsijoidemme keskuudessa.

Meillä on viisi pääpilaria, joiden varaan me rakennamme yhteiskunnallista lisäarvoa:

TYÖLLISTÄMINEN

Uskomme, että suoraan ja epäsuorasti ihmisiä työllistämällä voimme olla konkreettisesti hyödyksi isäntäyhteisöillemme.

INFRASTRUKTUURI

Vuosien mittaan olemme auttaneet paikallisyhteisöjä rakentamaan ja parantamaan infrastruktuuria. Tänä vuonna olemme investoineet mm. koulun ja päätien yhdistävään paikallistiehen. Tämän tien odotetaan tuovan lisähyötyä yhteisölle.

YHTEISÖHANKKEET

Jatkamme paikallisyhteisöjen tukemista erilaisten sosiaalisten ja koulutushankkeiden kautta.

YRITYKSET

Teemme tiivistä yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa ja tuemme niiden kehitystä. Esimerkiksi

kaivostoiminnassa valmennamme paikallisia urakoitsijoita kehittämään liiketoimintaansa.

HANKINTA

Hankinnassa teemme tiivistä yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa ja tuemme siten alueen taloutta.

KATSE ETEENPÄIN

Afarak jatkaa sitoutumistaan kestävän kehityksen arvojen ylläpitämiseen ja edistämiseen yhtiön toiminnassa. Terveys- ja turvallisuusasiat pysyvät hallituksen avainprioriteettina, ja turvallisuuteen liittyvien toimintaperiaatteiden ja tapojen tarkastelu on käynnissä. Tavoitteena on parantaa turvallisuutta kaikilla työpaikoilla. Ympäristöinvestoinnit ovat tärkeitä Afarakille, ja luontovaikutusten minimointiin tähtääviä hankkeita jatketaan läpi vuoden 2020. Lisäksi jatketaan investointeja paikallisyhteisöihin.

Lausunto varannoista

Tiivistelmä

Afarak Groupin strategisen tavoitteen eli mitattujen mineraalivarantojen kasvattamisen mukaisesti tämän asiakirjan tarkoituksena on antaa lausunto mineraalivarannoista ja -varoista 30.11.2019 koskien:

- (i) **Kromiittia** Mecklenburgin, Stelliten ja Vlakpoortin kaivoksilla sekä
- (ii) **Platinaryhmän metalleja**, erityisesti platinaa, palladiumia sekä kultaa, Stelliten sekä Vlakpoortin kaivosten kromiittiesiintymissä. Mecklenburgin kaivosta ei oteta huomioon, koska platinaryhmän metallien oikeudet eivät Mecklenburgin kaivoksella kuulu Afarakille, eivätkä ne sen vuoksi täytä kaikkia raportoinnin edellytyksiä.

Mecklenburgin, Stelliten ja Vlakpoortin 30.11.2019 ilmoitetut **kromiittimineraalivarannot** ovat pienentyneet **0,192 miljoonaa tonnia** joulukuussa 2018 ilmoitetusta **43,741 miljoonasta tonnista 43,549 miljoonaan tonniin** pääasiassa varantojen ehtymisen vuoksi.

Vlakpoortin kaivoksen raportoidut **kromiittien** kohdevarantojen kartoitustulokset pysyivät ennallaan **1,947 miljoonassa tonnissa**. Kaivostoiminta Vlakpoortissa alkoi vuoden 2018 toisella neljänneksellä sen jälkeen, kun mineraalivarojen ministeriö oli myöntänyt Vlakpoortin kaivokselle uuden kaivosoikeuden. Vlakpoortin kaivoksella on jatkuvakestoisen suunniteltu varantojen kartoitusohjelma, jonka tavoitteena on laajentaa todennettujen mineraalivarantojen aluetta kohti olemassa olevan kaivosalueen lounaispuolta. Vuonna 2019 tehdyssä kartoituksessa on tunnistettu erilaisia alueellisia ja paikallisia geologisia sekä rakenteellisia muutoksia ja luontaisia monimutkaisuuksia. Uusia kartoitusohjelmia on suunnitteilla

geologisten rakenteiden monimutkaisuuden ymmärtämiseksi sekä Vlakpoortin kaivoksen mineraalivarantojen että -varojen luotettavuustason kasvattamiseksi.

Stelliten ja Vlakpoortin 30.11.2019 ilmoitetut **yhdistetyt platinaryhmän metallien mineraalivarannot** vähenivät **0,093 miljoonaa tonnia** joulukuussa 2018 ilmoitetusta **26,086 miljoonasta tonnista 25,993 miljoonaan tonniin**. Tämän seurauksena platinaryhmän metallien **2E+Au unssimäärä** väheni **0,001 miljoonaa unssia 1,2563 miljoonasta unssista 1,2552 miljoonaan unssiin**.

Platinaryhmän metallien mineraalivarantojen vähenemisen syynä verrattaessa marraskuuta 2019 joulukuuhun 2018 voidaan pitää Vlakpoort LG1-3:n and LG6:n avolouhosten varantojen vähenemistä.

Stelliten kaivoksen **platinaryhmän metallien** mineraalivarojen lähtötilanteen yhteenveto perustui Venmyn Deloitte (Pty) Ltd:n Pätevien Henkilöiden raporttiin kesäkuulta 2017. Koska nykyisen platinaryhmän metallien tuotantolaitoksen on vielä todistettava taloudellinen kannattavuutensa ja kykynsä platinaryhmän metallien talteenottoon, Stelliten kaivokselle ei vielä voida ilmoittaa mineraalivarantoja.

Tämän ja edellisen raportin laatimisessa on käytetty todellisia tuotantolukuja vuosilta 2018 ja 2019. Varat ja varannot perustuvat siis mineraalivarojen ja -varantojen historialliseen lähtöraporttiin ja ennen joulukuuta 2017 annettuihin tietoihin. Tuotannosta aiheutuva ehtyminen on otettu huomioon ja varantojen tuotantotonnimäärään on lisätty 15 prosentin laimennuskoroin tuotantomäärien muuttamiseksi tuotantotonneista in-situ tonneiksi.

Stelliten kaivos

Kromitiitin mineraalivaranto Stelliten kaivoksessa

Stelliten 30.11.2019 ilmoitettu kromitiittivaranto pieneni 0,080 miljoonaa tonnia joulukuun 2018 ilmoitetusta **28,752** miljoonasta tonnista **28,672** miljoonaan tonniin pääasiassa varantojen ehtymisen johdosta.

Kromiaste ja Cr:Fe-suhde **35,46%** ja **1,32** ovat edustavat painotetut keskiarvot yhteensä **28,672** miljoonasta tonnista. Vain MG3 kromitiittisaumassa suoritettiin kaivauksia vuoden aikana.

Stelliten LG6-MG4 sivukivikasojen mineralivarat ja -varannot pysyivät ennallaan **0,225** miljoonassa tonnissa. Samoin kromiaste ja Cr:Fe-suhde **24,10 %** ja **1,14** säilyivät ennallaan.

Mineraalivarat (Raakamalmina)				Mineraalivarannot (Geoliginen hävikki huomioituna)			
	Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)		Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)
TODISTETTU:				MITATTU:			
Stellite: Sivukivi				Stellite: Sivukivi			
LG6-MG4	225	24,1	1,14	LG6-MG4	225	24,1	1,14
Stellite: Avolouhos				Stellite: Avolouhos			
MG4	1 111	30,39	1,2	MG4	1 306	31,86	1,22
MG3	604	30,64	1,18	MG3	708	31,68	1,19
MG2	346	35,98	1,32	MG2	405	37,20	1,32
MG1	598	37,72	1,4	MG1	700	39,00	1,4
LG6+6A	103	33,68	1,37	LG6+6A	120	38,11	1,46
Stellite: Maanalaiset				Stellite: Maanalaiset			
MG4				MG4	1 211	33,59	1,24
LG6 + 6A	2 702	34,98	1,36	LG6 + 6A	4 222	37,7	1,41
Todistetut varat yhteensä	5 689	33,52	1,30	Mitatut varannot yhteensä	8 897	35,55	1,33
TODENNÄKÖISET:				OSOITETTU:			
Stellite: Avolouhos				Stellite: Avolouhos			
MG4	3 015	30,75	1,2	MG4	3 526	32,25	1,23
MG3	1 276	30,82	1,16	MG3	1 492	31,68	1,19
MG2	948	36,08	1,28	MG2	1 109	37,30	1,31
MG1	1 914	37,53	1,38	MG1	2 239	38,80	1,41
LG6+6A	239	33,88	1,43	LG6+6A	280	38,54	1,46
Stellite: Maanalaiset				Stellite: Maanalaiset			
MG4	262	32,69	1,22	MG4	306	33,8	1,25
LG6 + 6A	3 628	34,26	1,38	LG6 + 6A	4 243	37,5	1,41
Todistetut varat yhteensä	11 282	33,60	1,30	Osoitetut varannot yhteensä	13 195	35,58	1,33
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä	16 971	33,57	1,30	Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä	22 092	35,57	1,33
				PÄÄTELTY			
				Stellite: Avolouhos			
				MG4	1 440	33,18	1,24
				MG3	2 110	32,64	1,26
				MG2	1 920	37,10	1,32
				MG1	1 070	38,90	1,41
				LG6+6A	40	37,82	1,44
				Pääteltyt varannot yhteensä	6 580	35,11	1,30
				Varannot yhteensä	28 672	35,46	1,32

Taulukko 1.a: Stelliten kaivoksen kromiittimineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Platinaryhmän metallien mineraalivaranto

Stelliten kaivoksessa

Stelliten osalta ei vielä voitu ilmoittaa mineraalivaroja eikä mitattuja mineraalivarantoja, koska toteutettavuustutkimukset platinaryhmän metallien louhimiseksi ovat vielä käynnissä.

Stelliten osoitetut ja päätellyt platinaryhmän metallien mineraalivarat 30.11.2019 olivat 18,642 miljoonaa tonnia ja ne pysyivät ennallaan joulukuuhun 2018 nähden. Tämän perusteella 2E+Au unsseina ilmoitetut platinaryhmän metallien varannot olivat **0,927 miljoonaa unssia**.

Platinaryhmän metallien mineraalivarantojen ilmoitettu kokonaismäärä pysyi ennallaan, koska Stelliten platinaryhmän metallien mineraalivarannot ilmoitetaan ainoastaan **osoitettujen ja pääteltyjen mineraalivarantojen raportointikategorioissa**.

Mineraalivarat (Raakamalmina)			Mineraalivarannot (Geologinen hävikki huomioituna)		
Tonnisto (kt)	2E + Au	Unssia	Tonnisto (kt)	2E+Au	Unssia
TODISTETTU:			MITATTU:		
Stellite: Avolouhos			Stellite: Avolouhos		
MG4			MG4	-	-
MG3			MG3	-	-
MG2			MG2	-	-
MG1			MG1	-	-
Stellite: Maanalaiset			Stellite: Maanalaiset		
MG4			MG4	-	-
MG4			MG3	-	-
MG4			MG2	-	-
MG4			MG1	-	-
Todistetut varat yhteensä			Mitatut varannot yhteensä		
TODENNÄKÖISET:			OSOITETUT:		
Stellite: Avolouhos			Stellite: Avolouhos		
MG4			MG4	952	42 855
MG3			MG3	440	25 183
MG2			MG2	698	38 828
MG1			MG1	722	19 501
Stellite: Maanalaiset			Stellite: Maanalaiset		
MG4			MG4	-	-
MG4			MG3	-	-
MG4			MG2	-	-
MG4			MG1	-	-
Todistetut varat yhteensä			Osoitetut varannot yhteensä		
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä			Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä		
			PÄÄTELLYT		
			Stellite: Avolouhos		
			MG4	5 710	253 370
			MG3	3 950	270 531
			MG2	2 740	181 492
			MG1	3 430	94 849
			Päätellyt varannot yhteensä		
			Varannot yhteensä		

Taulukko 1.b: Stelliten kaivoksen platinaryhmän metallien mineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Mecklenburgin kaivos

Mecklenburgin ilmoitettu kromitiittimineraalivaranto pieneni **0,0190** miljoonaa tonnia joulukuussa 2018 ilmoitetusta **8,412** miljoonasta tonnista **8,393** miljoonaan tonniin pääasiassa jäljellä olevan avolouhoksen (65 metriä korkea seinämä) ehtymisen takia. Kaivoksella ei suoritettu maanalaista louhintaa vuonna 2019.

Mecklenburgin avolouhoksen (65 metriä korkea seinämä) ilmoitetut kromitiittimineraalivarat pienenivät pääasiassa varojen ehtymisen vuoksi joulukuun 2018 ilmoitetusta **0,0739 miljoonasta tonnista 0,055 miljoonaan tonniin**.

Mineraalivarat (Raakamalmina)				Mineraalivarannot (Geologinen hävikki huomioituna)			
Tonnisto (kt)		Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)	Tonnisto (kt)		Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)
TODISTETTU:				MITATTU:			
Mecklenburg: Avolouhos				Mecklenburg: Avolouhos			
LG6+6A	28	40,76	1,58	LG6+6A	55	44,10	1,64
Mecklenburg: Maanalaiset				Mecklenburg: Maanalaiset			
LG6+6A	2 682	41,85	1,57	LG6+6A	4 190	43,66	1,59
Todistetut varat yhteensä	2 710	41,84	1,57	Mitatut varannot yhteensä	4 245	43,67	1,59
TODENNÄKÖISET:				OSOITETUT:			
Mecklenburg: Maanalaiset				Mecklenburg: Maanalaiset			
LG6+6A	1 924	41,83	1,57	LG6+6A	3 006	43,37	1,59
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä	4 634	41,84	1,57	Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä	7 251	43,54	1,59
				PÄÄTELLYT			
				Mecklenburg: Maanalaiset			
				LG6+6A	1 142	43,41	1,59
				Varannot yhteensä	8 393	43,53	1,59

Taulukko 2. Mecklenburgin kaivoksen kromitiittimineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Kromilaatu ja Cr:Fe-suhde 43,57% ja 1,59 ovat edustavat painotetut keskiarvot 8,393 miljoonasta tonnista. Koelouhintaa ei tehty vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Vlakpoortin kaivos

Kaivostoiminta Vlakpoortin kaivoksella alkoi vuoden 2018 toisella neljänneksellä sen jälkeen, kun mineraalivarojen ministeriö oli myöntänyt Vlakpoortin kaivokselle uuden louhintaluvan. On huomionarvoista, että avolouhinnan varannot on lakettu olevan enintään 40m HW.

Vlakpoortin kromitiittimineraalivarannot 30.11.2019 laskivat **0,093** miljoonaa tonnia joulukuussa 2018 ilmoitetusta **4,630 miljoonasta tonnista 4,537 miljoonaan tonniin** lähinnä varantojen ehtymisen takia.

Vlakpoortin kaivoksen raportoidut kromiitiitin kohdevarantojen kartoitustulokset pysyivät ennallaan **1,947** miljoonassa tonnissa. Vlakpoortin kaivoksella on jatkuvakestoinen suunniteltu varantojen kartoitusohjelma, jonka tavoitteena on laajentaa todennettujen mineraalivarantojen aluetta. Vuonna 2019 tehdyssä kartoituksessa on tunnistettu erilaisia alueellisia ja paikallisia geologisia sekä rakenteellisia muutoksia ja luontaisia monimutkaisuuksia. Uusia kartoitusohjelmia on suunnitteilla geologisten rakenteiden monimutkaisuuden ymmärtämiseksi sekä Vlakpoortin kaivoksen mineraalivarantojen että -varojen luotettavuustason kasvattamiseksi.

Mineraalivarat (Raakamalmina)				Mineraalivarannot (Geologinen hävikki huomioituna)			
Tonnisto (kt)		Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)	Tonnisto (kt)		Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)
TODISTETTU:				MITATTU:			
Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1-3	0	37,30	1,74	LG1-3	0	41,57	1,82
LG5	18	39,12	1,52	LG5	42	38,77	1,55
LG6	1	36,72	1,51	LG6	77	36,85	1,53
MG1-4	52	29,72	1,25	MG1-4	131	30,01	1,29
UG1-2	101	22,40	1,14	UG1 -2	164	21,46	1,12
Vlakpoort: Maanalainen				Vlakpoort: Maanalainen			
LG6	0			LG6	398	33,32	1,59
UG2	0			UG2	754	19,65	1,06
Todistetut varat yhteensä	172	32,18*	1,32**	Mitatut varannot yhteensä	1,566	33,42*	1,52**
TODENNÄKÖISET:				OSOITETTU:			
Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1-3	0	37,93	1,78	LG1-3	1	41,57	1,86
LG5	3	35,01	1,45	LG5	10	39,92	1,55
LG6	37	31,25	1,63	LG6	64	33,95	1,58
MG1-4	16	30,52	1,36	MG1-4	75	29,92	1,35
UG1-2	9	27,09	1,22	UG1 -2	24	27,61	1,25
Vlakpoort: Maanalainen				Vlakpoort: Maanalainen			
LG6	0			LG6	793	33,92	1,58
UG2	0			UG2	421	19,83	1,06
Todennäköiset varat yhteensä	65	31,24*	1,54**	Osoitetut varannot yhteensä	1,388	33,68*	1,56**
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä	237	31,92	1,38	Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä	2,954	33,54	1,54

PÄÄTELLYT			
Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	27	41,55	1,79
LG5	0		
LG6	1	28,61	1,59
MG1 -4	119	33,67	1,30
UG1 -2	0		
Vlakpoort: Maanalainen			
LG6	1,321	33,67	1,59
UG2	115	20,27	1,08
Pääteltyt varannot yhteensä	1,583	33,88*	1,57**
Varannot yhteensä (pl. kartoitustulokset)	4,537	33,64	1,55
KARTOITUSTULOKSET			
Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	50	36,86	1,82
LG6	365	33,55	1,60
MG1 & MG3	25	33,60	1,65
MG4 & MG4a	264	29,70	1,23
Vlakpoort; Maanalainen			
LG6	1,243	34,16	1,60
Kartoitustulokset yhteensä	1,947	33,50	1,56
Varannot yhteensä (ml. kartoitustulokset)	6,484	33,60*	1,55**

HUOMAUTUKSET:

* Pois lukien Cr₂O₃ % UG1:stä, UG2:sta ja MR:stä

** Pois lukien Cr:Fe (suhde) UG1:stä, UG2:sta ja MR:stä

Taulukko 3. Valkpoortin kaivoksen kromitiittimineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Lausunto yhdisteistä

kromitiittimineraalivaroista ja -varannoista

Mineraalivarat (Raakamalmina)				Mineraalivarannot (Geologinen hävikki huomioituna)			
	Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)		Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)
TODISTETTU:				MITATTU:			
Stellite Sivukivi				Stellite Sivukivi			
LG6 - MG4	225	24,1	1,14	LG6 - MG4	225	24,1	1,14
Stellite: Avolouhos				Stellite: Avolouhos			
MG4	1 111	30,39	1,20	MG4	1 306	31,86	1,22
MG3	604	30,64	1,18	MG3	788	31,68	1,19
MG2	346	35,98	1,32	MG2	405	37,20	1,32
MG1	598	37,72	1,40	MG1	700	39,00	1,40
LG6 + 6A	103	33,68	1,37	LG6 + 6A	120	38,11	1,46
Stellite: Maanalaiset				Stellite: Maanalaiset			
MG4				MG4	1 211	33,59	1,24
LG6 + 6A	2 702	34,98	1,36	LG6 + 6A	4 222	37,7	1,41
Mecklenburg: Avolouhos				Mecklenburg: Avolouhos			
LG6 + 6A	28	40,76	1,58	LG6 + 6A	55	44,10	1,64
Mecklenburg: Maanalaiset				Mecklenburg: Maanalaiset			
LG6 + 6A	2 682	41,85	1,57	LG6 + 6A	4 190	43,66	1,59
Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	0	37,93	1,78	LG1 -3	0	41,57	1,82
LG5	3	35,01	1,45	LG5	42	38,77	1,55
LG6	37	31,25	1,63	LG6	77	36,85	1,53
MG1 -4	16	30,52	1,36	MG1 -4	131	30,01	1,29
UG1 -2	9	27,09	1,22	UG1 -2	164	21,46	1,12
Vlakpoort: Maanalaiset				Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	0			LG6	398	33,32	1,59
UG2	0			UG2	754	19,65	1,06
Todistetut varat yhteensä	8 464	36,17*	1,39**	Mitatut varannot yhteensä	14 708	37,95*	1,41**
TODENNÄKÖISET:				OSOITETTU			
Stellite: Avolouhos				Stellite: Avolouhos			
MG4	3 015	30,75	1,20	MG4	3 526	32,25	1,23
MG3	1 276	30,82	1,16	MG3	1 492	31,68	1,19
MG2	948	36,08	1,28	MG2	1 109	37,30	1,31
MG1	1 914	37,53	1,38	MG1	2 239	38,80	1,41
LG6 + 6A	239	33,88	1,43	LG6 + 6A	280	38,54	1,46
Stellite: Maanalaiset				Stellite: Maanalaiset			
MG4	262	32,69	1,22	MG4	306	33,8	1,25
LG6 + 6A	3 628	34,26	1,38	LG6 + 6A	4 243	37,5	1,41
Mecklenburg: Maanalaiset				Mecklenburg: Maanalaiset			
LG6 + 6A	1 924	41,83	1,57	LG6 + 6A	3 006	43,37	1,59

Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	0	37,93	1,78	LG1 -3	1	41,57	1,86
LG5	3	35,01	1,45	LG5	10	39,92	1,55
LG6	37	31,25	1,63	LG6	64	33,95	1,58
MG1 -4	16	30,52	1,36	MG1 -4	75	29,92	1,35
UG1 -2	9	27,09	1,22	UG1 -2	24	27,61	1,25
Vlakpoort: Maanalaiset				Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	0			LG6	793	33,92	1,58
UG2	0			UG2	421	19,83	1,06
Todennäköiset varat yhteensä	13 271	34,78*	1,34**	Osoitetut varannot yhteensä	17 589	36,84*	1,39**
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä	21 735	35,32	1,36	Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä	32 297	37,34	1,40
PÄÄTELLYT							
Stellite: Avolouhos							
MG4		1 440				33,18	1,24
MG3		2 110				32,64	1,26
MG2		1 920				37,10	1,32
MG1		1 070				38,90	1,41
LG6 + 6A		40				37,82	1,44
Mecklenburg: Maanalaiset							
LG6 + 6A		1 142				43,41	1,59
Vlakpoort: Avolouhos							
LG1 -3		27				41,55	1,79
LG5							
LG6		1				28,61	1,59
MG1 -4		119				33,67	1,30
UG1 -2		0					
Vlakpoort: Maanalaiset							
LG6		1 321				33,67	1,59
UG2		115				20,27	1,08
		Pääteltyt varannot yhteensä			9 305	35,93*	1,38**
		Varannot yhteensä (pl. kartoitustulokset¹)			41 602	37,03	1,39
KARTOITUSTULOKSET							
Vlakpoort: Avolouhos							
LG1 -3		50				36,86	1,82
LG6		365				33,55	1,60
MG1 & MG3		25				33,60	1,65
MG4 & MG4a		264				29,70	1,23
Vlakpoort: Maanalaiset							
LG6		1 243				34,16	1,60
		Kartoitus-tulokset yhteensä			1 947	33,50	1,56
		Varannot yhteensä (ml. kartoitus-tulokset¹)			43 549	36,87*	1,40**

HUOMAUTUKSET:

* Pois lukien Cr2O3 % UG1:stä, UG2:sta ja MR:stä

** Pois lukien Cr:Fe (suhde) UG1:stä, UG2:sta ja MR:stä

Taulukko 4. Stelliten, Mecklenburgin ja Vlakpoortin kaivosten yhdistetyt kromitiittimineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Lausunto yhdistetyistä platinaryhmän metallien mineraalivaroista ja -varannoista

Mineraalivarat (Raakamalmiina)				Mineraalivarannot (Geologinen hävikki huomioituna)			
	Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)		Tonnisto (kt)	Cr ₂ O ₃ (%)	Cr:Fe (suhde)
TODISTETTU:				MITATTU:			
Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	-	-	-	LG1 -3	0	0,18	0
LG5	-	-	-	LG5	42	0,74	999
LG6	-	-	-	LG6	77	0,46	1 138
MG1 -4	-	-	-	MG1 -4	131	1,13	4 760
UG1 -MR	159	1,4	7 158	UG1 -MR	205	1,77	11 667
Vlakpoort: Maanalaiset				Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	-	-	-	LG6	398	0,43	5 503
UG2	-	-	-	UG2	754	4,04	97 947
MR	-	-	-	MR	618	2,15	42 723
Todistetut varat yhteensä	159	1,40	7 158	Mitatut varannot yhteensä	2 225	2,30	164 738
TODENNÄKÖISET:				OSOITETTU			
Stellite: Avolouhos				Stellite: Avolouhos			
MG4				MG4	952	1,40	42 855
MG3				MG3	440	1,78	25 183
MG2				MG2	698	1,73	38 828
MG1				MG1	722	0,84	19 501
Vlakpoort: Avolouhos				Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	-	-	-	LG1 -3	1	0,22	8
LG5	-	-	-	LG5	10	0,66	212
LG6	-	-	-	LG6	64	0,40	823
MG1 -4	-	-	-	MG1 -4	75	0,85	2 050
UG1 -MR	9	0,19	55	UG1 -MR	24	0,31	239
Vlakpoort: Maanalaiset				Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	-	-	-	LG6	793	0,43	10 964
UG2	-	-	-	UG2	421	4,45	60 240
MR	-	-	-	MR	208	2,96	19 797
Todennäköiset varat yhteensä	9	0,19	55	Osoitetut varannot yhteensä	4 408	1,56	220 700
Todistetut ja todennäköiset varat yhteensä	168	1,34	7 213	Mitatut ja osoitetut varannot yhteensä	6 633	1,81	385 439
				PÄÄTELLYT			
				Stellite: Avolouhos			
				MG4	5 710	1,38	253 370
				MG3	3 950	2,13	270 531
				MG2	2 740	2,06	181 492
				MG1	3 430	0,86	94 849

Vlakpoort: Avolouhos			
LG1 -3	27	0,23	198
LG5	0	-	-
LG6	1	0,42	14
MG1-4	119	1,00	3 826
UG1 -MR	0	-	-
Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	1 321	0,42	17 840
UG2	115	4,78	17 675
MR	-	-	-
Pääteltyt varannot yhteensä	17 413	1,50	839 794
Varannot yhteensä (pl, kartoitustulokset)	24 046	1,58	1 225 233
KARTOITUSTULOKSET			
Vlakpoort: Avolouhos			
LG1	10	0,30	96
LG2	7	0,17	38
LG3	33	0,27	286
LG6	365	0,42	4 929
MG1	20	0,85	547
MG3	5	1,67	268
MG4 + 4a	264	0,87	7 385
Vlakpoort: Maanalaiset			
LG6	1 243	0,41	16 387
Kartoitus-tulokset yhteensä	1 947	0,48	29 938
Varannot yhteensä (ml, kartoitustulokset)	25 993	1,50	1 255 171

Taulukko 5. Stelliten, Mecklenburgin ja Vlakpoortin kaivosten yhdistetyt platinaryhmän metallien mineraalivarat ja -varannot 30.11.2019.

Historiatiedot

Tämän lausunnon kohde- ja mineraalivarantoihin liittyvät tiedot perustuvat mineraalivarantoja ja -varoja koskevaan raporttiin sekä Hermanus Berhardus Swartin kokoamiin tietoihin. Swart on Pätevä Henkilö (Competent Person), joka on ammatiltaan luonnontieteilijä ja rekisteröity Etelä-Afrikan akkreditoitujen luonnontieteellisten ammattilaisten joukkoon (No. 400101/00). Hän on myös Etelä-Afrikan geologisen yhdistyksen jäsen. Molemmat järjestöt ovat tunnustettuja ammatillisia organisaatioita (Recognised Professional Organisation, RPO), jotka ovat ASX:n verkkosivustolla kulloinkin julkaistavalla listalla. Pätevä Henkilö Hermanus Berhardus Swart työskentelee Dunrose Trading 186 (PTY) Ltd:llä, joka tarjoaa geologisten konsulttien palveluita Shango Solutions toiminimellä. Tutkimuksen suorittaneella Pätevällä Henkilöllä on riittävä kokemus tarkasteltavana olevien kohteiden mineralisaatiotavan ja esiintymien sekä suoritettujen toimenpiteiden arvioimiseen. Pätevä Henkilö täyttää siten seuraavien säännösten vaatimukset: australaasialaiset säännöt tutkimustulosten, mineraalivarantojen ja malmivarojen raportoinnista (JORC, 2012), säännöt mineraalitutkimustulosten, mineraalivarantojen ja -varojen raportoinnista Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Irlannissa ja Euroopassa (IMMM, 2001) sekä eteläafrikkalaiset säännöt tutkimustulosten, mineraalivarantojen ja -varojen raportoinnista (SAMREC, 2007). Pätevä Henkilö hyväksyy antamiensa tietojen esittämisen siinä muodossa ja yhteydessä kuin ne tässä lausunnossa ovat.

Pätevät Henkilöt

Tässä lausunnossa esitetyt tiedot perustuvat kartoitustuloksiin, mineraalivarantoihin sekä Hermanus Berhardus Swartin kokoamiin tietoihin. Mineraalivarantojen historiatiedot perustuvat mineraalivarojen ja -varantojen raporttiin. Laatijat eivät takaa minkään suoraan tai epäsuorasti esitetyn historiatiedon täydellisyyttä tai oikeellisuutta.

Mineraalivaroja ja mineraalivarantoja koskevaan lausuntoon tiedot on koonnut:

1. Cuan Berner Kloppers: Chief Consulting Geologist, Afarak SA Mining,
Pr.Sci.Nat (reg no:400092/04), EDP (UNISA SBL), NDip (Geologia), NHDip, Geotekniikka, MTech
Research only (teollisuusmetallit).

Molemmat edellä mainituista Pätevistä Henkilöistä ovat ammatiltaan luonnontieteilijöitä ja rekisteröity Etelä-Afrikan akkreditoitujen luonnontieteellisten ammattilaisten joukkoon. He ovat Etelä-Afrikan geologisen yhdistyksen jäseniä. Molemmat järjestöt ovat tunnustettuja ammatillisia organisaatioita, jotka ovat ASX:n verkkosivustolla kulloinkin julkaistavalla listalla. Kummallakin edellä mainitulla Pätevällä Henkilöllä on riittävä kokemus tarkasteltavana olleiden kohteiden mineralisaatiotavan ja esiintymien sekä suoritettujen toimenpiteiden arvioimiseen. Pätevät Henkilöt täyttävät siten seuraavien säännösten vaatimukset: australaasialaiset säännöt tutkimustulosten, mineraalivarantojen ja malmivarojen raportoinnista (JORC, 2012), säännöt mineraalitutkimustulosten, mineraalivarantojen ja -varojen raportoinnista Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Irlannissa ja Euroopassa (IMMM, 2001) sekä eteläafrikkalaiset säännöt tutkimustulosten, mineraalivarantojen ja -varojen raportoinnista (SAMREC, 2007). Pätevät Henkilöt hyväksyvät antamiensa tietojen esittämisen siinä muodossa ja yhteydessä kuin ne tässä lausunnossa ovat.

Cuan B Kloppers
24 December 2019

Kavakin kaivos ja Tavaksen kaivos

Turkin kaivosten varannot ja varat

MALMIALUE	Cr2O3 %	Todistetut varat (T)	Todennäköiset (T)	Mahdolliset (T)	Varat yhteensä (T)	Hypoteettiset varannot (T)
ESKISEHIR KAVAK TOIMILUPA-ALUE						
Kismet+Dereici	16-41	4 000		2 000	6 000	
Bogurtlen+Erenler 2	20-22	27 000			27 000	
	16-20	0			0	
Camasirlik 2	16-18	29 275		30 000	59 275	
Erenler	7-10	2 000 000			2 000 000	
Erenler 4-18	16-35	35 000			35 000	1 500 000
Erenler 1+ Yeni paralel		198 300		300 000	498 300	
Erenler 18 alt yeni adese1/ Güney		7 250		20 000	27 250	
İncir 70-91 yeni adese 2				51 000	51 000	
İncir +batı yeni adese 3 /Kuzey	15-40	100 000		50 000	150 000	
Kuzey doğu	25-30	136 250		100 000	236 250	
Yhteensä	7-41	2 537 075	0	553 000	3 090 075	1 500 000
TAVAS BEYAGAC TOIMILUPA-ALUE						
Sarp-Gogebakan Oc.	30-40	10 000		5 000	15 000	7 500
Cigerderesi Ocak	20-35	100		2 900	3 000	17 000
Dere Ocak	21-30	740		500	1 240	10 000
Catak	18-20	2 500		2 500	5 000	23 000
Cinar Ocak	28-34	20 000		10 000	30 000	15 000
Sehremen-Keller Oc.	14-26	20 000		10 000	30 000	20 000
Degirmendere		1 000		4 000	5 000	5 000
Yhteensä	14-34	54 340	0	34 900	89 240	97 500
FETHIYE & KOYCEGIZ TOIMILUPA-ALUE						
Cubuk -Umut	8-20	97 783		230 000	327 783	165 000
Asarcik-Karacam	22-26	550		1 350	1 900	10 000
Mesebuku	24-28	1 400		3 500	4 900	55 000
Kizil Akdag	16-20	400		1 300	1 700	28 000
Yhteensä	8-28	100 133	0	236 150	336 283	258 000
ADANA TOIMILUPA-ALUE						
Yetimli -Sogukoluk	12-22	12 000		30 000	42 000	80 000
Egni	14-25	9 644		10 000	19 644	10 000
Yhteensä	12-14	21 644	0	40 000	61 644	90 000
ESKISEHIR EAGLE TOIMILUPA-ALUE						
Itä, uusi	16-44	15 000		5 000	20 000	100 000
Länsi	30-48	60 000		10 000	70 000	
Yhteensä	36-44	75 000	0	15 000	90 000	100 000

KAVAK SIVUKIVIPATO

Sivukivipato 1	7-13	950 000			950 000	
Sivukivipato 2	7-13	1 049 113			1 049 113	
Sivukivipato 3	4-6	1 511 238			1 511 238	
Yhteensä	4-13	3 510 352	0	0	3 510 352	0

TAVAS SIVUKIVIPATO

Sivukivipato 1	9-11	233 225			233 225	
Sivukivipato 2	3-6	408 812			408 812	
Yhteensä	9-11	642 036	0	0	642 036	0
KAIKKI YHTEENSÄ		6 940 580	0	879 050	7 819 630	2 045 500

Hallinto- katsaus

Hallituksen puheenjohtajalta

Hyvät osakkeenomistajat,

Vuonna 2019 Afarak-konserni jatkoi toimintaansa erittäin haastavassa liiketoimintaympäristössä.

Ferrokromiteollisuus oli ahtaalla maailmanlaajuisesti, mikä vaikutti yleiseen suoriutuskyykyymme ja etenkin toimintaamme Etelä-Afrikassa, vaikka erikoisliiketoimintamme menestyi hyvin vaikeista olosuhteista huolimatta. Etelä-Afrikan toimintojen taloudellinen suoriutuminen oli pettymys merkittävistä teknisistä parannuksista, liiketoiminnan rationalisoinnista, kustannusten leikkaamisesta, henkilöstön vähentämisestä ja monista muista johdon toteuttamista toimenpiteistä huolimatta.

Hallituksessa jatkoimme eri tuotantoyksiköiden johtamisen tukemista, jotta yksiköt voisivat toteuttaa aloitteita toiminnan vahvistamiseksi ja toteuttaa strategiaamme. Etelä-Afrikassa johtomme työskentelee turnaround-strategian kanssa, johon sisältyy uusia jatkojalostuslaitoksia ja platinaryhmän metallien tuotantolaitos. Näiden laitosten pitäisi laajentaa tuotteidemme spektriä ja lisätä joustavuuttamme epävakailta markkinoilta.

Afarakin asema vertikaalisesti integroituneena erikoismetalliseosten valmistajana, joka toimii niin louhija, jalostajana kuin tuotteidensa markkinoijanakin, mahdollistaa yhtiön hyötymisen tuotantoketjun jokaisesta vaiheesta. Myös kykymme toimia sekä erikoistuotteiden valmistajana että volyymilouhijana tukee joustavuuttamme ja sopeutumiskykyämme.

Olemme myös sitoutuneita turvallisuuteen ja kestävään kehitykseen. Tavoitteenamme on edelleen varmistaa nollavahinkotasot ("Zero Harm"), ja olemme ylpeitä ja kiitollisia siitä, ettei vuonna 2019 sattunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa. Parannuksia terveys- ja turvallisuusasioissa kirjattiin kaikissa yksiköissämme. Olemme koko vuoden panostaneet voimakkaasti siihen, että työntekijöidemme turvallisuus on etusijalla kaikissa yksiköissämme. Olemme myös tukeneet terveyden edistämistä.

Kohtaamme toiminnassamme monia haasteita pyrkiessämme louhimaan varantoja turvallisesti, kannattavasti ja vastuullisesti. Yritämme vähentää toimintamme ympäristövaikutuksia ja tukea isäntäyhteisöjämme. Tunnistamme sidosryhmien sitouttamisen merkityksen ja jatkamme näiden haasteiden ratkaisemista johdon, työntekijöiden, ammattiliittojen ja isäntäyhteisöjen yhteistyöllä.

Osallistumme joka vuosi lukuisiin yhteistyöhankkeisiin monilla alueilla, muun muassa isäntäyhteisöissämme Etelä-Afrikassa ja Turkissa. Olemme laajentaneet tukeamme hyväntekeväisyyslahjoitusten lisäksi kansalaisjärjestöjen

avustamiseen ja koulutuspalveluihin.

Afarak pyrkii määrätietoisesti palaamaan kasvu-uralle ja tämä perustuu vakaaseen hallintotapaan Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallinnointikoodin mukaisesti. Afarak on sitoutunut täyttämään julkisesti noteeratun yhtiön velvoitteet.

Vaikka hallitus on huomattavasti pienempi kuin aikaisempina vuosina, sen jäsenillä on silti monipuolisia taitoja ja asiantuntemusta. Hallituksen pienempi kokoonpano edellyttää hallituksen jäseniltä, että heidän on oltava aktiivisempia pystyäkseen valvomaan liiketoimintaa, tukemaan johtoa kustannussäästöjen toteuttamisessa, parantamaan tiedonkulkua ja luomaan vakaan ympäristön pitkän aikavälin strategiselle kehitykselle ja ajattelulle. Yhtiökokouksen jälkeen aiomme lisätä hallituksen kokoonpanoa entistä paremman tehokkuuden ja vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Kiitän kaikkia jatkuvasta sitoutumisesta ja panoksesta vuonna 2019. Pienenä hallituksena meillä kaikilla oli useita tehtäviä ja vastuuta ja osallistuimme yhdessä kaikkiin tehtäviin, joita hallituksen alaiset valiokunnat yleensä hoitavat. Olemme aina tietoisia osakkeenomistajien meille, valituille johtajilleen, antamasta luottamuksesta ja vastuustamme heitä kohtaan. Pyrimme soveltamaan tekemässämme työssä tarkkoja hallintostandardeja, jotka on esitetty hallintokatsauksessa.

Marraskuussa 2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen ohjeiden mukaisesti johto on toteuttanut Afarakin omien osakkeiden hankinnan ja osakkeiden mitätöinnin. Osakkeita hankittiin ja mitätöitiin 25 998 881 kappaletta elokuussa 2019. Lisäksi liikkeeseen laskettiin 15 000 000 omaa osaketta.

Luotan siihen, että johtomme määrätietoisuus ja sitoutuminen saavat Afarakin tuloksen jälleen nousuun. Jaan toimitusjohtajamme innostuneisuuden Afarakin tulevaisuudennäkymistä yhä parempien ferrokromituotteiden kehittäjänä ja sen kyvystä tuottaa arvoa asiakkaille ja sidosryhmille.

Keskustellessani ympäri maailmaa olevien työntekijöidemme kanssa saan jatkuvasti muistutuksia siitä, että saavutuksemme ovat mahdollisia vain ammattitaitoisien ja lahjakkaan tiimimme ansiosta. Kiitän teitä kaikkia panoksestanne viime vuoden aikana ja odotan innolla yhteistyötä kanssanne, jotta pääsemme palaamaan kasvun tielle.

THORSTEIN ABRAHAMSEN

Hallituksen puheenjohtaja

Viittaamalla sisällytetyt tiedot

Konsernin avainluvut, lähipiiritapahtumat sekä tiedot osakepääomasta ja optio-oikeuksista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa. Konsernin emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan osakeomistus on esitetty emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys on esitetty erillisinä raportteina tässä vuosikertomuksessa.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisvaatimusten (UK Listing Authority listing rules "LR" 9.8.4C R) mukaiset liitetiedot löytyvät seuraavasti:

SEKTORI	Aihe	Sijainti
1	Aktivoidut korot	1.8. Konsernitaseen liitetiedot, 9 . Aineelliset hyödykkeet.
2	Tilintarkastamattomien taloustietojen julkistaminen	Ei sovelleta
4	Pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien yksityiskohdat	1.8. Konsernitaseen liitetiedot, 18. Osakeperusteiset maksut
5	Johdon palkkaeduista luopuminen	Ei sovelleta
6	Johdon tulevista palkkaeduista luopuminen	Ei sovelleta
7	Suunnattu maksullinen anti	Ei sovelleta
8	Kohta (7) liittyen merkittäviin tytäryrityksiin	Ei sovelleta
9	Emoyhtiön osallistuminen listattavan tytäryhtiön markkinoille saattamiseen	Ei sovelleta
10	Merkittävät sopimukset	1.8. Konsernitaseen liitetiedot, 1.9.2 Lähipiiriliiketoimet
11	Määräysvaltaisen osakkaan tarjoamien palveluiden kustannus	Ei sovelleta
12	Osakkeenomistajien luopuminen osingoista	Ei sovelleta
13	Osakkeenomistajien luopuminen tulevista osingoista	Ei sovelleta
14	Määräysvaltaisten osakkeenomistajien kanssa tehdyt sopimukset	Ei sovelleta

Kaikki yllä mainittu ristiin viitattu tieto on sisällytetty hallituksen toimintakertomukseen viittaamalla.

Johtomme Hallitus

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Thorstein Abrahamsen

Hallituksen puheenjohtaja ja riippumaton hallituksen jäsen
Syntynyt 1948

Thorstein Abrahamsen on kansainvälisesti arvostettu ruostumattoman teräksen ja rautametallialan ammattilainen. Hän on toiminut toimitusjohtajana useissa teollisuusyhtiöissä, jotka toimivat ruostumattoman teräksen, rautametallin, rakennuslaitteiden ja kaivosteollisuuden aloilla. Hän on toiminut myös Vice-President Sales & Distribution tehtävässä globaalissa ruostumatonta terästä valmistavassa yhtiössä. Uransa aikana hän on ollut yli 30 hallituksessa – myös puheenjohtajana – rautametalli- ja terästeollisuuden kauppa- ja markkinointiyhtiöissä ympäri maailmaa. Tällä hetkellä hän toimii hallituksen puheenjohtajana rakennusallalla toimivassa yrityksessä, hallituksen jäsenenä ja osakkaana konsultointiyrityksessä ja kahdessa sijoitusyhtiössä. Thorstein Abrahamsen nimitettiin Afarakin hallitukseen 23.5.2017 ja hallituksen puheenjohtajaksi 11.11.2019.

RIIPPUMATON HALLITUKSEN JÄSEN

Jelena Manojlovic

Ei-riippumaton hallituksen jäsen
Ph.D. (lääketiede), Clin. D.
(Psykiatria), MA (Psykiatria)
Syntynyt 1950

Jelena Manojlovic on toiminut hallituksen jäsenenä 11.7.2008 alkaen ja hallituksen puheenjohtajana vuosien 2009-2015 ja 2017-2019 välisenä aikana. Manojlovic on toiminut pitkään luennoitsijana yliopistoissa sekä organisaatiokonsulttina. Hänellä on 35 vuoden kokemus henkilöstöasioista ja 20 vuoden kokemus eri organisaatioiden johtotehtävissä, muun muassa Yhdistyneen kuningaskunnan National Health Servicen, yliopistojen ja muiden yritysten palveluksessa.

Guy Konsbruck

Toimitusjohtaja, hallituksen jäsen
BA (Hons); MBA (SHU Fairfield)
Syntynyt 1965

Guy Konsbruck aloitti Afarakin toimitusjohtajana 15.1.2017. Konsbruck työskenteli ennen Afarakia MFC Industrialin varatoimitusjohtajana vuodesta 2014 lähtien. Sitä ennen hän työskenteli FESIL:n globaalien myyntiyhtiöiden toimitusjohtajana ja oli myös yksi Luxalloysin perustajista. Konsbruck nimitettiin hallituksen jäseneksi 5.2.2018 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Barry Rourke

Riippumaton hallituksen jäsen
Laillistetun tilintarkastajan
tutkinto (FCA)
Syntynyt 1950

Barry Rourke toimi Afarakin hallituksen jäsenenä, tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana sekä palkitsemisvaliokunnan jäsenenä huhtikuusta 2010 helmikuuhun 2013. Aiemmin hän toimi 17 vuoden ajan vuosina 1984–2001 tilintarkastajana PWC:ssä, jossa hän erikoistui öljy, kaasu- ja mineraalisektoreihin. Hän toimii useiden yritysten hallituksen jäsenenä sekä eri yhtiöiden tarkastusvaliokunnissa. Barry Rourke erosi yhtiön hallituksesta 11 marraskuuta 2019.

Yolanda Bolleers

Riippumaton hallituksen jäsen
Sertifioitu tilintarkastaja
Syntynyt 1972

Yolanda Bolleers on Alankomaiden kansalainen ja hän on sertifioitu tilintarkastaja, jolla on pitkä kokemus tilintarkastuksesta, rahoituspalveluista ja rahoitusneuvonnasta. Hän työskenteli KPMG:ssä tilintarkastajana ja talousjohtajana useissa yrityksissä ennen kuin hän perusti oman konsultointiyrityksen, joka tarjoaa tilintarkastusta ja rahoituspalveluja. Hänellä on kansainvälistä kokemusta useiden kaivosallalla toimivien pörssiyhtiöiden (hiili, kulta) kanssa työskentelystä. Hän on osallistunut yritysten uudelleenjärjestelyihin ja ollut kokoamassa ja johtamassa monikansallisia ammattilaisten tiimejä monenlaisissa hallintorakenteissa. Yolanda Bolleers erosi yhtiön hallituksesta 11 marraskuuta 2019.

Johtomme

Johtoryhmä

Yhtiön toimitusjohtajaa avustaa hänen tehtävissään johtoryhmä. Johtoryhmä on hallituksen marraskuussa 2009 perustama neuvoa-antava toimielin. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvia valtuuksia tai itsenäistä päätöksentekovaltaa. Päätökset johtoryhmän käsittelemistä asioista tekee toimitusjohtaja tai kyseisestä asiasta vastaava johtoryhmän jäsen, ellei asiasta päättä yhtiön hallitus.

Guy Konsbruck

Toimitusjohtaja
BA (Hons); MBA (SHU Fairfield)
Syntynyt 1965

Guy Konsbruck aloitti Afarakin toimitusjohtajana 15.1.2017. Konsbruck työskenteli ennen Afarakia MFC Industrialin varatoimitusjohtajana vuodesta 2014 lähtien. Sitä ennen hän työskenteli FESIL:n globaalien myyntiyhtiöiden toimitusjohtajana ja oli myös yksi Luxalloysin perustajista.

Melvin Grima

Talousjohtaja
FCCA, FIA, CPA
Syntynyt 1982

Melvin Grima aloitti Afarakissa vuonna 2013 konsernin rahoituspäällikkönä. Hän vastasi konsernin taloustoimintojen siirrosta Maltalle ja niiden organisoinnista. Hänet nimitettiin rahoitusjohtajaksi vuonna 2015 ja talousjohtajaksi tammikuussa 2019. Ennen Afarakia Grima työskenteli useissa eri johtotehtävissä mm. hotelliketjun konsernikirjanpitäjänä ja rahoituspäällikkönä öljyteollisuudessa.

Danko Koncar

Operatiivinen johtaja
Diploma (tekniikka), M.Sc. (tekniikka), Ph.D. (tekniikka)
Syntynyt 1942

Danko Koncar nimitettiin yhtiön operatiiviseksi johtajaksi 9.12.2016. Koncarilla on pitkä kokemus mineraalien jalostamisesta ja kaupasta, mukaan lukien yli 20 vuoden kokemus ferrokromiliiketoiminnasta. Hänellä on myös kokemusta tasavirtateknologian soveltamisesta ferrokromin tuotantoon kuuden vuoden ajalta. Ennen Afarakia, hän työskenteli useissa eri johtotehtävissä kromitelollisuuden alalla ja oli Samancor Chromen hallituksen puheenjohtaja vuosina 2005-2009.

Johtomme

Yritysjohto

Yritysjohtoon kuuluvat johtoryhmän lisäksi seuraavat yrityksen toiminnoista vastaavat henkilöt:

Seyda Caglayan

Toimitusjohtaja, Afarak TMS
MSc (kaivostekniikka)
Syntynyt 1958

Seyda Caglayan tuli Afarak TMS:n palvelukseen joulukuussa 2007. Ennen Afarakia hän oli työskennellyt johtotehtävissä kaivos- ja kromiteollisuudessa. Lisäksi hänellä oli johtokuntapaikka useassa alan yhdistyksessä, kuten Istanbul Mineral Exporters' Associationissa ja International Chromium Development Associationissa (ICDA). Tällä hetkellä Caglayan on hallituksen jäsen Turkish Miners Associationissa, jäsen Chrome Committee of ICDA:ssa ja hallituksen jäsen Trustees of the Turkish Mining Development Foundationissa.

Christoph Schneider

Toimitusjohtaja, Afarak EWW
MA (kauppatiede)
Syntynyt 1964

Christoph Schneider toimii tällä hetkellä Afarak EWW:n toimitusjohtajana. Hän aloitti EWW:llä vuonna 1992 myyntipäällikkönä. Vuosien saatossa Schneider yleni EWW:llä, ja toimitusjohtajaksi hänet nimitettiin joulukuussa 2003.

Kurt Maske

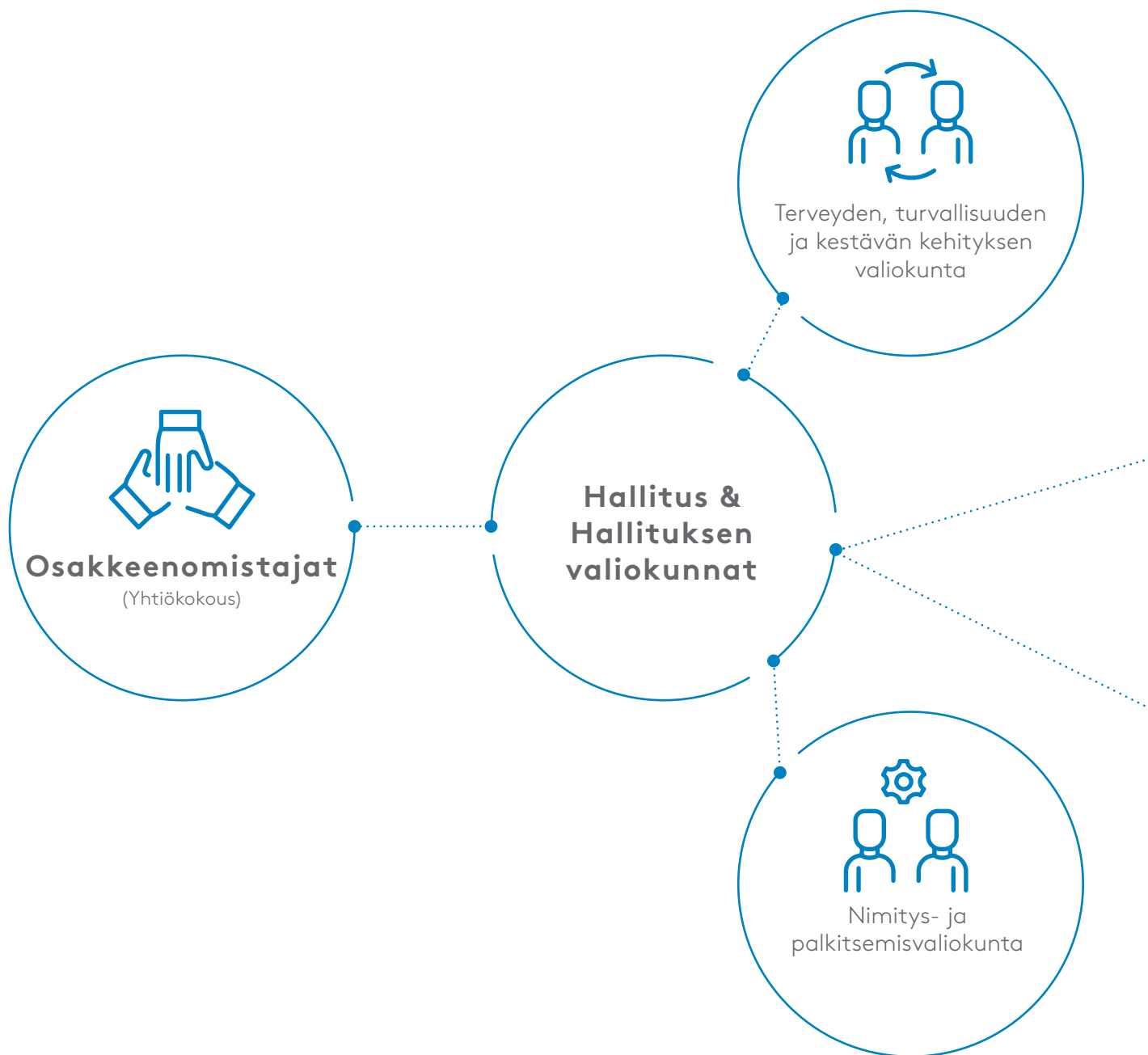
Toimitusjohtaja, Afarak SA Mining
PhD (Mineraalitekniikka)
Syntynyt 1955

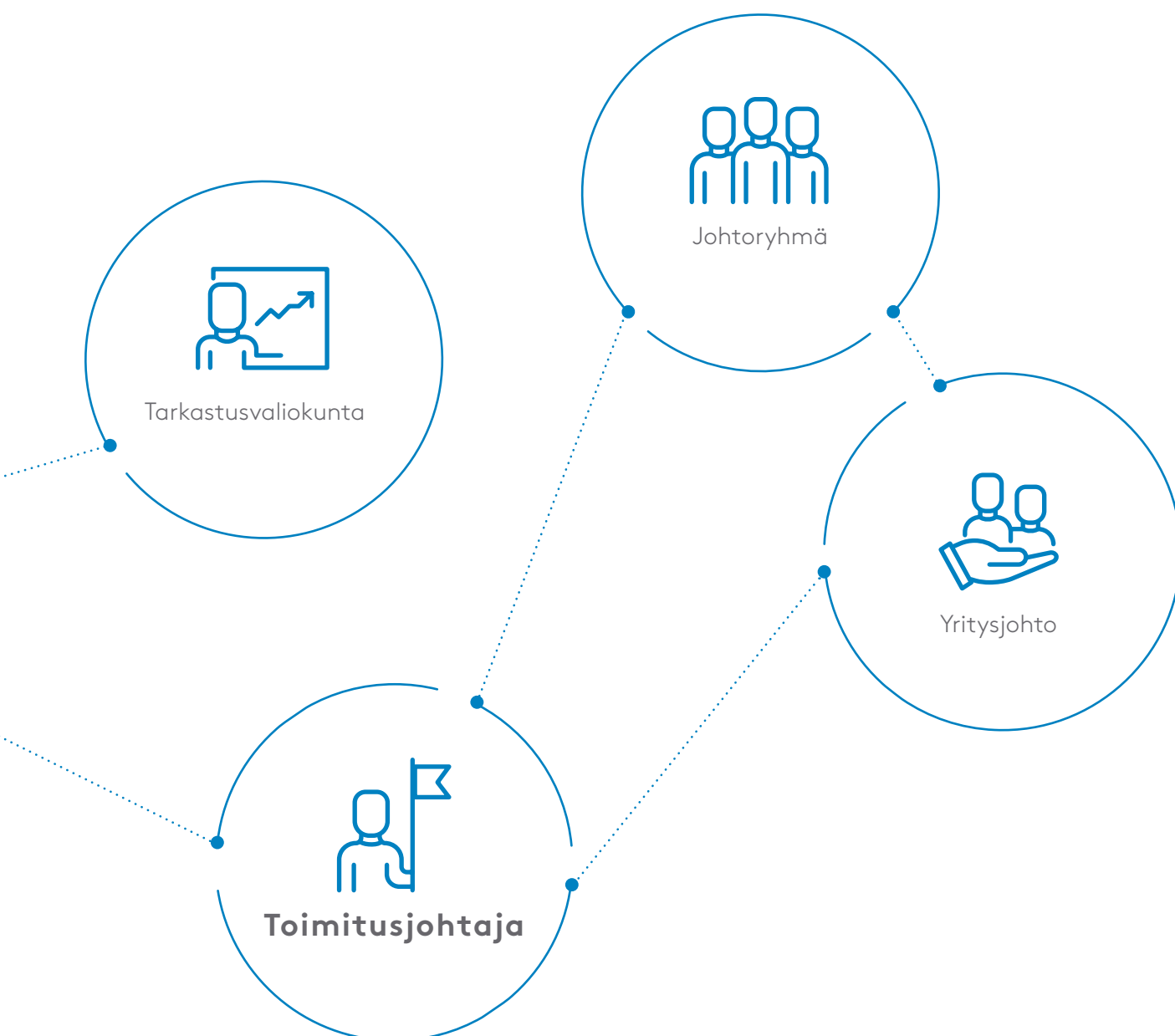
Kurt Maske on Afarakin Etelä-Afrikan kaivostoimintojen vt. toimitusjohtaja ja hän johtaa Etelä-Afrikan toimintojen markkinointia ja logistiikkaa. Ennen Afarakiin tuloaan vuonna 2011 Maske työskenteli BHP Billitonilla lähes 25 vuotta. BHP Billitonilla hän aloitti työuransa prosessi-insinöörinä, jonka vastuualueena oli tasavirtavalokaariuuniteknologian kehittäminen ferrokromin tuotantoon paikassa, joka on tänä päivänä Mogale Alloys. Työskenneltyään tehdaspäällikkönä hänet siirrettiin Samancorin markkinointitiimiin, joka hoiti konsernin matala- ja keskihiilisten ferrokromituotteiden myynnin maailmanlaajuisesti.

Hallintorakenne

Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden ("Konserni") päätöksenteko ja hallinto on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Lisäksi Yhtiöllä on tarkastusvaliokunta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, jotka toimivat hallituksen alaisuudessa.

YHTIÖKOKOUS

Afarakin ylimpänä päättävänä elimenä toimii yhtiökokous, joka pidetään kerran vuodessa kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan Yhtiön verkkosivuilla ja pörssitiedotteella aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 vuorokautta ennen kokousta. Kutsu tulee kuitenkin toimittaa vähintään yhdeksän vuorokautta ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Yhtiökokoukset, päätösesitykset ja yhtiökokoukselle esitettävä aineisto, kuten tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastuskertomus, ovat nähtävillä Yhtiön verkkosivustolla sekä Yhtiön Helsingin toimistolla vähintään kolme viikkoa ennen kokousta. Yhtiö julkistaa yhtiökokouksen päätökset pörssitiedotteena ilman aiheutonta viivästystä. Päätökset ja yhtiökokouksen pöytäkirja ovat nähtävillä Yhtiön verkkosivuilla viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi. Asiaa koskeva vaatimus on esitettävä hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokoukseen. Afarak julkaisee kotisivuillaan internetissä hyvissä ajoin määräpäivän, johon mennessä osakkeenomistajan tulee ilmoittaa vaatimuksesta hallitukselle, sekä tavan, jolla ilmoitus tulee tehdä.

Yhtiö käyttää yhtiökokousta tapana selvittää, mitä osakkeenomistajat Yhtiöstä ajattelevat ja millaisena he Yhtiön näkevät.

Hallitus kutsuu koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tarvittaessa tai mikäli tilintarkastaja tai Yhtiön osakkeista vähintään 10 % omistavat osakkeenomistajat kirjallisesti sitä vaativat tietyn asian ratkaisemiseksi tai mikäli laki tai muut säädökset sitä muuten edellyttävät.

Varsinaisen yhtiökokouksen esityslistan tärkeimpiä kohtia ovat:

- tilinpäätöksen hyväksyminen;
- tuloksen käsittelystä ja osingosta tai muusta varojenjaosta, kuten pääoman palautuksesta päättäminen;
- hallituksen jäsenten määrästä ja heidän palkkioistaan päättäminen sekä hallituksen jäsenten valinta;
- tilintarkastajien valinta ja tilintarkastajien palkkioista päättäminen.

Lisäksi tietyt merkittävät asiat (kuten yhtiöjärjestyksen muuttaminen tai osakeannista päättäminen) edellyttävät yhtiökokouksen päätöstä.

Yhtiökokous järjestetään siten, että osakkeenomistajat voivat tehokkaasti käyttää omistajaoikeuksiaan. Yhtiökokoukseen osallistuvan osakkeenomistajan on ilmoitettava osallistumisestaan kokouksutsussa määrättyllä tavalla. Osallistumisoikeus yhtiökokoukseen on osakkeenomistajilla, jotka ovat olleet merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään osakasrekisteriin yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä edellyttäen, että he ovat asianmukaisesti ilmoittaneet osallistumisestaan. Jos hallintarekisteriin merkittyjen osakkeiden Omistaja haluaa osallistua kokoukseen, tulee osakkeenomistajan rekisteröityä väliaikaisesti osakasrekisteriin. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan osakasluetteloon rekisteröitymistä sekä valtakirjan antamista koskevat ohjeet.

Yhtiökokouksen päätökset tehdään tavallisesti yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Osakeyhtiölain mukaan, esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muuttamista tai suunnattua osakeantia koskevat päätökset, edellyttävät kuitenkin tiettyä määräenemmistöä kokouksessa edustettuina olevista osakkeista ja äänistä.

Enemmistö hallituksen jäsenistä, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja osallistuvat yhtiökokouksiin. Lisäksi ensi kertaa hallitukseen ehdotettavat henkilöt ovat läsnä yhtiökokouksessa.

YHTIÖKOKOUKSET VUONNA 2019

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 25.6.2019 Union Square Auditoriossa Helsingissä.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset löytyvät yhtiön internetsivuilta osoitteesta:
<http://www.afarak.com/fi/sijoittajat/yhtiokokoukset/2019/>

Hallitus

TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Yhtiön hallitukseen kuuluu kolmesta yhdeksään yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä. Yhtiökokous vahvistaa hallituksen jäsenten lukumäärän ja päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi, ja se päättyy ensimmäisen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Kenelläkään hallituksen riippumattomista jäsenistä ei ole työsopimusta Yhtiön kanssa, ja yksikään hallituksen jäsenistä ei ole luopunut tai sopinut luopuvansa Yhtiön tai sen tytäryhtiön maksamista palkkioista.

Hallituksen tehtävät on määritelty Suomen osakeyhtiölaissa. Yhtiön hallituksen toiminta perustuu kirjalliseen työjärjestykseen.

Hallitus vastaa Yhtiön hallinnosta sekä varojen, rahoituksen ja kirjanpidon sisäisen valvonnan järjestämisestä osakkeenomistajien puolesta. Tehtävänsä toteuttamiseksi hallitus:

- määrittää konsernin liiketoimintastrategiasta ja valvoo sen toteuttamista;
- päättää konsernin pääomarakenteesta;
- päättää merkittävistä investoinneista, omaisuuserien myynneistä, luotoista ja vakuuksista, takauksista ja muista sitoumuksista;
- käsittelee ja hyväksyy osavuositarkastukset, toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tulevaisuuden ennusteet;
- päättää konsernin organisaatorakenteesta;
- nimittää toimitusjohtajan ja päättää toimitusjohtajan palkasta ja muista etuuksista;
- tekee yhtiökokoukselle esitykset ja kutsuu yhtiökokouksen koolle.

Hallituksen kirjallisen työjärjestyksen keskeisiä kohtia ovat:

- Hallitus kutsutaan koolle etukäteen sovittuina päivinä tavoitteenaan säännönmukainen kokoontuminen noin kerran kuukaudessa. Lisäksi hallitus kokoontuu tarvittaessa useamminkin tarpeellisten asioiden hoitamista varten. Kokoukset voidaan järjestää myös puhelinkokouksina;
- Hallituksessa käsiteltävien asioiden esittelijöinä toimivat hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja tai muu asiaa valmistellut henkilö;
- Hallitus pyrkii tekemään yksimielisiä päätöksiä;
- Hallitus valmistelee toimintaansa varten vuosisuunnitelman;
- Hallitus toimii huolellisesti yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etujen mukaisesti.

Hallitus huolehtii, että Yhtiö noudattaa pörssisääntöjen ja finanssivalvontaviranomaisten viestintää, raportointia sekä

muita asioita koskevia vaatimuksia. Lisäksi hallitus tekee säännöllisiä itsearviointeja. Yhtiöllä on hallintoa ja siihen liittyviä prosesseja koskevia erityisiä kehitystavoitteita, ja se jatkaa jo käynnistettyjen kehityshankkeiden toteuttamista. Hallitus päättää myös tytäryhtiö- ja osakkuusyhtiöiden ostoista ja myynneistä. Varmistaakseen hallitus- ja valiokuntatyöskentelyn tehokkuuden hallitus arvioi hallituksen ja valiokuntien työskentelyä ja toimintatapoja säännöllisesti. Arviointi suoritetaan sisäisenä itsearviointina. Hallitus on myös säännöllisesti yhteydessä Yhtiön suurimpiin osakkeenomistajiin varmistaakseen, että hallitus on tietoinen heidän näkökannoistaan.

Vuoden 2019 varsinainen yhtiökokous päätti, että hallitus koostuu viidestä jäsenestä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Jelena Manojlovic, Barry Rourke, Thorstein Abrahamsen ja Guy Konsbruck. Yolanda Bolleurs valittiin hallitukseen uutena jäsenenä. Barry Rourke ja Yolanda Bolleurs erosivat hallituksesta 11 marraskuuta 2019.

HALLITUKSEN MONIMUOTOISUUS – PÄTEVYYS, KOKEMUS JA OMINAISUUDET

Hallitus arvioi, että liiketoiminnan tehokkaan hallinnoinnin varmistamiseksi hallituksen kokoonpanolta vaaditaan monipuolisuutta koskien hallituksen jäsenten taitoja, tietoja, taustoja, kokemusta, maantieteellistä sijaintia, kansallisuutta ja sukupuolta. Hallitus ja sen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta työskentelevät varmistaakseen, että hallituksessa on jatkuvasti sopiva tasapaino suhteessa jäsenten taitoihin, kokemukseen, riippumattomuuteen ja Konsernin tuntemiseen, jotta hallitus pystyy hoitamaan tehtävänsä korkeimpien hallintostandardien mukaisesti.

Kyetäkseen hoitamaan tehtäviään tehokkaasti, niillä hallituksen jäsenillä, jotka eivät ole työsuhteessa Yhtiöön, tulee olla selvä käsitys Yhtiön kokonaisstrategiasta, Konsernin rakenteesta ja teollisuudenaloista, joilla Konserni toimii. Heidän pitää myös riittävässä määrin tuntee Yhtiön ydinliiketoiminnot, jotta he voivat tuoda lisäarvoa strategiatyöhön ja toiminnan arvioimiseen.

Hallitus edellyttää, että hallituksen jäsenet sitoutuvat hallituksen yhteisiin päätöksentekoprosesseihin. Yksittäisten hallituksen jäsenten edellytetään keskustelevan asioista avoimesti ja rakentavasti ja olevan valmiita kyseenalaistamaan tai haastamaan toisten mielipiteet. Jokaisen hallituksen jäsenen tulee varmistaa, että yhtään sellaista päätöstä tai toimea ei tule tehtyä, jossa hallituksen jäsenen omat edut ajavat Yhtiön edun edelle.

Hallituksen nykyinen kokoonpano
Hallitus arvioi, että jokaisella hallituksen jäsenellä, joka ei ole johtoryhmän jäsen, on seuraavat ominaisuudet:

- aikaa hoitaa tehtävän vaatimat velvollisuudet;
- kiistaton rehellisyys ja nuhteettomuus;
- halu ymmärtää ja sitoutua korkeimpiin hallintostandardeihin;
- raaka-ainemarkkinoiden ja kaivosteollisuuden tuntemus;
- strateginen ajattelukyky;
- valmius kyseenalaistaa, haastaa ja esittää kritiikkiä;
- kokemusta johtamisesta epävarmuudessa;
- ymmärrys yhtiön riskiympäristöstä sisältäen potentiaalisen riskin vaikuttaa terveyteen, turvallisuuteen, ympäristöön, yhteisöihin, maineeseen, sääntelyn noudattamiseen, markkinoihin ja taloudelliseen suoriutumiseen;
- maailman pääomamarkkinoiden tuntemus.

HALLITUKSEN VARAPUHEENJOHTAJA

Barry Rourke ja hänen jälkeensä Thorstein Abrahamsen toimivat katsauskaudella hallituksen varapuheenjohtajana Yhdistyneiden kuningaskuntien yritysjohtajan valvontasääntöön mukaisesti. Hän toimi riippumattomana Yhtiön parhaan

edun mukaisesti. Hänen laaja kansainvälinen kokemuksensa nosti hallituksen osaamis- ja kokemustasoa. Hänen kauttaan osakkeenomistajat voivat esittää sellaisia kysymyksiä, joita ei voi esittää puheenjohtajan, toimitusjohtajan tai talousjohtajan kautta. Hallituksen varapuheenjohtajana hän toimii myös palautteen välittäjänä puheenjohtajalle ja tarvittaessa välimiehenä toisille hallituksen jäsenille.

HALLITUKSEN RIIPPUMATTOMUUS

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi edellyttää, että hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Yhtiö uskoo, että Thorstein Abrahamsen ja Jelena Manojlovic ovat riippumattomia yhtiöistä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista Edelleen yhtiö uskoo, että Barry Rourke ja Yolanda Bolleurs olivat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista. Yhtiö uskoo, että Guy Konsbruck on riippuvainen yhtiöstä, koska hänellä on ollut ei-väliaikainen työsuhde yhtiön kanssa viimeisen kolmen vuoden aikana.

	Nykyinen asema	Nimitetty hallitukseen	Status	Tarkastusvaliokunta	Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta	Terveyden, turvallisuuden ja kestävän kehityksen valiokunta
Jelena Manojlovic	Hallituksen jäsen	11.7.2008	Riippumaton	Jäsen ¹	Jäsen	Jäsen ²
Thorstein Abrahamsen	Hallituksen puheenjohtaja	11.5.2017	Riippumaton	Jäsen	Jäsen	Jäsen
Guy Konsbruck	Toimitusjohtaja, hallituksen jäsen	5.2. 2018	Ei-riippumaton	Jäsen ³	Jäsen ⁴	Jäsen ⁵
Barry Rourke	Eronnut 11.11.2019	8.5.2015	Riippumaton			
Yolanda Bolleurs	Eronnut 11.11.2019	25.6.2019	Riippumaton	Jäsen ⁶		

¹1.11.2019 alkaen

²1.11.2019 alkaen

³1.11.2019 alkaen

⁴1.11.2019 alkaen

⁵1.11.2019 alkaen

⁶11.11.2019 saakka

Hallitus vuonna 2019

Uusi hallitus asetti prioriteetiksi Afarakin eri toimintojen ja hallinnointitavan tarkastelun. Katsaus olennaisimmista keskusteluista ja päätöksistä on esitetty alla. Hallitus piti strategiapäivät pian valintansa jälkeen, jolloin arvioitiin useita eri osatekijöitä koskien Afarakin ydinliiketoimintoja.

YHTIÖN SUORIUTUMINEN

Hallitus avusti erilaisissa aloitteissa, joilla pyrittiin tekemään yhtiöstä joustavampi ja markkinoihin herkemmin reagoiva. Hallitus teki vuoden aikana päätöksiä erilaisista hankkeista, etenkin Etelä-Afrikassa ja Saksassa, joiden avulla yksiköt pystyivät vastaamaan muuttuviin markkinaolosuhteisiin. Hallitus antoi tukensa myös erilaisille pääomasijoituksille ja uudelleenjärjestelyille etenkin Etelä-Afrikassa, jossa suoritettiin Synergy Afrikan hankinta. Lisäksi hallitus tuki vuoden aikana suoritettua omien osakkeiden hankintaa.

RISKIENHALLINTA

Hallitus jatkoi Yhtiön riskienhallintatoiminnon tehostamista. Keskeisiä riskitekijöitä tunnistettiin ja tunnistettujen riskien vähentämiseksi toteutettiin useita toimia, joihin sisältyi valuuttakurssien vaihteluille altistumisen vähentäminen ja Etelä-Afrikan toimintoihin liittyvien kontrollien lisääminen henkilöstön vähentämiseksi. Lisäksi hallitus on valvonut toimenpiteitä, joilla on pyritty parantamaan maksuvalmiutta ja erityisesti lisäämään käyttöpääoman tehokkuutta.

KESTÄVÄ KEHITYS

Hallitus nosti terveyden ja turvallisuuden keskeiseksi prioriteetiksi. Hallitus työskentelee tiiviissä yhteistyössä tuotantoyksiköiden kanssa vahvistaakseen Yhtiön terveys- ja turvallisuuskulttuuria. Hallitus on edelleen sitoutunut jatkamaan investointeja koulutukseen, kalustoon ja raportointiin varmistaakseen, että sen "Zero Harm" politiikkaa noudatetaan koko konsernissa. Ympäristönäkökulmasta katsoen vuoden aikana investointiin Turkin tuotantolaitosten vesiensuojeluun ja vesienhuoltoon. Hallitus jatkoi Yhtiön tukea isäntäyhteisöille Etelä-Afrikassa.

Hallitus piti tilikauden aikana 19 kokousta. Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin on esitetty alla olevassa taulukossa:

Osallistuminen kokouksiin

Thorstein Abrahamsen	19/19
Jelena Manojlovic	19/19
Guy Konsbruck	19/19
Barry Rourke (eronnut hallituksesta 11.11.2019)	16/16
Yolanda Bolleurs (eronnut hallituksesta 11.11.2019)	6/6

Tilikauden aikana pidettiin kaikkiaan 19 kokousta. Erot kokousten määrässä eri henkilöiden kohdalla johtuvat muutoksista hallituksen kokoonpanossa.

PALKITSEMINEN

Yhtiökokous päätti, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 3 500 euroa kuukaudessa. Sen lisäksi maksetaan valiokuntatyöskentelystä 1 500 euroa kuukaudessa. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 500 euroa kuukaudessa ja hallituksen puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 2 000 euroa kuukaudessa.

Yhtiön johtoon kuuluvat hallituksen jäsenet eivät ole oikeutettuja hallitus- tai valiokuntatyöskentelystä maksettaviin palkkioihin.

Tilikaudella 2019 hallituksen jäsenille maksettiin hallitus- ja valiokuntatyöskentelypalkkioita yhteensä 227 000 euroa.

Hallituksen valiokunnat

TARKASTUSVALIOKUNTA

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu tällä hetkellä kolme hallituksen jäsentä: Thorstein Abrahamsen, Jelena Manojlovic ja Guy Konsbruck. Yolanda Bolleurs on toiminut valiokunnan puheenjohtajana 11.11.2019 saakka. Valiokunta kokoontui viisi kertaa.

Hallitus on määritellyt tarkastusvaliokunnan tehtävät Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan listayhtiöiden hallinnointikoodien suositusten mukaisesti. Tarkastusvaliokunta valvoo tilintarkastajan toimintaa ja seuraa Yhtiön taloudellista asemaa ja taloudellista raportointia. Tarkastusvaliokunta arvioi sisäistä tarkastusta ja riskienhallintaa sekä pitää yhteyttä tilintarkastajiin ja arvioi heidän raporttejaan. Valiokunta raportoi säännöllisesti toiminnastaan hallitukselle.

Vuonna 2019 tarkastusvaliokunta jatkoi Yhtiön taloudellisen suorituksen ja raportoinnin valvomista. Valiokunta myös työskenteli yhdessä johdon kanssa Konsernin raportointitoiminnon parantamiseksi edelleen sekä sisäisesti että ulkoisesti. Valiokunta jatkoi myös säännöllistä valvontaa koskien lakien, säännösten ja parhaiden toimintatapojen noudattamista.

Tarkastusvaliokunta arvioi erilaisia kasvuvaihtoehtoja, strategioita ja investointeja. Se työskenteli johdon kanssa saattaakseen loppuun Synergy African yrityshankinnan ja omien osakkeiden takaisinoston. Tarkastusvaliokunta arvioi myös erilaisia ulkoisia rahoitusmahdollisuuksia. Koko vuoden ajan tarkastusvaliokunta pyrki parantamaan sisäisiä budjetointi- ja ennustemalleja ja -prosesseja.

Valiokunta myös tarkisti jokaisen osavuosikatsauksen ennen niiden julkistusta ja suosittelee niihin tarvittaessa muutoksia, ennen osavuosikatsauksen hyväksymisen suositusta hallitukselle.

NIMITYS- JA PALKITSEMISVALIOKUNTA

Yhdistettyyn nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluu tällä hetkellä kolme hallituksen jäsentä: Thorstein Abrahamsen, Jelena Manojlovic ja Guy Konsbruck. Valiokunta kokoontui yhden kerran.

Valiokunta johtaa hallituksen jäsenten ja johtoryhmän nimitysprosessia ja antaa näistä suosituksia hallitukselle. Valiokunnan tehtävänä on myös johtaa hallituksen jäsenten ja johtoryhmän palkitsemiseen liittyviä prosesseja sekä antaa niistä suosituksia hallitukselle ja yhtiökokoukselle.

TERVEYDEN, TURVALLISUUDEN JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN VALIOKUNTA

Yhdistettyyn terveyden, turvallisuuden ja kestävä kehityksen valiokuntaan kuuluu tällä hetkellä kolme hallituksen jäsentä: Thorstein Abrahamsen, Jelena Manojlovic ja Guy Konsbruck.

Valiokunnan tehtävänä on varmistaa, että Afarak toimii vastuullisella ja eettisellä tavalla kaikkien sidosryhmiensä hyväksi. Valiokunta jatkoi turvallisuuden parantamiskehityksen valvontaa ja valvoi erilaisia hankkeita yhtiön eri yksiköissä läpi vuoden 2019.

Afarak investoi jatkuvasti ympäristöhankkeisiin. Se tuki investointeja, joiden avulla konserni voi ennallistaa kaivoksensa ja investoida vaihtoehtoisin energianlähteisiin. Se jatkoi myös liiketoimintayksiköiden tukemista näiden toimissa vesien suojelun ja pölyn vähentämisen parantamiseksi. Valiokunta jatkoi myös Afarakin paikallisyhteisöissä tekemän työn ja sosiaalisten investointien ohjelmien valvontaa erityisesti Etelä-Afrikassa.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Afarak Group Oyj ("Afarak", "Yhtiö" tai "Konserni") on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä (AFAGR) sekä Lontoon pörssissä. (AFRK).

Afarakin hallinto- ja ohjausjärjestelmät perustuvat Suomessa voimassa olevaan lainsäädäntöön, Yhtiön yhtiöjärjestykseen, Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin, Finanssivalvonnan määräyksiin, Yhdistyneen Kuningaskunnan Listing, Disclosure and Transparency Rules sääntöihin sekä Nasdaq Helsingin

ja Lontoon pörssin sääntöihin. Afarak noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Tämän vuoksi Afarak ei noudata tiukasti tiettyjä Yhdistyneessä kuningaskunnassa voimassa olevan, syyskuussa 2012 julkaistun hallinnointikoodin ("UK koodi") osioita. Yhtiö kuitenkin uskoo, että niillä osa-alueilla, joilla Yhtiö poikkeaa UK koodista, Yhtiön käytännöt ovat kuitenkin hyväksyttäviä alla olevassa taulukossa kerrotuista syistä.

UK koodin kohta	Kuvaus	Poikkeaman syy
C.3.8	Vuosikertomuksessa tulee olla kuvaus tarkastusvaliokunnan toiminnasta.	Vaikka tämä raportti sisältää kuvauksen tarkastusvaliokunnan toiminnasta, kaikkia UK koodin tämän kohdan sisältövaatimuksia ei edellytetä Suomen koodissa eikä kaikkia UK koodin sisältövaatimuksia ole täten noudatettu.
E.2.1	Osakkeenomistajalla tulee olla mahdollisuus valtakirjalla määrittää esityskohtaisesti, äänestääkö valtuutettu yhtiökokouksessa yksittäisen esityksen puolesta vai sitä vastaan vai pidättäytykö kokonaan äänestämästä.	Yhtiön varsinainen yhtiökokous järjestetään Suomen osakeyhtiölain määräysten mukaisesti, joten jotkin yksityiskohdat eroavat UK koodin suosituksista. Yhtiö ei tarjoa valtakirjaäänestyskaavakkeita.
E.2.2	Muut yhtiökokouskäytännöt	Yhtiön varsinainen yhtiökokous järjestetään Suomen osakeyhtiölain määräysten mukaisesti, joten jotkin yksityiskohdat eroavat UK koodin suosituksista.

Koska Afarak-konsernilla on ulkomaisia tytäryhtiöitä, huomioon otetaan myös paikalliset lait ja säädökset, kuten kirjanpito-, vero- ja valuuttamääräykset. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä julkaistaan erillään hallituksen toimintakertomuksesta tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Selvitys on saatavilla myös Yhtiön verkkosivustolla www.afarak.com. Selvitys on laadittu perustuen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin 2020, joka astui voimaan 1.1.2020. Tämä selvitys sisältää myös

Palkka- ja palkkioselvityksen tilikaudelta 2019 joka on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti ja joka astui voimaan 1.1.2016. Yhtiö noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka on luettavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi. Afarak ei ole tehnyt poikkeuksia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin noudattamisessa.

Sisäinen valvonta

Hallitus vahvistaa sisäisen valvonnan periaatteet. Konsernin johtoryhmän jäsenet vastaavat päivittäisestä johtamisesta ja valvontatoimista kukin omalla vastuualueellaan.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN YLEISET PERIAATTEET

Riskienhallinnan tarkoituksena on havaita strategian toteutukseen liittyvät uhat ja mahdollisuudet sekä edistää strategisten tavoitteiden saavuttamista varmistamalla, että riskit ovat sopivassa suhteessa riskinsietokykyyn.

Yhtiön hallitus hyväksyy Konsernin riskienhallintakäytännön, jossa määritetään riskienhallinnan tavoitteet, käytännöt ja vastuualueet. Hallitus tarkastelee ja arvioi Konsernin keskeisimpiä riskejä säännöllisesti. Liiketoimintasegmentit ja segmenttien liiketoimintayksiköt ovat ensisijaisesti vastuussa omasta riskinotostaan, taloudellisesta tuloksestaan sekä sisäisen valvonnan periaatteiden ja riskienhallintaa koskevien toimintaohjeiden noudattamisesta.

Yhtiön hallituksen on huolehdittava riittävästä ja tehokkaasta sisäisestä valvonnasta, jonka käytännön toteutuksesta vastaa Yhtiön toimiva johto sekä muu henkilöstö tarvittaessa ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella.

Hallitus päättää Konsernin johtamisjärjestelmästä ja kunkin liiketoimintayksikön vaatimasta toiminta- ja organisaatorakenteesta luodakseen kunnolliset edellytykset tehokkaalle sisäiselle valvonnalle. Taloudelliseen raportointiin liittyvä konsernitason sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan keskitetysti liiketoiminta-alueista riippumattoman toiminnon avulla. Kunkin tytäryhtiön johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta Konsernin soveltamien periaatteiden sekä toimintaohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta antaa riittävän varmuuden siitä, että Afarakin liiketoiminnan tavoitteet saavutetaan hallituksen määrittämällä hyväksyttävällä riskitasolla, mutta valvonta ei takaa siitä mitään ehdotonta varmuutta.

Sisäinen valvonta tarkoittaa johtamiseen liittyviä toimia, joiden tavoitteena on:

- asetettujen tavoitteiden saavuttaminen;
- voimavarojen tehokas ja taloudellinen käyttö sekä omaisuuserien turvaaminen;
- tehokas riskienhallinta;
- luotettavan ja täsmällisen taloudellisen ja operatiivisen tiedon saanti ilman tarpeettomia viivästyksiä;
- lakien ja säädösten ja sisäisten toimintaohjeiden täysi noudattaminen;
- liiketoiminnan jatkuvuus turvallisten järjestelmien ja vakaasti toimivien operatiivisten prosessien avulla.

SISÄISEN VALVONTAJÄRJESTELMÄN RAKENNE

Afarakin sisäisen valvontajärjestelmän keskeiset elementit ovat:

- hallituksen määrittämät riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan periaatteet sekä toimintaohjeet;
- riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan periaatteiden ja toimintaohjeiden toteutus yhtiön johtoryhmän valvonnassa;
- yhtiön johtoryhmän toteuttama liiketoimintojen tehokkuuden ja toiminnallisuuden valvonta;
- yhtiön talousosaston toteuttama taloudellisen raportoinnin laadun ja sääntöjenmukaisuuden valvonta;
- tehokas valvontaympäristö kaikilla organisaatiotasoilla ja kaikissa liiketoimintayksiköissä, mukaan lukien kullekin liiketoimintaprosessille räätälöidyt kontrollit;
- tarvittaessa suoritettavat sisäiset tarkastukset.

TALOUSRAPORTOINTIPROSESSIN SISÄINEN VALVONTA

Afarakin taloushallinto on järjestetty siten, että kullakin liiketoimintayksiköllä on oma operatiivinen talousorganisaationsa. Talousjohto sekä tietyt asiantuntijatoiminnot kirjanpitoon, verotukseen ja rahoitukseen liittyen on keskitetty Konsernin emoyhtiöön.

Konsernin taloushallinnon tehtävänä on varmistaa Konsernin ulkoisen ja sisäisen raportoinnin sääntöjenmukaisuus, laatu ja oikea-aikaisuus. Sisäisen valvontajärjestelmän mekanismit perustuvat Yhtiön hallituksen määrittelemiін ja hyväksymiін sääntöihin, ohjeistuksiin ja valtuutuksiin. Kontrollimekanismien lisäksi koulutus ja tiedon jakaminen ovat sisäisen valvonnan keskeisiä työvälineitä.

Liiketoimintayksiköiden talousjohto raportoi Konsernin talousosastolle. Yksiköiden talousosastot ovat vastuussa kirjanpidon, päivittäisten talousasioiden ja sisäisen raportoinnin järjestämisestä. Liiketoimintayksiköiden johto seuraa ja valvoo yksiköiden taloushallinnon organisaatioita, ja he raportoivat ensisijaisesti sen liiketoimintasegmentin johdolle, johon yksikkö kuuluu.

Konsernin emoyhtiön taloushallinnon tehtäviin kuuluu muun muassa Konsernin talousraporttien kuukausittainen konsolidointi, osavuosikatsausten ja konsernitilinpäätösten laadinta, Konsernin rahoitus sekä verosuunnittelu.

Konsernitilinpäätös laaditaan konsernilaskentajärjestelmän avulla. Kunkin Konserniyhtiön kirjanpito tehdään kirjanpitojärjestelmällä ja yhtiöiden kirjanpitäjät syöttävät laskentatiedot suoraan konsernilaskentajärjestelmään tai joissakin tapauksissa toimittavat tiedot ennalta määrättyssä muodossa Konsernin talousosastolle konsolidoitavaksi.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN ROOLIT JA VASTUUALUEET

HALLITUS

Hallituksen tehtävänä on vastata Konsernin hallinnon ja organisaatorakenteen järjestämisestä. Hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hallinnon toimintaohjeet. Hallitus päättää myös Konsernin riskinottotasosta ja riskinsietokyvystä ja arvioi niitä säännöllisesti osana Konsernin strategiaa ja tavoitteenasettelua. Hallitus raportoi Yhtiön osakkeenomistajille.

TARKASTUSVALIOKUNTA

Hallituksen tarkastusvaliokunta vastaa seuraavista sisäiseen valvontaan liittyvistä tehtävistä:

- tilinpäätösten laadintaprosessin valvonta;
- talousraportointiprosessin ohjaaminen;
- konsernin sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmän tehokkuuden valvonta;
- tilinpäätösten ja konsernitilinpäätösten lakisääteisen tilintarkastuksen valvonta.

KONSERNIJOHTO

Konsernin johto vastaa Konsernin päivittäisestä johtamisesta hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Konsernin johto muodostaa sisäisen valvontaympäristö perustan ja on vastuussa Konsernin riskienhallintaprosesseista

ja niiden jatkuvasta kehittämisestä, työnjaosta, riskienhallintaohjeiden tarkastelusta sekä toiminnan ja prosessien periaatteiden määrittelystä.

TILINTARKASTUS

Yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiöllä on oltava yksi varsinainen tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei tarvitse valita. Tilintarkastajan toimikausi päättyy ensimmäisen valintaa seuraavan yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastajaksi valittiin Afarakin toukokuussa 2019 pidetyssä yhtiökokouksessa Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy ("EY"). Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Erkki Talvinko. EY toimii myös muiden konserniyhtiöiden paikallisena tilintarkastajana.

Vuonna 2019 konserni maksoi EY:lle tilintarkastuspalkkioita 794 000 (504 000) euroa ja palkkioita muista palveluista 36 000 (36 000) euroa. Palkkioiden kasvu vuoteen 2018 verrattuna liittyy Chromex konsernin yhtiöihin, jotka on yhdistelty konserniin tästä vuodesta alkaen.

Sisäpiirihallinto

Afarak Group Oy:n hallitus on vahvistanut Yhtiössä noudatettavan sisäpiiriohjeen. Sisäpiiriohje täydentää markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (EU) N:o 596/2014 (MAR), rikoslain 51. luvun, arvopaperimarkkinalain 15. luvun, Finanssivalvonnan määräysten ja Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjeen kulloinkin voimassa olevia säännöksiä sisäpiirintiedon hallinnoinnista ja käsittelystä.

Yhtiön sisäpiiriin merkitään kaikki henkilöt, joilla on pääsy yhtiötä koskevaan sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät niille työsuhteen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta niillä on pääsy sisäpiiritietoon, kuten neuvonantajilla.

Yhtiössä ylläpidetään erikseen luetteloa nimeltään Pysyvä sisäpiiri. Pysyvien sisäpiiriläisten täydennysosio sisältää tiedot ainoastaan sellaisista henkilöistä, joilla on jatkuvasti pääsy kaikkien sisäpiiritietoon yhtiössä, kuten yhtiön talousosasto, oikeudelliset neuvonantajat sekä tilintarkastajat.

Yhtiössä ylläpidetään erikseen hankekohtaista sisäpiiriä. Kussakin hankekohtaisen sisäpiiriluetelon osassa on vain sellaisten henkilöiden tiedot, joilla on pääsy kyseiseen tiettyyn hankkeen sisäpiiritietoon. Kaupankäynti on kielletty hankkeen aikana hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon merkityillä.

Yhtiössä on perustettu PDMM –niminen luettelo (Persons Discharging Managerial Responsibilities) ilmoitusvelvollisia (MAR 19 artikla) yhtiön hallitusta, johtoryhmää ja neuvonantajia sekä heidän lähipiiriään varten.

Yhtiön pysyvään sisäpiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, johtoryhmä, muut ylempään johtoon kuuluvat henkilöt ja yhtiön tilintarkastajana olevan tilintarkastusyhteisön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi nimeämä henkilö, oikeudelliset neuvonantajat ja kääntäjät. Lisäksi sisäpiirisäännösten tarkoittamista merkittävistä hankkeista pidetään ei-julkista han-kekohtaista sisäpiirirekisteriä.

Yhtiö kouluttaa ja informoi Pysyvän sisäpiiriin jäsenet sekä hankekohtaiset sisäpiiriläisensä siten, että he tunnistavat asemansa ja sen merkityksen. Yhtiön sisäpiiriohje asettaa Yhtiön PDMM -luetteloon ja Pysyvään sisäpiirirekisteriin kuuluville henkilöille ennen osavuosikatsauksen tai vuositilinpäätöksen julkistamista edeltävän 30 päivän pituisen suljetun ikkunan. Suljetun ikkunan aikana kaupankäynti liikkeeselaskijan rahoitusvälineellä omaan tai kolmannen lukuun suoraan tai välillisesti on kiellettyä.

Yhtiön sisäpiirivastaavana toimii yhtiön toimitusjohtaja.

WHISTLE-BLOWING

Yhtiö ylläpitää kaikille työntekijöille avoimen sisäisen järjestelmän havaittujen sisäisten ja ulkoisten normien ja säästösten rikkomisesta ilmoittamiseksi (ns. whistle-blowing). Kaikki tällaiset ilmoitukset tutkitaan kiireellisesti ja luottamuksellisesti ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä mahdollisimman pitkälle suojaten.

Julkisen sisäpiirin osakeomistukset 31.12.2019

	Asema	Osakkeet	Lähipiirin osakkeet	Optiot
Hallituksen jäsenet				
Thorstein Abrahamsen	Hallituksen puheenjohtaja	0		0
Jelena Manojlovic	Hallituksen jäsen	150 000		
Guy Konsbruck*	Toimitusjohtaja, Hallituksen jäsen	1 000 000		
Tilintarkastaja				
Erkka Talvinko	Tilintarkastaja	0	0	0
Muut sisäpiiriläiset				
Danko Koncar**	Operatiivinen johtaja	0		
Melvin Grima	Talousjohtaja	0		

* Toimitusjohtajan piti saada 500 000 osakkeen osakeperusteinen korvaus kolmannelta palvelusvuodestaan tammikuussa 2020. Toimitusjohtaja itse alensi annettavaa osakemäärää 20 prosentilla 400 000 osakkeeseen ja ne tullaan antamaan yhtiökokouksen jälkeen, kun uusi hallitus on muodostettu.

** Koncar on myynyt LNS:n (ennen Kermas Resources Ltd) osakkeet 20.1.2018.

LÄHIPIIRITOIMIA KOSKEVAT PERIAATTEET

Yhtiö noudattaa lähipiiritoimia koskevia arvopaperimarkkinalain ja osakeyhtiölain säännöksiä, Hallinnointikoodi 2020:n suosituksia sekä Nasdaq Helsinki Oy:n pörssin sääntöjä. Yhtiön hallitus on hyväksynyt Lähipiiriohjeen noudatettavaksi Yhtiön liiketoiminnassa. Ohjeen tarkoituksena on asettaa ne prosessit ja toimintatavat, joita on noudatettava yritystenvälisessä ja lähipiiritoimissa sen varmistamiseksi, että toimet toteutetaan markkinaehtoisesti. Lähipiiriliiketoimista, jotka eivät ole yhtiön tavanomaista liiketoimintaa tai joita ei toteuteta tavanomaisin kaupallisin ehdoin, päättää Yhtiön hallitus esteellisyysäännökset huomioiden.

Yhtiökokouksen päätökset

Yhtiön varsinainen yhtiökokous pidettiin 25.6.2019. Varsinainen yhtiökokous hyväksyi tilinpäätöksen ja konsernintilinpäätöksen ja myönsi hallitukselle ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilikaudelta 2018.

Lisäksi varsinainen yhtiökokous päätti, ettei vuodelta 2018 makseta osinkoa. Yhtiökokous päätti, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 3 500 euroa kuukaudessa. Sen lisäksi maksetaan valiokuntatyöskentelystä 1 500 euroa kuukaudessa. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 500 euroa kuukaudessa ja hallituksen puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 2 000 euroa kuukaudessa. Yhtiön johtoon kuuluvat hallituksen jäsenet eivät ole oikeutettuja hallitus- tai valiokuntatyöskentelystä maksettaviin palkkioihin. Hallituksen jäsenille korvataan matka- ja majoituskulut sekä muut välittömästi hallitus- ja valiokuntatyöstä aiheutuneet kulut yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Yhtiökokous päätti, että Afarakin hallitukseen valitaan viisi jäsentä: Jelena Manojlovic, Barry Rourke, Thorstein Abrahamsen ja Guy Konsbruck valittiin uudelleen ja Yolanda Bolleurs valittiin uutena jäsenenä.

Yhtiökokous päätti, että tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy valitaan uudelleen yhtiön tilintarkastajaksi vuodelle 2019.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla voidaan laskea liikkeeseen yhdessä tai useammassa erässä enintään 25 000 000 uutta tai Yhtiön hallussa olevaa osaketta. Valtuutus korvaa kaikki aikaisemmat valtuutukset ja on voimassa kahden (2) vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous päätti suunnata maksuttoman osakeannin yhtiölle itselleen. Annettavien osakkeiden lukumäärä on yhteensä 15 000 000 uutta osaketta. Uudet osakkeet merkitään kaupparekisteriin viivytyksettä, jonka jälkeen yhtiö hakee osakkeiden ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq

Helsinki Oy:ssä.

Yhtiökokous päätti hallituksen 17.5.2019 allekirjoittaman ja 22.5.2019 kaupparekisteriin rekisteröidyn ja kuulutetun muuntamissuunnitelman mukaisesti yhtiön yhtiömuodon muuntamisesta julkisesta osakeyhtiöstä (Oyj) eurooppayhtiöksi (SE).

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 2020

Afarakin vuoden 2020 varsinainen yhtiökokous pidetään osakeyhtiölain edellyttämässä määräajassa.

VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuonna 2020 ei jaeta osinkoa eikä makseta pääomanpalautusta.

Lisätietoja

OSAKETIETO

Afarak Group Oyj:n osake on listattu NASDAQ Helsingin pörssissä (AFAGR) sekä Lontoon pörssin päälistalla (AFRK).

31.12.2019 Afarak Group Oyj:n rekisteröity osakemäärä oli 252 041 814 (263 040 695) osaketta ja osakepääoma oli 23 642 049,60 (23 642 049,60) euroa.

31.12.2019 yhtiön hallussa oli 13 677 599 (2 387 494) omaa osaketta, mikä vastaa 5,43% (0,91%) liikkeeseen lasketuista osakkeista. 31.12.2019 ulkona olevien osakkeiden kokonaismäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 238 364 215 (260 653 201).

Yhtiön osakekurssi oli katsauskauden alussa 2019 0,73 euroa NASDAQ Helsingissä ja 0,73 punttaa Lontoon pörssissä. Katsauskauden lopussa joulukuussa 2019 osakekurssi oli 0,53 euroa NASDAQ Helsingissä ja 0,38 punttaa Lontoon pörssissä. Vuoden 2019 aikana yhtiön yhden osakkeen hinta vaihteli NASDAQ Helsingissä 0,40-0,97 euron välillä ja yhtiön osakekannan markkina-arvo oli 31.12.2019 133,83 (1.1.2019: 191,0) miljoonaa euroa. Samana ajanjaksona yhtiön yhden osakkeen hinta vaihteli Lontoon pörssissä 0,38-0,78 punnan välillä ja yhtiön osakekannan markkina-arvo oli 31.12.2019 94,52 (1.1.2019: 190,7) miljoonaa punttaa.

Hallitus päätti 12.11.2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla 29.5.2019, että yhtiö ostaa takaisin 26 miljoonaa omaa osakettaan kaikille osakkeenomistajille osoitetulla vapaaehtoisella julkisella ostotarjouksella hintaan 1,015 euroa. Yhtiö saattoi 31.7.2019 loppuun omia osakkeitaan koskevan julkisen ostotarjouksen, jossa hankittiin 25 998 881 osaketta. Afarak mitätöi nämä osakkeet 8.8.2019. Yhtiö ilmoitti 26.8.2019 laskevansa liikkeelle 15 000 000 uutta osaketta.

Yhtiöllä oli 31.12.2019 Etelä-Afrikan kaivosvarojen lisäosuuden hankintaan liittyen 2 238 343 osaketta odottamassa siirtoa merkitsijöille.

LIPUTUSILMOITUKSET

Afarak sai 7.5.2019 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen Afarak Group Oyj:n osakkeita koskevan liputusilmoituksen Maltalla rekisteröityneeltä Atkey Ltd:ltä. Liputusilmoituksen mukaan Atkey Ltd on myynyt Afarak Group Oyj:n osakkeita ja tämän transaktion seurauksena Atkeyn osuus Afarakin osakkeista on laskenut alle 25 prosentin 23,62 prosenttiin yhtiön osakkeista ja äänistä.

Yhtiö on 7.8.2019 vastaanottanut Joensuun Kauppa ja Kone Oy:ltä, Esa Hukkaselta, Markku Kankaalalta, Kari Kakkoselta, Timo Kankaalalta, Juhani Lemmetiltä, Antti Kivimalta, Juha Halttuselta, AJ Elite Value Hedgeltä ja Veikko Karhulahdelta (yhdessä "Liputusvelvolliset") arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n ja 6 § mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Liputusvelvollisten yhteenlaskettu omistus Yhtiön osakkeista ja äänistä on laskenut alle 10 prosentin rajan.

Ilmoituksen mukaan liputusvelvolliset ovat sopineet käyttävänsä Afarakin äänioikeutta yhteisymmärryksessä. Ilmoituksen mukaan Liputusvelvollisten yhteenlaskettu omistus Afarakista on 2.8.2019 toteutetun Afarakin omien osakkeiden hankintaa koskevan järjestelyn seurauksena 13 768 809 osaketta, mikä vastaa noin 5,81 prosenttia Afarakin osake- ja äänimäärästä.

Palkka- ja palkkioselvitys

Tässä selvityksessä kuvataan Afarakin hallituksen ja johtoryhmän palkitsemisperiaatteet ja -käytännöt sekä kerrotaan heidän palkkioistaan ja osakeomistuksestaan 31.12.2019 päättyneenä vuonna.

PALKITSEMISPERIAATTEET

Afarak toimii erittäin kilpaillulla alalla, jossa pätevistä ja kokeneista johtotason henkilöistä on pulaa. Palkitsemisen tavoite on houkutella, sitouttaa ja motivoida korkeatasoisia avainhenkilöitä yhtiön liiketoimintastrategian toteuttamiseksi ja osakkeenomistajien arvon kasvattamiseksi.

Palkitsemisperiaatteiden avulla pyritään yhdistämään liiketoiminnan ja osakkeenomistajien edut, palkitsemaan avainhenkilöitä yksilöllisten ja yhteisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä varmistamaan pitkäaikaisen arvon luominen kaikkien osakkeenomistajien hyväksi.

NIMITYS- JA PALKITSEMISVALIOKUNTA

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta antaa suosituksia hallitukselle avainhenkilöiden palkitsemisesta sekä valmistelee ehdotukset hallituksen palkkioista yhtiökokoukselle.

Valiokunta vastaa palkitsemisperiaatteiden yleisestä suunnittelusta sekä sovituissa puitteissa johtoryhmän tiettyjen palkkioiden määrittelystä. Näitä ovat eläke-etuudet, johdon kannustinjärjestelmät sekä muut mahdolliset palkkiot. Valiokunta varmistaa konsernin palkitsemisjärjestelmän asianmukaisuuden ja kilpailukykyisyyden vertaamalla sitä markkinaperusteiseen palkitsemistasoon vastaavissa yrityksissä.

Valiokunnan jäsenet vuonna 2019 olivat Jelena Manojlovic (puheenjohtaja), Thorstein Abrahamsen ja Guy Konsbruck.

TOIMITUSJOHTAJASOPIMUS

Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja johtaa, kehittää, ohjaa ja valvoo Konsernin liiketoimintaa sekä toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Hallitus päättää

toimitusjohtajan palkitsemisesta palkitsemisvaliokunnan suositusten perusteella.

Toimitusjohtajan palkkio on 360 000 euroa vuodessa. Lisäksi toimitusjohtaja saa 500 000 yhtiön osaketta kannustinpalkkiona jokaisesta täydestä palvelusvuodesta toimitusjohtajana. Guy Konsbruck on saanut osakeperusteiset kannustinpalkkiot vuosilta 2017 ja

2018, jotka on maksettu hänelle vuosina 2018 ja 2019. Vuonna 2019 toimitusjohtajan kanssa on sovittu, että osakeperusteinen korvaus vähenee 20%, kunnes markkinat toipuvat ja konsernin tulos paranee.

Toimitusjohtajalla ei ole lakisääteisen työeläkkeen lisäksi muita eläke-etuuksia, eikä eläkeikää ole määritelty.

HALLITUKSEN RIIPPUMATTOMIEN JÄSENTEN PALKKIOT

Hallituksen riippumattomat jäsenet eivät ole työsuhteessa yhtiöön.

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen palkkiot koostuvat kiinteistä kuukausipalkkioista. 25.6.2019 pidetty yhtiökokous päätti, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 3 500 euroa kuukaudessa. Sen lisäksi maksetaan valiokuntatyöskentelystä 1 500 euroa kuukaudessa. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 500 euroa kuukaudessa ja hallituksen puheenjohtajalle maksetaan lisäksi 2 000 euroa kuukaudessa.

Yhtiön johtoon kuuluvat hallituksen jäsenet eivät ole oikeutettuja hallitus- tai valiokuntatyöskentelystä maksettaviin palkkioihin.

Koska osa hallituksen jäsenistä on ollut myös konsernin tai sen tytäryhtiöiden johtotehtävissä emoyhtiön hallitusjäsenyyden lisäksi, alla olevassa taulukossa on esitetty sekä hallituspalkkiot että palkkatulot, vaikka palkkatulot eivät liity hallitusjäsenyyteen.

LÄHIPIIRITAPAHTUMAT KONSERNIN JOHTOON KUULUVIEN HENKILÖIDEN KANSSA

1 000 EUR		2019			2018		
		Palkat	Palkkiot	Osakepalkkiot	Palkat	Palkkiot	Osakepalkkiot
TOIMITUSJOHTAJA							
Konsbruck Guy	Hallituksen jäsen 5.2.2018 alkaen, Toimitusjohtaja 15.1.2017 alkaen		294	605		360	219
HALLITUKSEN JÄSENET							
Abrahamsen Thorstein	Hallituksen jäsen 23.5.2017 alkaen, Hallituksen puheenjohtaja 11.11.2019 alkaen		63			60	
Hoyer Thomas	Hallituksen jäsen 23.5.2017 - 5.2.2018		0			6	
Jakovcic Ivan	Hallituksen jäsen 8.5.2015 - 31.07.2018, Hallituksen puheenjohtaja 12.5.2016 - 23.5.2017		0			34	
Manojlovic Jelena	Hallituksen jäsen 11.7.2008 alkaen, Hallituksen puheenjohtaja 23.5.2017 - 25.6.2019		66			72	
Rourke Barry	Hallituksen jäsen 8.5.2015 - 11.11.2019, Hallituksen puheenjohtaja 25.06.2019 - 11.11.2019		73			85	
Bolleurs Yolanda	Hallituksen jäsen 25.6.2019 - 11.11.2019		25			0	
Yhteensä		0	521	605	0	617	219

MUIDEN JOHTORYHMÄN JÄSENTEN TYÖSOPIMUKSET

Afarak toimii erittäin kilpailla markkinoilla ja sen menestys riippuu toimivan johdon ja muiden ylempään johtoon kuuluvien työntekijöiden suorituksesta. Palkitsemisjärjestelmät on suunniteltu houkuttelemaan, motivoimaan ja sitouttamaan johtotason henkilöitä tehtävissään ja palkita heitä osakkeenomistajan arvon kasvattamisesta.

Johtoryhmän palkkio on yhdistelmä peruspalkasta ja pitkän aikavälin osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä. Luontoisetuja ovat mm. vastuuvakuutus, matkavakuutus ja puhelinedut.

Johtoryhmän jäsenten työsopimuksissa ei ole varhaiseläkemahdollisuutta. Irtisanomisaika ja/tai kilpailukieltoaika on yleensä kuusi kuukautta, ellei toisin ole sovittu.

Taulukossa on esitetty johtoryhmän palkat lukuun ottamatta toimitusjohtajaa. Toimitusjohtajan ja hallituksen palkat ja palkkiot on esitetty erikseen.

Toimivaan johtoon kuuluvat hallituksen jäsenet eivät ole saaneet palkkioita toimimisesta hallituksen jäsenenä muissa yhtiöissä.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 EUR	2019	2018
Kiinteät palkat ja palkkiot	591	564
Muuttuvaan suoritukseen perustuva palkitseminen	0	-14
Yhteensä	591	550

OSAKEPERUSTEINEN PALKITSEMINEN**OSAKEOPTIOT**

Afarak maksaa toimitusjohtajalle 500 000 osakkeen palkkion jokaisesta täydestä palvelusvuodesta toimitusjohtajana osana toimitusjohtajan palkitsemista. Guy Konsbruck on saanut tähän mennessä osakeperusteisen korvauksen vuosien

2017 ja 2018 osalta, yhteensä 1 000 000 osaketta. Vuoden 2019 osalta hän on saamassa 400 000 osakeperusteisen korvauksen. Näillä osakkeilla on kahden vuoden myyntirajoitus merkintähetkestä alkaen.

JOHTAJIEN JA JOHTORYHMÄN OSAKEOMISTUKSET JA -OPTIOT

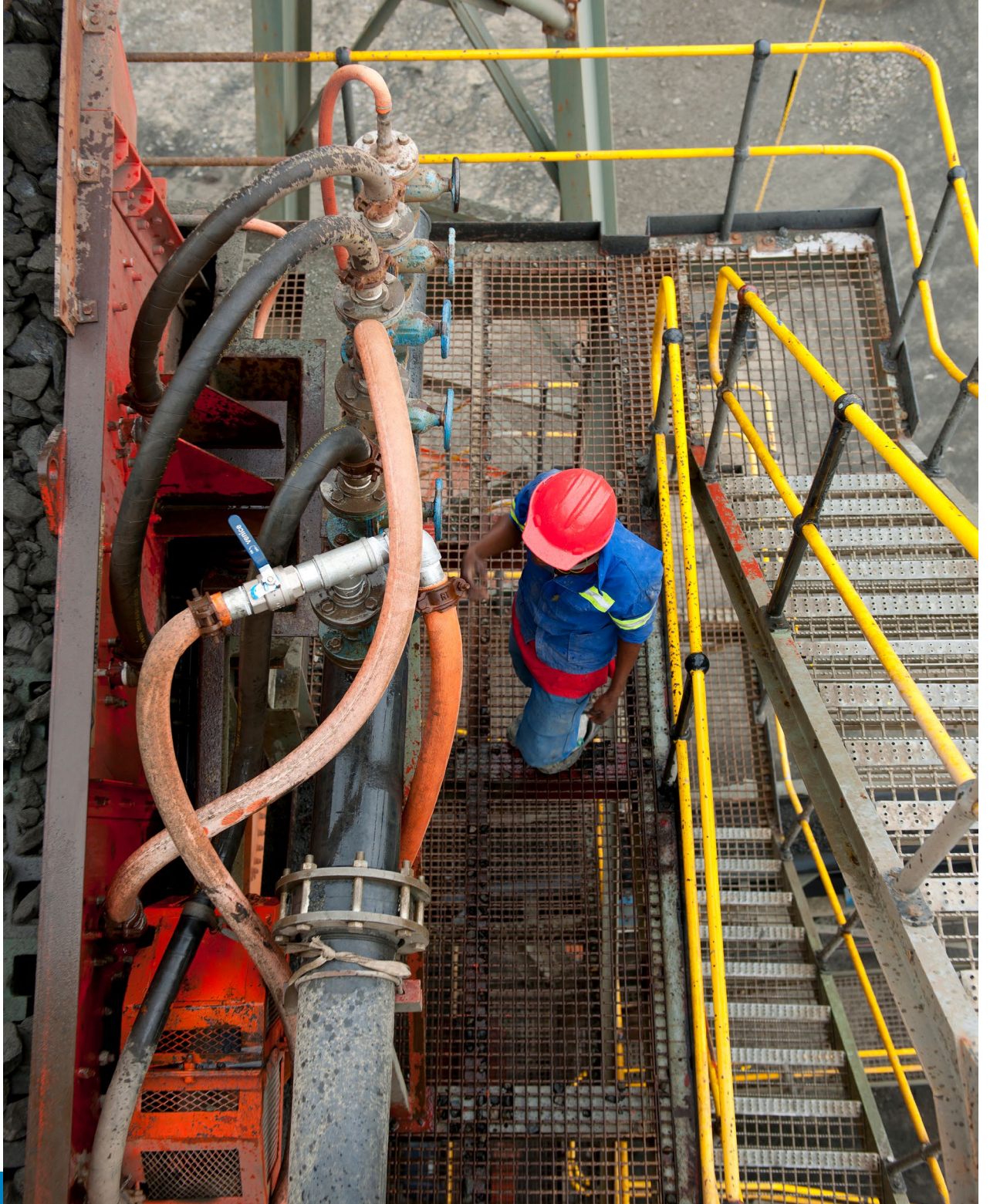
	Asema	Osakkeet	Lähipiirin omistamat osakkeet	Optiot
Hallituksen jäsenet				
Thorstein Abrahamsen	Hallituksen puheenjohtaja	0		0
Jelena Manojlovic	Hallituksen jäsen	150 000		
Guy Konsbruck*	Toimitusjohtaja, hallituksen jäsen	1 000 000		
Tilintarkastaja				
Erkka Talvinko	Tilitarkastaja	0	0	0
Muut sisäpiiriläiset				
Danko Koncar**	Operatiivinen johtaja	0	0	0
Melvin Grima	Talousjohtaja	0	0	0
		1 150 000	0	0

*Toimitusjohtajan piti saada 500 000 osakkeen osakeperusteinen korvaus kolmannesta palvelusvuodestaan tammikuussa 2020. Toimitusjohtaja itse alensi annettavaa osakemäärää 20 prosentilla 400 000 osakkeeseen ja ne tullaan antamaan yhtiökokouksen jälkeen, kun uusi hallitus on muodostettu.

** Koncar on myynyt LNS:n (ennen Kermas Ltd) osakkeet 20.1.2018.

Tilinpäätös

Tunnusluvut

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

JATKUVAT TOIMINNOT		2019	2018	2017
Liikevaihto	1 000 EUR	144 918	194 013	198 814
Käyttökate	1 000 EUR	-23 754	-1 017	17 969
% liikevaihdosta		-16,4%	-0,5 %	9,0 %
Liikevoitto/-tappio	1 000 EUR	-63 154	-14 092	11 399
% liikevaihdosta		-43,6%	-7,3 %	5,7 %
Voitto / tappio ennen veroja	1 000 EUR	-60 582	-18 541	4 241
% liikevaihdosta		-41,8%	-9,6 %	2,1 %
Oman pääoman tuotto	%	-52,2%	-11,5 %	3,0 %
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-33,0%	-6,0 %	8,2 %
Omavaraisuusaste	%	-33,3%	-58,3 %	66,3 %
Nettovelkaantumisaste	%	74,0%	8,2 %	0,7 %
Henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa		905	942	928

Tunnusluvut

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

		2019		2018		2017	
		Konserni	Jatkuvat toiminnot	Konserni	Jatkuvat toiminnot	Konserni	Jatkuvat toiminnot
Osakekohtainen tulos, laimentamaton	EUR	-0,23	-0,23	-0,07	-0,07	0,02	-0,01
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksella oikaistu	EUR	-0,23	-0,23	-0,07	-0,07	0,02	-0,01
Osakekohtainen oma pääoma	EUR	0,28	0,28	0,58	0,58	0,66	0,66
Varojen jako *	1 000 EUR	0		0		5 186	
Osakekohtainen varojenjako *	EUR	0		0		0,02	
Voittokerroin (P/E-luku)	EUR	neg.		neg.		35,2	
Osakkeiden lukumäärän keskiarvo	1000	251 785		260 080		259 329	
Osakkeiden lukumäärän keskiarvo, laimennusvaikutuksella oikaistu	1000	254 374		260 702		260 718	
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	1000	252 042		263 040		263 040	

Osakkeen kurssikehitys (NASDAQ Helsinki)

Keskikurssi	EUR	0,90	0,94	0,91
Alin kurssi	EUR	0,40	0,67	0,72
Ylin kurssi	EUR	0,97	1,20	1,15
Osakekannan markkina-arvo	1 000 EUR	133 834	190 968	222 269
Osakkeiden vaihto	1 000 EUR	37 961	27 594	58 773
Osakkeiden vaihto	%	16,8 %	11,1 %	24,7 %

Osakkeen kurssikehitys (Lontoon pörssi)

Keskikurssi	EUR	0,72	1,00	0,84
	GBP	0,63	0,89	0,74
Alin kurssi	EUR	0,43	0,82	0,63
	GBP	0,38	0,73	0,55
Ylin kurssi	EUR	0,88	1,05	1,06
	GBP	0,78	0,93	0,93
Osakekannan markkina-arvo	1 000 EUR	111 090	213 190	214 944
	1 000 GBP	94 516	190 705	190 705
Osakkeiden vaihto	1 000 EUR	167	28	56
	1 000 GBP	146	25	49
Osakkeiden vaihto	%	0,1 %	0,0 %	0,0 %

* Vuodelta 2017 yhtiö jakoi pääomanpalautusta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta kaksi senttiä osakkeelta. Vuodelta 2018 yhtiö ei jakanut pääoman palautusta. Vuoden 2019 osalta halitus esittää pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuonna 2020 ei jaeta osinkoa eikä makseta pääomanpalautusta.

Tunnusluvut

TALOUDELLISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

Oman pääoman tuotto (ROE), %	Kauden tulos/Oma pääoma (keskimäärin) * 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	(Tulos ennen veroja + rahoituskulut) / (Taseen loppusumma – korottomat velat) keskimäärin * 100
Omavaraisuusaste,%	Oma pääoma / (Taseen loppusumma – saadut ennakot) * 100
Nettovelkaantumisaste,%	(Korolliset velat – likvidit varat) / Oma pääoma * 100
Käyttökate	Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset
Liikevoitto / -tappio	Liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella oikaistuna, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot, arvonalentumistappiot ja liiketoiminnan muut kulut. Kurssierot sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät tavanomaiseen liiketoimintaan liittyvistä eristä. Rahoitukseen liittyvät kurssierot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Osaakekohtainen tulos, laimentamaton	Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus tilikauden tuloksesta / Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo
Osaakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksella oikaistu	Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus tilikauden tuloksesta / Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo
Osaakekohtainen oma pääoma	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma / Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo
Osaakekohtainen varojenjak	Varojenjak / Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa. Yllä olevassa osakekohtaisessa tunnuslukutaulukossa on esitetty kyseisen vuoden tulokseen perustuva osingonjak ja pääomanpalautus. Varsinainen osingonjak ja pääomanpalautus tapahtuvat seuraavan vuoden aikana.
Voittokerroin (P/E-luku)	Osaakekurssi kauden lopussa / Osaakekohtainen tulos
Keskikurssi	Osakkeen valuuttamääräinen kokonaisvaihto kaudella / Kaudella vaihdettujen osakkeiden lukumäärä
Osakekannan markkina-arvo	Osakkeiden lukumäärä * Osaakekurssi kauden lopussa

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN TULOSLASKELMA

EUR '000	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	1	144 918	194 013
Liiketoiminnan muut tuotot	2	2 378	4 624
Materiaalit ja palvelut		-127 359	-157 718
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	3	-24 839	-25 589
Poistot	4	-7 449	-6 532
Arvonalentumiset	4	-31 951	-6 543
Liiketoiminnan muut kulut	5	-17 984	-13 654
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	12	-868	-2 693
Liikevoitto/(-tappio)		-63 154	-14 092
Synergy Africa Ltd:n hankinta		7 069	0
Rahoitustuotot	6	12 027	3 275
Rahoituskulut	6	-9 455	-7 724
Voitto/tappio ennen veroja		-60 582	-18 541
Tuloverot	7	1 705	-42
Tilikauden voitto/(tappio)		-58 877	-18 583
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-57 576	-18 056
Määräysvallattomille omistajille		-1 301	-527
		-58 877	-18 583
Emoyhtiön osakkeenomistajille kauden voitosta/tappiosta laskettu osakekohtainen tulos	8		
laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR), konserni yhteensä		-0.23	-0.07
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR), konserni yhteensä		-0.23	-0.07
laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR), jatkuvat toiminnot		-0.23	-0.07
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR), jatkuvat toiminnot		-0.23	-0.07

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 EUR	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Tilikauden voitto/(tappio)	-58 877	-18 583
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenarvostaminen	-2 740	-577
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Ulkomaisten yksiköiden muuntoerot - Konserni	2 166	-2 208
Ulkomaisten yksiköiden muuntoerot - Osakkuus- ja yhteisyritykset	0	-340
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-574	-3 125
Tilikauden laaja tulos	-59 451	-21 708
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-58 123	-21 111
Määräysvallattomille omistajille	-1 328	-597
	-59 451	-21 708

Konsernitilinpäätös

KONSERNITASE

1 000 EUR	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	9	110 798	44 984
Liikearvo	10	45 414	56 245
Muut aineettomat hyödykkeet	10	7 010	13 475
Muut rahoitusvarat	13	1 048	511
Saamiset	13	0	22 192
Laskennalliset verosaamiset	19	3 419	3 935
		167 688	141 342
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	14	29 964	56 965
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	20 556	48 175
Rahavarat	16	5 389	12 132
		55 909	117 272
Varat yhteensä		223 597	258 614

Konsernitilinpäätös

KONSERNITASE (JATKUU)

1 000 EUR	Liite	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	17	23 642	23 642
Ylikurssirahasto		25 740	25 740
Vararahasto		89	98
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		207 850	231 292
Muuntoerot		-19 618	-21 811
Kertyneet voittovarot		-170 397	-108 485
		67 306	150 476
Määräysvallattomien omistajien osuus		7 230	372
Oma pääoma yhteensä		74 536	150 848
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	19	21 573	3 435
Korolliset velat	13	18 290	2 103
Osuus yhteisyritysten tappioista	12	0	16 871
Eläkevelat	21	22 475	20 106
Muut pitkäaikaiset velat	22	2 667	2 679
Varaukset	20	19 052	8 876
		84 058	54 070
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	22	19 853	27 028
Varaukset	20	177	105
Verovelat	22	2 754	4 232
Korolliset velat	13	42 220	22 331
		65 003	53 696
Velat yhteensä		149 061	107 766
Oma pääoma ja velat yhteensä		223 597	258 614

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1-31.12.2019	1.1-31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto/tappio		-58 877	-18 583
Oikaisut:			
Liiketoimet, johon ei liity maksutapahtumaa			
Poistot ja arvonalentumiset	4	39 400	13 075
Synergy Africa Ltd:n hankinta		-7 069	0
Rahoitustuotot ja -kulut	6	4 497	4 449
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	12	868	2 693
Tuloverot	7	-1 705	42
Osakeperusteiset maksut	18	605	-227
Pitkäaikaisten varojen luovutusvoitot		-3 188	-56
Käyttöpääoman muutos:			
Myynti- ja muiden saamisten muutos		18 221	5 795
Vaihto-omaisuuden muutos		28 439	-7 860
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-14 087	4 669
Varausten muutos		8 892	-107
Maksetut korot		-3 766	-1 088
Saadut korot		-58	590
Muut rahoituserät		-13 631	340
Maksetut tuloverot		-649	-663
Liiketoiminnan rahavirta		-2 108	3 069
Investointien rahavirrat			
Tytäryhtiöiden hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		684	-1 003
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta	17	-398	-457
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-2 068	-7 497
Investoinnit muihin sijoituksiin, netto		-193	141
Myönnettyt lainat ja lainsaamisten takaisinmaksut, netto		398	-1 139
Investointien rahavirta		-1 577	-9 955
Rahoituksen rahavirta			
Omien osakkeiden hankinta	17	-26 389	0
Lainojen nostot		33 440	7 787
Lainojen takaisinmaksut		-6 981	-6 088
Rahoitusleasingvelkojen takaisinmaksut		-222	-239
Lyhytaikaisten rahoituserien muutos		-3 088	6 518
Rahoituksen rahavirta		-3 240	7 978
Rahavarojen muutos		-6 926	1 092

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN RAHAVIRTUALASKELMA (JATKUU)

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Rahavarat tilikauden alussa		12 132	10 702
Valuuttakurssimuutosten vaikutus		182	338
Rahavarat tilikauden lopussa		5 389	12 132
Muutos konsernitaseessa	16	-6 926	1 092

Konsernitilinpäätös

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 EUR

A = Osakepääoma
 B = Ylikurssirahasto
 C = Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
 D = Muuntoerot
 E = Kertyneet voittovarot
 F = Vararahasto
 G = Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä
 H = Määräysvallattomien omistajien osuus
 I = Oma pääoma yhteensä

		EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA								
1 000 EUR		A	B	C	D	E	F	G	H	I
Oma pääoma 31.12.2017	Liite	23 642	25 740	230 835	-19 334	-89 618	131	171 396	969	172 365
IFRS 9-standardin soveltamisen vaikutus		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uusien IFRS-standardien soveltamisen vaikutus yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tappio 1-12/2018						-18 056		-18 056	-527	-18 583
Muut laajan tuloksen erät ja osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä					-2 477	-577		-3 054	-70	-3 124
Tilikauden laaja tulos yhteensä					-2 477	-18 633		-21 110	-597	-21 707
Osakeperusteiset maksut	18			457		- 234		223		223
Muut oman pääoman muutokset							- 33	-33		-33
Oma pääoma 31.12.2018		23 642	25 740	231 292	- 21 811	- 108 485	98	150 476	372	150 848
Tilikauden tappio 1-12/2019						-57 576		-57 576	-1 301	-58 877
Muut laajan tuloksen erät					2 193	-2 740		-547	-27	-574
Tilikauden laaja tulos yhteensä					2 193	-60 316		-58 123	-1 328	-59 451
Osakeperusteiset maksut	18			605				605		605
Osakeanti	17			783				783		783
Omien osakkeiden hankinta	17			-26 389				-26 389		-26 389
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta	17			1 559		-1 596		-37	8 186	8 149
Muut oman pääoman muutokset							-9	-9		-9
Oma pääoma 31.12.2019		23 642	25 740	207 850	- 19 618	- 170 397	89	67 306	7 230	74 537

1. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1.1 YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Afarak Group on kaivos- ja mineraaliyhtiö, joka tavoittelee vakaata kasvua. Yhtiöllä on erikoismetalliliiketoimintaa Etelä-Euroopassa ja rautametalliliiketoimintaa eteläisessä Afrikassa. Konsernin emoyritys on Afarak Group Oyj (Y-tunnus: 0618181-8). Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Kaisaniemenkatu 4, 00100 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Afarak Group Oyj:n pääkonttorista, ja se on myös nähtävillä yhtiön verkkosivuilla: www.afarak.com. Afarak Group Oyj:n osake on noteerattu NASDAQ Helsinki Oy:ssä (kaupankäyntitunnus: AFAGR) pienten yhtiöiden luokassa perusteellisuus-toimialaryhmässä sekä Lontoon pörssin päälistalla (AFRK).

1.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Tämä Afarak Groupin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olleita IAS- ja IFRS- standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä EU:n asetuksessa (EY) 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, ellei laadintaperiaatteissa jäljempänä muuta ole kerrottu. Konsernitilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Afarak Group Oyj:n hallitus on 31.3.2020 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaisesti osakkeenomistajat päättävät tilinpäätöksen vahvistamisesta sen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPA

Konsernitilinpäätöksessä esitetään edellisen tilikauden vertailutiedot. Lisäksi konserni esittää ylimääräisen taselaskelman aikaisimman esitetyn kauden alussa, kun tapahtuu laskentaperiaatteiden takautuva muutos, takautuva oikaisu tai tilinpäätöserien uudelleenluokittelu, jolla on olennainen vaikutus konserniin.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Afarak Group Oyj, sen tytäryritykset, yhteisyritykset sekä osakkuusyritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Myös potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivalltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränä taseessa oman pääoman osana.

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa kullakin yhteisyrityksen osapuolella on omistusosuus ja osapuolten välillä on sopimukseen perustuva järjestely, joka synnyttää yhteisen määräysvallan, joka kohdistuu yksikön taloudelliseen toimintaan.

Konserni omisti Synergy Africa Ltd -nimisestä yhtiöstä 51 % 31.3.2019 asti. Synergy Africa Ltd:n osakkeenomistajat olivat tehneet sopimuksen yhteisyrityksestä, jossa osakkailla oli yhteinen määräysvalta. 1.4.2019 Afarak hankki 49% lisäosuuden Synergy Africa Ltd:n osakkeista ja samalla Synergy Africa Ltd:tä koskeva yhteisyrityssopimus päättyi. Hankintahetkestä alkaen Afarak omistaa 100% Synergy African osakekannasta ja yhdistelee Synergy Africa Ltd:n ja sen tytäryhtiöt konserniinsa tytäryhtiöinä. Ennen hankintahetkeä (1.1.-31.3.2019) Synergy Africa Ltd tytäryhtiöineen yhdistellään Afarak -konserniin yhteisyrityksinä, jolloin Afarak-konsernin osuus yhteisyrityksen voitoista ja tappioista esitetään yhdellä rivillä konsernituloslaskelmassa.

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa Afarak Groupilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrityssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUNTAMINEN

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitiilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen Afarak Group Oyj:n toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia tai keskuspankkien julkaisemia keskikursseja. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät on muunneltu toimintavaluutan määräisiksi kunkin raportointijakson päätöspäivän kursein. Liiketoiminnan kurssivoitot ja tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevaihdossa, liiketoiminnan kuluissa ja rahoituserissä. Suojauslaskentaa ei ole sovellettu.

Konsernitiilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryritysten tuotto- ja kuluerät sekä rahavirtalaskelman erät muunnetaan euroiksi kauden keskimääräisiä valuuttakursseja ja taseet raportointikauden päättymispäivän valuuttakursseja käyttäen. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Myös ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvä muuntoeron muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna osana luovutusvoittoa tai tappiota, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yritysten hankinnoista kirjatut liikearvot sekä muut hankintojen yhteydessä tunnistetut varat ja velat on kirjattu kunkin hankitun tytäryhtiön toimintavaluutassa. Toimintavaluutan summat on muunneltu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kursseihin.

IAS 21:n mukaisesti kurssierot nettosijoituksista ulkomaisiin yksiköihin kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Nettosijoitukset käsittävät myös konsernin ulkomaisille yksiköille myöntämiä pitkäaikaisia lainoja, joiden suorittamista ei ole suunniteltu ja joiden suorittaminen ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna, kun sijoituksesta ulkomaiseen yksikköön luovutaan.

LIIKEVOITTO

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Afarak Group on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään materiaali- ja palveluostot sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneet kulut, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tulo-osuudet sisältyvät liikevoittoon niiltä osin kuin ne liittyvät konsernin ydinliiketoimintoihin. Kurssierot sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä kolmansien osapuolten kanssa; muutoin ne on kirjattu rahoituseriin.

Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelman erät esitetään liikevoiton ulkopuolella.

IAS 1:n muutoksessa tuli vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelystä. Ne muut laajan tuloksen erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi pitää esittää erillään eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää luokittelun muutoksesta johtuvina erinä tulosvaikutteisiksi. Tämä standardimuutos vaikutti muiden laajan tuloksen erien esitystapaan.

TULOUTUSPERIAATTEET

Konserni noudattaa IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista standardia. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden hallinta on siirtynyt ostajalle. Hallinta siirtyy joko ajan mittaan tai tiettynä ajankohtana. Hallinnan siirto riippuu toimitusehdoista (Incoterms). Jotkin niistä sisältävät riskin siirron asiakkaalle ennen materiaalin toimittamista loppuasiakkaalle. Näiden toimitusehtojen yhteydessä rahdia voidaan pitää erillisenä suoritusvelvoitteena, mutta koska niitä ei ole määrältään monta, konserni ei tulouta kyseistä rahdia erillään myynnistä. Toimitusehto on pääsääntöisesti FCA, CIF tai FOB, jolloin tuloutus tapahtuu, kun tavara on luovutettu ostajan rahdinkuljettajalle tai toimitettu ostajan nimeämään alukseen.

Konserni saa yleensä asiakkailtaan lyhytaikaisia ennakkoja tai suorituksen asiakirjoja vastaan (CAD). Maksuehto on yleensä enintään 60 päivää kuukauden lopusta tai kaupintasopimuksellisilla asiakkailla kaupintaraportista. Transaktiohintaa perustuu julkisiin hintanoteerauksiin preemioineen tai vähennyksineen ja spot-kaupat tehdään neuvottelujen perusteella. Sopimuksen tuloutus tapahtuu, kun tavarat toimitetaan, ja tuotto kirjataan riskin siirtymiseen liittyvällä Incoterms-ehdolla.

Toimialalle tyypillisesti mineraalirikasteita myytäessä laskutetaan toimituksen yhteydessä ennakkolasku. Lopullinen laskutusmäärä laskutetaan ja tuloutetaan, kun kyseisen toimituserän lopullinen määrä ja mineraalipitoisuus sekä hinnoittelu on määritetty.

Tuotot, jotka syntyvät muusta kuin konsernin pääasiallisesta liiketoiminnasta, kirjataan liiketoiminnan muiksi tuotoiksi. Pitkäaikaisten omaisuuserien tai omaisuuserien ryhmien luovutuksista aiheutuneet menot vähennetään luovutusvoitoista.

ELÄKEVELVOITTEET

Afarak Groupin eläkejärjestelyt luokitellaan maksuperusteisiksi tai etuuspohjaisiksi järjestelmiksi (Saksa ja Turkki). Maksuperusteisten järjestelmien maksut jaksetaan kyseisen kauden kuluiksi. Etuuspohjaisten järjestelmien vastuun nykyarvo on arvioitu etuoikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (Projected Unit Credit Method) ja kirjattu taseeseen pitkäaikaisena velkana. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, kun ne toteutuvat, ja etuuspohjaisen järjestelmän nettovelka tai varat esitetään taseessa täysimääräisenä.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Optio-oikeudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään soveltuvan optiohinnoittelumallin perusteella (esimerkiksi Black-Scholes). Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden optioiden arvioidussa määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankohdan lopussa. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta optioiden määrästä jokaisen tilikauden päätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan. Kun optio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon mahdollisilla transaktiomenoilla oikaistuna.

Konserni suuntaa ajoittain hallituksen jäsenille tai konsernin avainhenkilöille maksuttoman osakeannin varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymänä. Palkitsemisohjelma maksetaan osakkeina ja luokitellaan osakeperusteisesti suoritettavaksi etuudeksi konsernin tilinpäätöksessä. Luovutettujen osakkeiden käypä arvo määritetään perustuen Afarak Groupin osakkeen arvoon myöntämispäivänä. Siten yhteenlaskettu käypä arvo on luovutettavien osakkeiden lukumäärä kerrottuna osakkeen arvolla myöntämispäivänä. Tuloslaskelmassa kulu merkitään oikeuden syntymisajanjakson aikana henkilöstökuluihin ja vastaava lisäys merkitään omaan pääomaan.

BROAD BASED BLACK ECONOMIC EMPOWERMENT (BBBEE) TRANSAKTIOT

Etelä-Afrikan Broad Based Black Economic Empowerment (BBBEE) säädösten tarkoituksena on edesauttaa historiallisesti vähäosaisen väestön tarkoituksenmukaista osallistumista Etelä-Afrikan talouselämään. Konserni on sitoutunut omalta osaltaan BBBEE-ohjelman tavoitteisiin. Kun konserni luovuttaa osan eteläafrikkalaisesta tytäryhtiöstään tai toiminnostaan kumppanille käypää arvoa alempaan hintaan, transaktio käsitellään osakeperusteisena maksuna (eteläafrikkalaisen laskentaperiaatetulkinnan AC 503 Accounting for Broad Based Black Economic Empowerment (BBBEE) Transactions mukaisesti). annettu etuus lasketaan IFRS 2:n mukaisesti ja kirjataan kuluksi. Mikäli järjestely sisältää palvelusehtoja, kulu jaksetaan oikeuden syntymisajanjaksolle. Muutoin kulu kirjataan välittömästi oikeuden myöntämispäivänä.

VUOKRASOPIMUKSET (KONSERNI VUOKRALLEOTTAJANA)

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu keskimäärin samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin velkoihin. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle, merkitään taseelle käyttöoikeusomaisuuseränä ja omaisuuserään liittyvä velka leasingvelkana siitä hetkestä alkaen, kun omaisuuserä on ollut konsernin käytettävissä. Jokainen leasingmaksu kohdistetaan leasingvelan ja rahoituskulun välillä. Rahoituskulu kirjataan tuloslaskelman kuluksi leasingsopimuksen voimassaoloaikana. Käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan tasapoistoina joko taloudellisena vaikutusaikana tai sopimuksen voimassaoloaikana, riippuen siitä kumpi on lyhyempi.

ARVONALENTUMINEN

Konserni arvioi jokaisen tilikauden päättyessä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista. Osakkuusyhtiöihin ja muihin omaisuuseriin liittyvät arvonalentumiset testataan yhtiöittäin/omaisuuserittain.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevien arvioitujen rahavirtojen nykyarvoa. Käyttöarvo ennustetaan testaushetken olosuhteiden ja odotusten mukaisesti. Diskonttokorko ottaa huomioon rahan aika-arvon sekä kuhunkin omaisuuserään liittyvät erityiset riskit, erilaiset toimialakohtaiset pääomarakenteet sekä sijoittajien tuotto-odotukset vastaavanlaisille sijoituksille. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, kirjataan arvonalentumistappio. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos, ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Liikearvon arvonalentuminen testataan vuosittain. Tilikaudella 2019 testaus suoritettiin Etelä-Afrikan mineraaljalostusliiketoiminnan osalta 30.6.2019 ja 30.9.2019 ja kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta 31.12.2019. Arvonalentumistestausta ja siinä käytettyjä menetelmiä käsitellään laajemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kappaleessa 1.5.

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot ja kulut on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä, ja osinkotuotot kun oikeus osinkoon on syntynyt. Realisoitumattomat arvomuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja veloista on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan. Realisoitumattomat erät liittyvät valuuttatermiineihin. Valuuttakurssivoitot tai tappiot, jotka muodostuvat ulkomaisten yritysten nettosijoitusten osaksi katsottavista konsernin sisäisistä lainoista, sisältyvät, mahdollisella laskennallisen veron vaikutuksella oikaistuna, oman pääoman muuntoeroon. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään oman pääoman muuntoeroissa.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Ehdot täyttävän hyödykkeen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

TULOVEROT

Laajan tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassa olevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Maltan nimellinen verokanta on 35 %, mihin perustuen tilikauden verot kirjataan ja maksetaan. Tästä verosta palautetaan osinkoja maksettaessa 6/7. Näin ollen efektiivinen verokanta on 5 %. Tämä verohyvitys kirjataan osingonjakopäätöksen jälkeen. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus esitetään muissa laajan tuloksen veroerissä.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä raportointijakson päätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja. Verotettavista vahvistetuista tappioista aiheutuva laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeen hankintamenoon sisällytetään sen hankintahinta ja sen käyttöönotosta aiheutuneet välittömät menot sekä arvioidut ennallistamiseen ja käytöstä poistamiseen liittyvät menot. Raskaiden tuotantokoneiden sisältämien osien taloudellinen vaikutusaika on usein eripituinen, joten ne käsitellään näissä tapauksissa erillisinä hyödykkeinä. Merkittävistä osien vaihdoista ja huolloista aiheutuvat kulut aktivoidaan. Kevyempien koneiden ja muiden aineettomien hyödykkeiden korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan kuluksi, kun ne ovat toteutuneet. Vieraan pääoman menot aktivoidaan osana hyödykkeen hankintamenoa silloin, kun on kysymys ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa lukuun ottamatta mineraalivaroja ja malmivarantoja, joista kirjataan poistot arvioidun tai raportoidun kulutuksen perusteella. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	15–50 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–10 vuotta
Kaivokset ja mineraalivarat	Kulutuksen mukaan

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta tai luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

KAIVOKSET JA MINERAALIVARAT

Mineraalivarojen ja malmivarantojen arvostus liiketoimintojen yhdistämisessä

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen mineraalivarat ja malmivarannot katsotaan erillisiksi varoiksi. Mineraalivarojen ja malmivarantojen kirjaamisessa ja arvostamisessa perusteena käytetään saatavilla olevia ulkopuolisia raportteja malmin määrästä, mineraalipitoisuudesta, tuotantokustannusten arvioidusta tasosta sekä esiintymien hyödyntämismahdollisuuksista. Keskeistä on myös malmivarannon todennäköisyys. Kaivos- ja mineraalialalla todennäköisyyttä kuvataan yleisesti jakamalla varannot eri luokkiin, kuten esimerkiksi kategorioihin ”vahvistettu”, ”todennäköinen”, ”mahdollinen” ja ”hypoteettinen”. Varantojen luokituksilla on toimialalla yleisesti käytössä olevia standardeja, esimerkiksi eteläafrikkalaisia South African Code for Reporting of Exploration Results, Mineral Resources and Mineral Reserves ”SAMREC” standardeja. Varantojen kirjanpitoarvostus perustuu arvioituihin markkinahintoihin, arvioituihin varantojen hyödyntämiskuluihin sekä varantojen määrään. Mineraalivarat ja malmivarannot kirjataan konsernitaseen aineellisiin hyödykkeisiin. Kaivoksiin liittyvät ennallistamisvastuut on sisällytetty niiden hankintamenoon, ja vastuuta vastaava määrä on kirjattu taseeseen varaukseksi.

Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot

Konsernin kaivostoiminnassa syntyy uusien mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenoja, kun hankitaan etsintäoikeuksia ja potentiaalisia varantoja tutkitaan esimerkiksi koeporauksin. Etsintä- ja arviointimenot aktivoidaan taseeseen, mikäli konserni odottaa, että menot saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti joko varantoa hyödyntämällä tai sen myynnillä, tai jos etsintä- ja arviointivaihe on vielä keskeneräinen, eikä sen lopputulemaa pystytä vielä luotettavasti arvioimaan ja etsintä- ja arviointivaihe jatkuu parhaillaan tai sitä suunnitellaan jatkettavan tulevaisuudessa. Etsintä- ja arviointimenoihin sisältyvät esimerkiksi koeporauksista ja varantojen kartoituksista aiheutuvat materiaali- ja muut välittömät menot. Yleiskustannuksia aktivoidaan osaksi etsintä- ja arviointimenoja, mikäli ne ovat kohdistettavissa tietyn varannon etsintään ja arviointiin. Etsintä- ja arviointimenot arvostetaan taseessa hankintamenoonsa ja siirretään osaksi malmivarannon hankintamenoa, kun kaivostoiminta alkaa. Tällöin omaisuuserä poistetaan kulutuksen mukaan. Varat alaskirjataan taseesta, jos todetaan, että aktivoidut kustannukset eivät johda taloudellisiin hyötyihin. Jos mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenojen tuottama tulos on epävarma, nämä menot kirjataan kuluksi tapahtumahetkellä.

Etsintä- ja arviointimenojen arvonalentumistestaus suoritetaan, kun on viitteitä siitä, että omaisuuserän arvo on mahdollisesti alentunut alle sen hankintameno. Erityisesti arvonalentumistestaus suoritetaan, jos oikeudet tutkia tiettyä aluetta ovat päättyneet tai päättyneessä tai jos konserni on lopettanut etsintä- ja arviointitoimet tietyllä alueella, eikä niitä aiota jatkaa.

Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä hankitut aktivoidut etsintä- ja arviointimenot arvostetaan käypään arvoon IFRS 3 standardin periaatteiden mukaisesti.

Kaivosten perustamismenot

Kaivosten perustamismenot aktivoidaan osaksi kaivoksen hankintamenoa ja poistetaan substanssipoistoin, kun tuotanto kaivoksessa alkaa. Tuotannon alkamisen jälkeen kaivossuunnitelmien muutoksista aiheutuneet menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Arvonalentuminen

Yhdisteltyjen liiketoimintojen malmivarojen arvo testataan, jos kyseisen yhdistelyn piiriin kuuluvien varantojen suhteen on viitteitä varantojen taloudellisen hyödynnettävyyden pidempiaikaisesta heikentymisestä. Testissä malmivarojen tuottamat kassavirrat arvioidaan tuoreimman teknistä sekä taloudellista hyödynnettävyyttä koskevan tiedon perusteella.

LIKEARVO JA LIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMISESSÄ TUNNISTETUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvosta ei kirjata säännöllisiä poistoja, vaan se testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenoon. Liikearvo arvostetaan alkuuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Ennen tilikautta 2010 tehtyjen yritysostojen hankintamenojen muutokset, esimerkiksi lisäkauppahintajärjestelyjen vuoksi, on kirjattu liikearvon muutokseksi aikaisemmin voimassa olleen IFRS 3 standardin mukaisesti.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitun yksikön varat ja velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Yrityshankintojen yhteydessä tunnistetaan myös sellaisia aineettomia hyödykkeitä, joita ei välttämättä ole kirjattu hankitun yhtiön taseeseen. Tällaisia hyödykkeitä ovat esimerkiksi asiakassuhteet, tuotemerkit ja teknologiat. Nämä hyödykkeet kirjataan konsernin taseeseen käypään arvoonsa ja ne poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusaikansa kuluessa tasapoistoin. Yrityshankintojen yhteydessä tunnistettujen aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Asiakassuhteet:	2-5 vuotta sopimuksesta riippuen
Teknologia:	5-15 vuotta
Tavaramerkit:	1 vuosi

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimusmenot kirjataan aina kuluksi. Kaivosten kehittämismenot aktivoidaan taseen käyttöomaisuuteen osaksi kaivosten hankintamenoa ja ne poistetaan substanssipoistoin. Kehittämismenot, jotka liittyvät pääasiassa nykyisten tuotteiden kehittämiseen, kirjataan kuluksi, kun ne ovat toteutuneet.

MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Muut aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Muut aineettomat hyödykkeet koostuvat lähinnä konsernin liiketoiminnan tukena olevista IT-sovelluksista, jotka poistetaan 3–5 vuoden aikana tasapoistoin.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään keskihintamenetelmällä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista normaalilla toimintaasteella. Kaivostoiminnassa avolouhosten pintamaan poistosta aiheutuvat menot sisällytetään vaihto-omaisuuden hankintamenoon. Nettorealisointiarvo on saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat kulut.

RAHOITUSVARAT

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostettavaksi jatkossa jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (OCI) ja käypään arvoon tuloutettuna IFRS 9: Rahoitusinstrumentit standardin mukaisesti.

Rahoitusvarojen luokittelu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä riippuu rahoitusvaran sopimukseen perustuvan kassavirran ominaisuuksista ja konsernin niiden hallintaan käyttämästä liiketoimintamallista. Lukuun ottamatta myyntisaamisia, joihin ei liity merkittävää rahoituskomponenttia tai joille konserni on soveltanut kokemusperäistä arviota, konserni arvostaa rahoitusvaroihin kuuluvan erän aluksi sen käypään arvoon lisättynä kaupan kustannuksilla, jos kyseessä ei ole tuloslaskelmassa käypään arvoon arvostettava rahoitusvaroihin kuuluva erä. Lisätietoja taulukkomuodossa kohdasta 1.8 konsernitaseen liitetiedot numero 13.

Myyntisaamiset, joihin ei liity merkittävää rahoituskomponenttia tai joille konserni on soveltanut kokemusperäistä arviota, konserni arvostaa transaktiohintaan, joka määräytyy IFRS 15: Myyntituotot asiakassopimuksista standardin mukaisesti.

Jotta rahoitusvaroihin kuuluva erä voidaan luokitella ja arvostaa jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon laajan tuloksen muiden erien kautta, sen täytyy tuottaa kassavirtaa, joka ovat jäljellä olevan pääoman ”yksinomaan pääoman ja siihen liittyvän koron palautuksia” (SPPI). SPPI-testiksi kutsuttu arviointi tehdään rahoitusinstrumenttitasolla.

Konsernin rahoitusvarojen hallintaa koskeva liiketoimintamalli määrittää, kuinka konserni hallitsee rahoitusvarojaan kassavirtojen tuottamiseksi. Liiketoimintamallissa määritetään, syntyvätkö kassavirrat sopimukseen perustuvien kassavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myymisestä vai molemmista.

Rahoitusvaroihin kuuluvien erien ostot tai myynnit, jotka edellyttävät varojen toimittamista määräyksen tai käytännön mukaisen ajan kuluessa (tavalliset kaupat) kirjataan kaupan päivämääränä eli sinä päivänä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään erän.

Myöhempi arvostaminen

Rahoitusvaroihin kuuluvat erät luokitellaan myöhempää arvostusta varten neljään luokkaan:

1. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat (velkakirjainstrumentit);
2. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat, luokittelun muuttuessa kumulatiiviset muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti (velkakirjainstrumentit);
3. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokiteltavat rahoitusvarat, luokittelun muuttuessa kumulatiivisia muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja voittoja ja tappioita ei kirjata tulosvaikutteisesti (oman pääoman ehtoiset instrumentit) ja
4. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvarojen käyvän arvon luokkien välillä ei ole tehty siirtoja tilikauden aikana. Afarak ei ole muuttanut kirjaamistapaansa tai käyvän arvon menetelmiään tilikauden aikana.

1. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat (velkakirjainstrumentit)

Tämä rahoitusvarojen luokka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, mikäli molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- Rahoitusvaroihin kuuluvan erän liiketoimintamallissa pitämisen tavoitteena on rahoitusvarojen pitäminen sopimukseen perustuvien kassavirtojen keräämistä varten ja
- Rahoitusvaroihin kuuluva erä tuottaa sopimusehtojen perusteella tiettyinä päivinä kassavirtoja, jotka ovat yksinomaan jäljellä olevan pääoman ja siihen liittyvän koron palautuksia.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat, korkotuotot, valuuttakurssien uudelleenarvostus ja arvonalentumistappiot tai peruutukset kirjataan tulosvaikutteisesti ja lasketaan samalla tavalla kuin jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat.

Muut käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Taseesta pois kirjauksen yhteydessä muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kumulatiivinen käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli lainasaatavia ja myyntisaatavia, jotka oli luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun arvostettaviksi rahoitusvaroiksi.

2. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat (velkakirjainstrumentit)

Tämä velkainstrumenttien luokka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, mikäli molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- Rahoitusvaroihin kuuluvan erän liiketoimintamallissa pitämisen tavoitteena on sekä rahoitusvarojen pitäminen sopimukseen perustuvien kassavirtojen keräämistä varten että myyminen ja
- Rahoitusvaroihin kuuluva erä tuottaa sopimusehtojen perusteella tiettyinä päivinä kassavirtoja, jotka ovat yksinomaan jäljellä olevan pääoman palautuksia ja siihen liittyvän koronmaksuja.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat, korkotuotot, valuuttakurssien uudelleenarvostus ja arvonalentumistappiot tai peruutukset kirjataan tulosvaikutteisesti ja lasketaan samalla tavalla kuin jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat. Muut käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Taseesta pois kirjauksen yhteydessä muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kumulatiivinen käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla ei ollut käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia rahoitusvaroja.

3. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)

Konserni voi alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä halutessaan luokitella oman pääoman ehtoiset instrumenttinsa peruuttamattomasti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokiteltaviksi oman pääoman ehtoisiiksi

instrumenteiksi, jos ne täyttävät oman pääoman ehtoisen instrumentin määritelmän, joka on esitetty IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa -standardissa, eikä niitä pidetä kaupankäyntiä varten. Luokittelu määritetään instrumenttikohtaisesti.

Näiden rahoitusvaroihin kuuluvien erien voittoja ja tappioita ei koskaan palauteta tuloslaskelmaan. Osingot kirjataan tuloslaskelmassa muina tuottoina, kun maksuoikeus on syntynyt, lukuun ottamatta tilanteita, joissa konserni hyötyy näistä tuotoista osana rahoitusvaran hankintakustannuksen takaisinmaksua, jolloin tällaiset tuotot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokiteltaville oman pääoman ehtoïsille instrumenteille ei tehdä arvonalentumistestausta.

Konserni on päättänyt luokitella listaamattomat oman pääoman ehtoiset sijoituksensa peruuttamattomasti tähän luokkaan.

4. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroihin kuuluvia eriä ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvaroihin kuuluvat erät sekä rahoitusvarat, jotka on määritetty kirjattaviksi alun perin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, tai rahoitusvarat, jotka on pakko arvostaa käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvaroihin kuuluvat erät ovat eriä, jotka on hankittu myytäväksi tai ostettaviksi uudelleen lähitulevaisuudessa.

Johdannaiset, mukaan lukien erilliset kytketyt johdannaiset, luokitellaan myös kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi, ellei niitä ole määritetty suojausinstrumentiksi ja sellaisena tehokkaaksi. Rahoitusvarat, joiden kassavirrat eivät ole yksinomaan jäljellä olevan pääoman ja siihen liittyvän koron palautuksia, luokitellaan ja arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti liiketoimintamallista riippumatta. Edellä esitetystä vaatimuksesta, jonka mukaan velkainstrumentit on luokiteltava jaksetettuun hankintamenoön tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, huolimatta velkainstrumentit voidaan alkuperäisessä arvostuksessa arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jos se poistaa kirjanpidon epätasapainon tai vähentää sitä merkittävästi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan taseeseen käypään arvoon, ja käyvän arvon nettomuutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Konsernilla ei ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja.

Kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pääsääntöisesti pois taseesta, kun:

- Oikeudet saada erästä kassavirtaa ovat päättyneet tai
- Konserni on siirtänyt oikeutensa saada kassavirtoja erästä tai hyväksynyt velvollisuuden maksaa vastaanotetut kassavirrat kolmannelle osapuolelle kokonaan ilman olennaista viivettä välityssopimuksen perusteella ja joko (a) konserni on siirtänyt olennaisilta osin kaikki varoihin kuuluvan erän riskit ja hyödyt tai (b) konserni ei ole siirtänyt eikä pitänyt olennaisilta osin kaikkia varoihin kuuluvan erän riskejä ja hyötyjä, mutta on siirtänyt erän hallinnan.

Jos konserni on siirtänyt oikeutensa saada kassavirtoja erästä tai tehnyt välityssopimuksen, se arvioi, ovatko omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt säilyneet sillä ja missä laajuudessa.

Jos konserni ei ole siirtänyt eikä pitänyt olennaisilta osin kaikkia erään liittyviä riskejä ja hyötyjä eikä siirtänyt erän hallintaa, konserni kirjaa siirretyn varojen erän siinä määrin kuin konserni edelleen on osallisena siinä. Silloin konserni kirjaa myös vastaavan velan. Siirretty erä ja sitä vastaava velka arvostetaan konsernille jääneitä oikeuksia ja velvollisuuksia kuvaavalla tavalla.

Jatkuva osallistuminen siirrettyä erää koskevan takauksen muodossa arvostetaan erän alkuperäiseen kirjanpitoarvoon tai tätä pienempään suurimpaan mahdolliseen vastikkeeseen, joka konsernia voitaisiin vaatia maksamaan takaisin.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Lisätietoja rahoitusvarojen arvonalentumisiin on lisäksi esitetty seuraavissa liitetiedoissa:

- Merkittäviä oletuksia koskevat tiedot
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat velkainstrumentit
- Myyntisaamiset, mukaan lukien sopimukseen perustuvat omaisuuserät

Konserni tekee kaikille velkainstrumenteille, joita ei kirjata tulosvaikutteisesti, odotettavissa olevia luottotappioita koskevan vähennyksen. Odotettavissa olevat luottotappiot perustuvat sopimuksen mukaan maksettavaksi tulevien sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja kaikkien konsernin saapuvaksi odottamien kassavirtojen väliseen erotukseen, josta on vähennetty arvio alkuperäisestä efektiivisestä korosta. Odotettavissa olevat kassavirrat sisältävät kassavirrat vakuuksien myynnistä tai muista luottoa parantavista toimista, jotka liittyvät olennaisesti sopimusehtoihin.

Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan kahdessa vaiheessa. Jos luottoriskille alttiina olevan kohteen luottoriski ei ole noussut merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan seuraavien 12 kuukauden aikana mahdollisille luottoriskeille (12 kuukauden odotettavissa oleva luottotappio). Jos luottoriskille alttiina olevan kohteen luottoriski on noussut merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, tarvitaan tappiovähennys riskin jäljellä olevan ajan aikana odotettavissa olevalle luottoriskille luottotappion ajankohdasta riippumatta (elinikäinen odotettavissa oleva luottotappio).

Konserni käyttää myyntisaamisille ja sopimukseen perustuville erille yksinkertaista odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmää. Konserni ei sen vuoksi seuraa luottoriskin muutoksia, vaan kirjaa elinaikaisiin odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan tappiovähennyksen kunakin raportointipäivänä. Konserni on laatinut varausmatriisin, joka perustuu historialliseen kokemukseen luottotappioista ja jota on mukautettu velallisille ja taloudelliselle ympäristölle ominaisilla tulevaisuuteen suuntautuvilla tekijöillä.

Konserni soveltaa matalan luottoriskin yksinkertaistusta käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin velkainstrumentteihin. Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä kaikkien kohtuullisten tietojen ja ilman kohtuutonta kustannusta tai vaivaa saatavana olevien lisätietojen avulla, onko velkainstrumentin luottoriski pieni. Konserni arvioi tässä yhteydessä uudelleen velkainstrumentin alkuperäisen luottoluokituksen. Konserni katsoo lisäksi, että luottoriski on kasvanut merkittävästi, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää eräpäivästä.

Konserni pitää rahoitusomaisuuteen kuuluvaa erää luottotappiona, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet vähintään 120 päivää eräpäivästä. Konserni voi kuitenkin joissakin tapauksissa katsoa rahoitusomaisuuteen kuuluvan erän olevan luottotappio, jos sisäisten tai ulkoisten tietojen perusteella käy ilmi, ettei konserni todennäköisesti saa maksamatta olevista sopimukseen perustuvista summista täyttää maksua, ennen kuin otetaan huomioon konsernin mahdollisia luottoriskin pienentämiseen tähtäviä toimia. Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan kuluksi, kun ei voida kohtuudella odottaa, että sopimukseen perustuvat rahavirrat olisivat kerrytettävissä.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Konserni suojautuu tarvittaessa valuutta- ja korkoriskeiltä johdannaisopimuksilla, kuten valuuttatermiineillä ja koronvaihtosopimuksilla. Johdannaisopimukset kirjataan alun perin käypään arvoon johdannaisopimuksen tekopäivänä ja arvostetaan tämän jälkeen uudelleen käypään arvoon. Jos johdannaisen käypä arvo on positiivinen, se merkitään rahoitusvaroihin, ja jos johdannaisen käypä arvo on negatiivinen, se merkitään rahoitusvelkoihin. Johdannaisten käyvän arvon muutoksista aiheutuvat voitot tai tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Tilinpäätöshetkellä konsernilla ei ollut valuuttasuojauksia.

OMAT OSAKKEET

Takaisin ostettavat oman pääoman ehtoiset instrumentit (omat osakkeet) kirjataan hankintamenoon ja vähennetään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Konsernin oman pääoman ehtoisten instrumenttien ostosta, mynnistä, liikkeeseenlaskusta tai peruuttamisesta ei kirjata voittoa tai tappiota.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat luokitellaan lyhyt- ja pitkäaikaisiksi veloiksi, ja niihin sisältyy sekä korollisia että korottomia eriä. Korollisissa veloissa esitetään ne velat, joissa on sopimukseen perustuen korkokomponentti, sekä lisäksi diskontattuun nykyarvoon arvostetut velat. Edellisillä tilikausilla diskontatut pitkäaikaiset velat ovat sisältäneet yrityshankintojen viivästettyjä ehdollisia ja ehdottomia velkoja. Osaan ehdollisista veloista on liittynyt tulosperusteinen komponentti, jolloin velka ja sen maksettava määrä ovat määräytyneet vasta, kun kyseiset tulokset ovat tiedossa. Yhtiön osakkeilla maksettavat kauppahintaerät esitettiin korottomissa veloissa.

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisessä kirjaamisessa rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusveloiksi, luotoiksi ja lainoiksi, ostoveloiksi tai suojausinstrumenteiksi määritellyiksi johdannaisiksi.

Kaikki rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon. Luotoista ja muista lainoista ja veloista ei oteta mukaan niihin välittömästi liittyviä transaktiomenoja.

Yhtiön rahoitusvelkoihin sisältyvät osto- ja muut velat, luotot ja lainat sekä luottolimiitit.

Myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkojen arvostus vaihtelee niiden luokittelun mukaan seuraavasti:

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat sekä rahoitusvelat, jotka on määritetty kirjattaviksi alun perin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja ovat erät, jotka on hankittu myytäväksi tai ostettaviksi uudelleen lähitulevaisuudessa.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien velkojen voitot tai tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelat, jotka on alun perin luokiteltu kirjattavaksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti, luokitellaan alkuperäisenä kirjauspäivänä ja vain siinä tapauksessa, että IFRS 9:n edellytykset täyttyvät. Yhtiö ei ole luokitellut mitään rahoitusvelkaa kirjattavaksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Lainat ja muut velat

Tämä on yhtiön kannalta tärkein luokka. Korolliset luotot ja lainat arvostetaan alkuperäisen kirjauksen jälkeen jakotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun velat kirjataan pois taseesta, sekä efektiivisen koron menetelmällä laskettavan jakotuksen yhteydessä. Jakotettu hankintamenu lasketaan ottamalla huomioon mahdolliset hankintaan liittyvät alennukset tai preemiot sekä efektiivisen koron menetelmään olennaisesti liittyvät maksut tai kustannukset. Efektiivisen koron menetelmällä laskettu jakotus kirjataan rahoituskuluihin tulosvaikutteisesti.

Tämä luokka koskee yleensä korollisia lainoja ja muita velkoja. Lisätietoja konsernitaseen liitetietojen kohdassa 1.8 liitetiedossa numero 13.

Kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta, kun velkaan liittyvä velvollisuus täytetään tai peruutetaan tai se vanhenee. Jos olemassa oleva rahoitusvelka korvataan toisella saman luotonantajan myöntämällä velalla olennaisilta osin eri ehdoilla tai jos olemassa olevan velan ehtoihin tehdään olennaisia muutoksia, vaihto tai muutos käsitellään kirjaamalla alkuperäinen velka pois taseesta ja kirjaamalla uusi velka. Kirjanpitoarvojen ero kirjataan tulosvaikutteisesti.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN VÄHENTÄMINEN TOISISTAAN

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat vähennetään toisistaan ja nettosumma kirjataan konsernin taseeseen, jos kirjattujen summien vähentäminen toisistaan on sallittua voimassa olevan lainsäädännön nojalla ja tarkoituksena on suorittaa vastuut nettopohjaisesti realisoimalla varat ja suorittamalla velat samanaikaisesti.

VARAUKSET

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos rahan aika-arvon vaikutuksella on merkitystä, varaukset diskontataan tarkasteluhetkellä vallitsevan, ennen veroja lasketun korkokannan mukaisesti, joka kuvastaa vastuuseen kohdistuvia riskejä. Diskonttausta käytettäessä ajan kulumisesta johtuva varauksen kasvu kirjataan rahoituskuluihin.

Ennallistamisen ja käytöstä poistamisen kuluihin liittyvä varaus koskee kaivoksia ja mineraalien tuotantolaitoksia. Kulut kirjataan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon arvioitujen rahavirtojen mukaisesti. Rahavirrat diskontataan tarkasteluhetkellä vallitsevan, ennen veroja lasketun korkokannan mukaan, joka kuvastaa ennallistamis- ja käytöstäpoistamisvastuuseen liittyviä erityisiä riskejä. Käytöstä poistamisen arvioituja tulevia kustannuksia tarkistetaan vuosittain ja oikaistaan tarvittaessa. Ennallistamisvelvoitteen arvioitujen tulevien kustannusten tai sen laskemisessa käytetyn diskonttokoron muutokset lisätään tai vähennetään tulosvaikutteisesti. Vastaavasti käytöstäpoistamisvelvoitetta oikaistaan käytöstä poistettavan hyödykkeen kirjanpitoarvoon.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

IFRS 5 standardi edellyttää, että yhteisön on luokiteltava pitkäaikainen omaisuuserä tai luovutettavien omaisuuserien ryhmä myytävänä olevaksi, jos sen kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä sen sijaan, että se kertyisi omaisuuserän jatkuvasta käytöstä. Jotta näin olisi, omaisuuserän tai luovutettavien erien ryhmän on oltava välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan tällaisten omaisuuserien myynnissä yleisin ja tavanomaisin ehdoin, ja sen myynnin on oltava erittäin todennäköinen.

KESKEISET JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita, ennusteita ja oletuksia. Tulevaisuuden toteutuva kehitys voi poiketa merkittävästi käytetyistä oletuksista, mikäli toimintaympäristössä ja/tai liiketoiminnassa tapahtuu muutoksia. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Afarak Group Oyj, sen tytäryritykset, yhteisyritykset sekä osakkuusyritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Määräysvallan arviointi edellyttää johdon harkintaa.

Konserni omisti Synergy Africa Ltd -nimisestä yhtiöstä 51 % 31.3.2019 asti. Synergy Africa Ltd:n osakkeenomistajat olivat tehneet sopimuksen yhteisyrityksestä, jossa osakkailla oli yhteinen määräysvalta. 1.4.2019 Afarak hankki 49% lisäosuuden Synergy Africa Ltd:n osakkeista ja samalla Synergy Africa Ltd:tä koskeva yhteisyrityssopimus päättyi. Hankintahetkestä alkaen Afarak omistaa 100% Synergy African osakekannasta ja yhdistelee Synergy Africa Ltd:n ja sen tytäryhtiöt konserniinsa tytäryhtiöinä. Ennen hankintahetkeä (1.1.-31.3.2019) Synergy Africa Ltd tytäryhtiöineen yhdistellään Afarak -konserniin yhteisyrityksinä, jolloin Afarak-konsernin osuus yhteisyrityksen voitoista ja tappioista esitetään yhdellä rivillä konsernituloslaskelmassa.

Hankintamenon kohdistaminen liiketoimintojen yhdistämisessä

Yrityksistä tehtäessä ostettavan yrityksen hankintameno kohdistetaan IFRS 3 standardin mukaisesti hankitun yrityksen varallisuuserille. Yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen käypien arvojen määrittelyssä johto joutuu käyttämään arvioita. Aineettomien hyödykkeiden, kuten esimerkiksi tuotemerkkien tai asiakassuhteiden arvonmäärittäminen vaatii arvioiden tekemistä ja harkintaa, koska näille erille ei useimmiten ole olemassa markkina-arvoa. Aineettomien hyödykkeiden lisäksi myös aineellisten hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen vaatii harkintaa, sillä näille harvoin on olemassa aktiivisia markkinoita, joilla hinta määräytyisi. Näissä yhteyksissä johto joutuu valitsemaan soveltuvan arvonmäärittämenetelmän ja arvioimaan tulevaisuuden kassavirtoja.

Arvon alentumistestaus

Liikearvoa testataan konsernissa vuosittain mahdollisen arvon alentumisen varalta, ja viitteitä arvon alentumisesta arvioidaan kaikkien muidenkin omaisuuserien osalta aina katsauskausien päättyessä ja tarvittaessa useammin. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä tulevaisuuden kehityksen ennustamiseksi.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Mineraalivarojen ja malmivarojen arvostus

Ennallistamisvaraukset

TILIKAUDELLA VOIMASSA OLLLEET JA KÄYTTÖÖNOTETUT STANDARDIT JA TULKINNAT

Näiden muutosten luonne ja vaikutus on kuvattu alla. Vaikka uusia standardeja ja muutoksia sovellettiin ensimmäistä kertaa tilikaudella 2019, ei niillä ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Alla kuvattuja muutoksia lukuun ottamatta konsernin soveltamat laatu- ja muutosperiaatteet ovat olleet samat kuin edellisessä vuonna.

IFRS 16 VUOKRASOPIMUKSET

IFRS 16 julkaistiin tammikuussa 2016, ja se korvaa seuraavat: IAS 17 Vuokrasopimukset, IFRIC 4 Määrittely, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen, SIC-15 Käyttöleasing-kannustimet ja SIC-27 Sellaisten liiketoimien tosiasiallisen sisällön arvioiminen, joihin sisältyvä sopimus on oikeudelliselta muodoltaan vuokrasopimus. IFRS 16 määrittelee periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiseen, arvostukseen, esittämiseen ja ilmoittamiseen sekä edellyttää vuokralleottajien käsittelevän kaikki vuokrasopimukset yhden taseen mallilla kuten IAS 17:n mukaiset rahoitusleasingsopimukset. Standardiin kuuluu vuokralleottajille kaksi kirjaamispoikkeusta: ns. vähäarvoisten varojen vuokrasopimukset (muun muassa henkilökohtaiset tietokoneet) ja lyhytaikaiset vuokrasopimukset (eli sopimukset korkeintaan 12 kuukauden vuokra-ajalla). Vuokrasopimuksen alkamispäivänä vuokralleottaja kirjaa velan vuokran maksamiseksi (eli vuokravelan) ja omaisuuden, joka edustaa oikeutta käyttää kyseistä omaisuutta vuokra-aikana (eli käyttöoikeusomaisuus).

Vuokralleottajan edellytetään kirjaavan erikseen vuokravelan korkomenot ja käyttöoikeusomaisuuden poistomenot.

Vuokralleottajan edellytetään myös uudelleenmäärittävän vuokravelan tietyissä tapahtumissa (eli vuokra-ajan muuttuessa, tulevien vuokramaksujen muuttuessa niiden määrittämiseen käytettävän indeksin tai koron muuttuessa). Vuokralleottaja kirjaa yleensä vuokravelan uudelleenmäärittämisen käyttöomaisuuden oikaisuksi.

Vuokralleottajan kirjaukset eivät IFRS 16:ssa olennaisesti muutu verrattuna nykyiseen kirjaukseen IAS 17:n mukaan. Vuokralleottajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin IAS 17:n mukaan eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasing sopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin.

IFRS 16:n liitetietovaatimukset ovat laajemmat kuin IAS 17:n.

Konserni on soveltanut yksinkertaistettua lähestymistapaa IFRS 16 -standardin käyttöönotossa, jolloin vertailukauden tietoja ei ole oikaistu. Uudelleenluokittelut ja oikaisut, jotka liittyvät uuden standardin käyttöönottoon on kirjattu avaavaan taseen 1.1.2019. Konsernin leasing sopimukset koostuvat pääasiassa toimistotiloihin ja moottoriajoneuvoihin liittyvistä sopimuksista. Vuokrasopimukset ovat tavallisesti määräaikaisia kahden tai kolmen vuoden sopimuksia, mutta saattavat sisältää jatko-optioita. Konserni jatkaa alle 12 kuukauden vuokrasopimusten ja arvoltaan vähäisten sopimusten käsittelyä muina leasing sopimuksina. Vuoteen 2018 asti aineellisten hyödykkeiden leasing sopimukset käsiteltiin operatiivisina leasing sopimuksina. Sopimuksista suoritettavat maksut käsiteltiin suoriteperusteisesti tuloslaskelman kuluna leasing aikana.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti leasing sopimukset käsitellään 1.1.2019 alkaen käyttöoikeusomaisuuseränä ja omaisuuserään liittyvä velka leasing velkana siitä hetkestä alkaen, kun omaisuuserä on ollut konsernin käytettävissä. Jokainen leasing maksu kohdistetaan leasing velan ja rahoituskulun välillä. Rahoituskulu kirjataan tuloslaskelman kuluksi leasing sopimuksen voimassaoloaikana. Käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan tasapoistoina joko taloudellisena vaikutusajana tai sopimuksen voimassaoloaikana, riippuen siitä kumpi on lyhyempi. Leasing velat diskontattiin lainoituskorolla 1.1.2019. Painotettu keskimääräinen diskonttokorko oli 3,5%.

Laadintaperiaatteen muutos vaikutti seuraaviin tase-eriin 1.1.2019:

- Käyttöoikeusomaisuuserä – kasvu 0,5 MEUR
- Pitkäaikaiset velat – kasvu 0,5 MEUR

Tunnistettavat leasing sopimukset taseella 31.12.2019 ja tuloslaskelmassa 1.1.-31.12.2019 ovat seuraavat:

VAIKUTUS TASEESEEN, KASVU / (LASKU) 31.12.2019

	MEUR
VARAT	
Aineelliset hyödykkeet (käyttöoikeusomaisuuserä) nettonykyarvo	0,5
VELAT	
Leasing velat	0,5
Vaikutus omaan pääomaan, netto	-0

VAIKUTUS TULOSLASKELMAAN, KASVU / (LASKU) 31.12.2019

	MEUR
Poistot	0,1
Operatiiviset leasing kulut	-0,1
Liikevoitto	0
Rahoituskulut	0,0
Kauden voitto/tappio	0

STANDARDIT JA TULKINNAT, JOTKA EIVÄT VIELÄ OLE VOIMASSA

Alla on lueteltu konsernin tilinpäätöksen julkaisupäivään asti annetut, mutta ei vielä voimaan tulleet standardit ja tulkinnat, joiden konserni kohtuudella odottaa vaikuttavan sen liitetietoihin, taseeseen tai suoritukseen. Konserni aikoo ottaa nämä standardit käyttöön niiden tullessa voimaan. Muita annettuja, mutta ei vielä voimaan tulleet standardeja ja tulkintoja ei ole lueteltu, koska niiden ei odoteta vaikuttavan konserniin.

MUUTOKSET IFRS 3:EEN: LIIKETOIMINNAN MÄÄRITELMÄ

IASB julkaisi lokakuussa 2018 muutokset IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen -standardin liiketoiminnan määritelmään auttaakseen yhteisöjä määrittämään, onko hankittu toimintojen ja omaisuuserien ryhmä liiketoiminta vai ei. Ne selventävät liiketoiminnan vähimmäisvaatimuksia, poistavat arvioinnin siitä, kykenevätkö markkinaosapuolet korvaamaan puuttuvat elementit, lisäävät ohjeita, joiden avulla yhteisöt voivat arvioida, onko hankittu prosessi olennainen, kaventavat liiketoiminnan ja tuotoksen määritelmiä ja esittelevät valinnaisen käyvän arvon kohdentamistestauksen. Muutosehdotusten mukana toimitettiin uusia havainnollistavia esimerkkejä.

Koska muutokset koskevat liiketoimia tai muita tapahtumia, jotka tapahtuvat ensimmäisenä soveltamispäivänä tai sen jälkeen, muutokset eivät vaikuta konserniin siirtymäpäivänä.

MUUTOKSET IAS 1:EEN JA IAS 8:AAN: OLENNAISUUDEN MÄÄRITELMÄ

IASB julkaisi lokakuussa 2018 muutokset standardeihin IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpitoarvioiden muutokset ja virheet, jotta 'olennaisuuden' määritelmä saadaan yhdenmukaistettua kaikissa standardeissa ja määritelmän tiettyjä näkökohtia saadaan selkiytettyä. Uudessa määritelmässä todetaan, että "Tieto on olennaista, jos sen poisjättämisen, vääristämisen tai hämärtämisen voidaan kohtuudella olettaa vaikuttavan päätöksiin, joita tilinpäätöksen ensisijaiset käyttäjät tekevät niiden tilinpäätösten perusteella, jotka tarjoavat taloudellista tietoa tietyistä raportoivasta yhteisöstä."

Olennaisuuden määritelmän muutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernin konsernitiilinpäätökseen.

1.3 TOIMINNAN JATKUVUUS

Yhtiö on varautunut pidempään hiljaisina pysyviin markkinoihin. Yhtiö on leikannut kustannukset minimiin Etelä-Afrikan tappiota tekevissä kohteissa ja tekee kaiken tarvittavan kannattavuusrajan saavuttamiseksi. Työntekijöiden määrää on vähennetty sekä Stellitella että Mogalessa vuoden 2019 aikana. Kaivostoiminta Mecklenburgissa ja Zeerustissa sekä osittain Stellitella on keskeytetty tilapäisesti. Mogalessa on tällä hetkellä käytössä vain yksi uuni. Markkinaosapuolet odottavat korkeampaa sopimushintaa lähitulevaisuudessa. Jos tämä ei toteudu, yhtiö tulee arvioimaan ferrokromin tuotannon väliaikaisen keskeyttämisen mahdollisuutta.

Etelä-Afrikan hallituksen asettaman ulkonaliikkumiskiellon johdosta saatamme laittaa varamme hoitoon ja huoltoon. Olemme täysin samaa mieltä siitä, että kaikkien väestöjen elämä ja terveys ovat etusijalla. Olemme ryhtyneet kaikkiin toimenpiteisiin tuotantovarojen hyvän kunnon säilyttämiseksi tällaisessa tilanteessa.

Erikoismetallisegmentin tuloksen pitäisi tuottaa seuraavalle 18 kuukaudelle riittävästi kassavirtaa, jolla yhtiö selviää markkinoiden heikoista ajoista. Tämä segmentti pystyy paljon joustavammin reagoimaan markkinoiden tarpeiden muutoksiin tuotannon määrää mitoittamalla.

Saavuttaakseen lisää joustavuutta yhtiö on järjestelemässä uudelleen lyhytaikaista kaupallista velkaa pitkäaikaiseksi ja varmistamassa myöhemmät lyhytaikaiset lainajärjestelyt.

Vaikka johto suhtautuu toiveikkaasti velan uudelleenjärjestelyihin ja muihin lyhytaikaisiin järjestelyihin, ei ole varmuutta siitä, että yhtiö onnistuu näissä asioissa. On huomattava, että jos nämä tavoitteet jäävät saavuttamatta, se voi antaa merkittävää aihetta epäillä yrityksen kykyä jatkaa toimintaansa.

COVID-19 epidemian viimeaikainen kehittyminen voi aiheuttaa lisää vahinkoa tulevaisuudessa, jota ei pystytä ennustamaan tällä hetkellä. Tällä hetkellä yhtiö tekee kaikkensa hallitakseen tilanteen.

1.4 LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUKSIEN HANKINTA

1.4.1 TILIKAUSI 2019

Afarak hankki omistukseensa 49% prosentin lisäosuuden yhteisyrityksensä Synergy Africa Ltd osakkeista ja omistaa nykyisin 100% yhtiön osakekannasta. Osakekaupan seurauksena Synergy Africa Ltd koskeva yhteisyrityssopimus päättyi ja Afarak sai täyden määräysvallan yhtiön kaivosvaroihin. Afarak yhdistelee Synergy Africa Ltd:n konserniinsa tytäryhtiönä 1.4.2019 alkaen.

Synergy Africa Ltd:tä koskeva hankintamenolaskelma on esitetty alla. Taulukon luvut käsittävät 100% Afarakin konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä Synergy African varoista ja veloista.

MEUR	Kirjanpitoarvo	Käyvän arvon kohdistukset	Käypä arvo
Pitkäaikaiset varat	7,6	69,7	77,3
Nettokäyttöpääoma	-5,5	0,0	-5,5
Laskennallinen verovelka	0,0	-19,5	-19,5
Varaukset	-6,8	0,0	-6,8
Lainat	-37,2	0,0	-37,2
Määräysvallattomien omistajien osuus	3,0	-11,4	-8,4
Nettovarallisuus	-38,8	38,8	0,0
Hankintaan liittyvät kulut	0,0		
Hankittu nettovarallisuus	0,0		
Rahavirtavaikutus			
Rahana maksettu vastike	0,0		
Hankitut rahavarat	0,7		
Nettorahavirta	0,7		

Konsernin sisäiset lainat on eliminoitu ja ulkoiset lainat yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Aiemmin yhteisyrityksenä käsitellyn Synergy African arvostaminen käypään arvoon hankinnan yhteydessä johti 7,1 miljoonan euron arvostustuottoon.

Lisäksi Afarak hankki toisen neljänneksen aikana 49%:n lisäosuuden Zeerust Chrome Minen osakkeista. Kauppahinta oli arvoltaan 1 654 000 miljoonaa euroa ja se maksettiin 2 000 000 Afark Group Oyj:n osakeella. Osakkeista 26% odottaa siirtoa mahdolliselle BEE partnerille ja tämän johdosta Afarak yhdistelee Zeerust Chrome Minen 74%:n omistuosuuden mukaisesti konserniinsa.

Afarak teki vuoden 2019 aikana sopimuksen jäljellä olevan 26%:n osuuden hankkimisesta Chromex Mining Company (Pty) Ltd:stä. Kauppaa ei ole vielä toteutettu, koska siihen tarvitaan pankin (South Africa Reserve bank) hyväksyntä. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2020 aikana.

1.4.2 TILIKAUSI 2018

Afarak saattoi kolmannen neljänneksen aikana päätökseen myös Magnohromin oston 1,0 miljoonalla eurolla. Tämän sintrattua magnesiittia valmistavan laitoksen kaivokset ja tuotantolaitokset sijaitsevat Serbian Kraljevossa. Magnohromin osto kirjattiin IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet standardin sekä IAS 38 Aineettomat hyödykkeet standardin mukaisesti.

1.5 ARVONALENTUMISTESTAUS

ARVONALENTUMISTESTAUKSEN YLEISET PERIAATTEET

Afarak Groupissa on suoritettu liikearvon ja muiden omaisuuserien arvonalentumistestaus 31.12.2019. Tämän lisäksi Etelä-Afrikan mineraaljalostusliiketoiminnan arvonalentumistestaus suoritettiin 30.6.2019 ja 30.9.2019. Arvonalentumistestausta varten määritettiin seuraavat rahavirtaa tuottavat yksiköt:

- Erikoismetalliseosliiketoiminta (Türk Maadin Sirketi and Elektrowerk Weisweiler), jossa kaivos-, jalostus-, sulatus- ja myyntitoiminta on vertikaalisesti integroitu
- Etelä-Afrikan mineraaljalostusliiketoiminta (Mogale Alloys), jossa on rautametallien sulatustoimintoja neljässä sulatossa
- Etelä-Afrikan kaivosliiketoiminta (Mecklenburg, Stellite, Valkpoort ja Zeerust)

Konserni arvioi jokaisen tilikauden päättyessä, onko olemassa viitteitä siitä, että omaisuuserien arvo on alentunut. Jos tällaisia viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisistä omaisuuseristä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja keskeneräisten käyttöomaisuushyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta olemassa viitteitä. Etelä-Afrikan kaivosliiketoimintaan liittyvää liikearvoa ei ollut taseella 31.12.2019. Etelä-Afrikan mineraaljalostusliiketoimintaan liittyvä liikearvo kirjattiin kokonaisuudessaan alas taseelta vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2019 aikana ei kirjattu arvonalentumisia erikoismetalliseosliiketoiminnasta eikä Etelä-Afrikan kaivoksista, mutta Etelä-Afrikan mineraalien jalostustoiminnassa kirjattiin yhteensä 32,0 miljoonan euron arvonalentuminen.

Valkpoortin ja Zeerustin kaivoksiin ei tehty arvonalentumistestausta, sillä arvonalentumisesta ei ollut viitteitä.

LIKEARVON MUUTOKSET VUONNA 2019

Tilikaudella 2019 konsernin liikearvon kokonaismäärä väheni 12,5 miljoonalla eurolla yhteensä 45,4 miljoonaan euroon. Vähennys johtui enimmäkseen Mogalen liiketoimintaan liittyvästä 12,5 miljoonan euron alaskirjauksesta ja 0,2 miljoonan euron valuuttakurssimuutoksesta.

Tilikaudella 2014 Mogalen hankinnan yhteydessä todettu synergialiikearvo liittyen Afarak Tradingin toimintaan koko konsernin maailmanlaajuisena myyntiyksikkönä kohdistettiin erikoismetalliseossegmenttiin. Afarak Tradingin tuotto on jaettu molempien segmenttien kesken, koska se palvelee koko konsernia. Se kohdistetaan vuosittain molemmille segmenteille niiden suhteellisen liikevaihto-osuuden mukaan vastaten näin segmenttien Afarak Tradingistä saamaa hyötyä. Nämä muutokset on eritelty alla:

1 000 EUR	Erikoismetalliseosliiketoiminta	Rautametalliseosliiketoiminta	Konserni yhteensä
Liikearvo 1.1.2019	44 001	12 244	56 245
Arvonalentuminen	0	-12 459	-12 459
Valuuttakurssimuutokset	1 412	215	1 627
Liikearvo 31.12.2019	45 414	0.0	45 414

Liikearvon muutokset vuonna 2018 on esitetty alla:

1 000 EUR	Erikoismetalliseosliiketoiminta	Rautametalliseosliiketoiminta	Konserni yhteensä
Liikearvo 1.1.2018	41 895	20 514	62 409
Arvonalentuminen	0	-6 543	-6 543
Valuuttakurssimuutokset	2 106	-1 727	379
Liikearvo 31.12.2018	44 001	12 244	56 245

Liikearvon suhde konsernin omaan pääomaan oli 31.12.2019 ja 31.12.2018 seuraava:

1 000 EUR	31.12.2019	31.12.2018
Liikearvo	45 414	56 245
Oma pääoma	74 536	150 848
Liikearvo / oma pääoma, %	60,9%	37,3%

MUIDEN PITKÄAIKAISTEN VAROJEN ARVONALENTUMINEN

Liikearvosta tehdyn arvonalentumisen lisäksi Etelä-Afrikan mineraalijalostusliiketoimintaan liittyvistä muista pitkäaikaisista varoista tehtiin vuonna 2019 19,5 miljoonan euron suuruinen alaskirjaus. Muiden pitkäaikaisten varojen arvonalentumisesta on kerrottu konsernitaseen liitetiedoissa 9 ja 10.

ARVONALENTUMISTESTAUKSEN TOTEUTTAMISTAVAT

Testattujen rahavirtaa tuottavien yksiköiden omaisuuserät on testattu laskemalla rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvot. Käyttöarvo on laskettu saatavissa olevissa arvioiduista nettorahavirroista, jotka on diskontattu nykyarvoon, perustuen testaushetken mukaisille olosuhteille ja odotuksille. Tulevaisuuden rahavirrat erikoismetalliseosliiketoiminnalle ja Etelä-Afrikan mineraalijalostusliiketoiminnalle on ennustettu viiden vuoden ennustejaksolle, jonka jälkeisen jakson rahavirtojen kasvuvauhdin olettamana on käytetty pitkän aikavälin inflaatio-olettamaa (Erikoismetalliseosliiketoiminta: 2 %, Etelä-Afrikan mineraaliliiketoiminta: 6,0 %, sähkö: 8,8%). Ennustejakson jälkeisen jakson rahavirtojen keskeiset olettamukset (muun muassa liikevaihto, muuttuvat ja kiinteät kulut) pohjautuvat ennustejakson viimeisen vuoden lukuihin. Etelä-Afrikan kaivosliiketoiminnan tulevat kassavirrat on projisoitu kaivoksen odotettavissa olevalle käyttöiälle käyttäen 6,0% kasvuprosenttia, joka perustuu ennustettuun pitkän aikavälin inflaatiotasoon.

Keskimääräinen painotettu pääomakustannus (WACC) on laskettu erikseen kullekin rahavirtaa tuottavalle yksikölle. Laskennassa on otettu huomioon eri toimialojen pääomarakenne, sijoittajien tuottovaatimukset vastaaville sijoituskohteille, yrityskokoon ja toiminta-alueeseen liittyvät riskitekijät sekä riskittömät korkotasot ja velkarahoituksen marginaalit. Konserni on käyttänyt vastaavanlaisten yhtiöiden pääomarakennetta, riskipreemiota ja muita tekijöitä koskevia markkinatietoja julkisesti saatavilla olevista lähteistä. Markkinakorot vastaavat korkotasoa 31.12.2019.

31.12.2019 tehdyssä arvonalentumistestauksessa käytetyt tiedot perustuvat liiketoimintayksiköiden johdon tekemiin tulevaisuutta koskeviin ennusteisiin, soveltuvin osin saatavilla olleisiin yleisiin kolmansien osapuolten tekemiin toimialakohtaisiin asiantuntija- tai analyysiraportteihin, sekä nykyisiin liiketoimintoihin siten, että vahvistamattomien laajentumissuunnitelmien vaikutuksia ei ole otettu huomioon. Volyyymi- ja kannattavuusennusteet perustuvat johdon näkemukseen tulevasta kehityksestä, ja niissä on huomioitu myös aikaisemmin toteutuneet volyyymi- ja kannattavuustasot. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden hintaennusteissa on käytetty lähteenä riippumattomia markkinaennusteita, jonka ohella Etelä-Afrikan mineraalijalostus- ja kaivosliiketoiminnan Yhdysvaltain dollarin pohjaisia hintaennusteita on oikaistu oletetulla randin devalvoitumisella. Johdon lähestymistavassa kassavirtaennusteiden laatimiseen ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen arvonalentumistestaukseen verrattuna.

Malleissa käytetty Etelä-Afrikan kaivosliiketoiminnan maanalainen tuotanto ei tule ainoastaan kaivosvaroista, vaan osa mallien tuotannosta perustuu kaivosvarantoihin, joita ei vielä ole konvertoitu kaivosvaroiksi. Tämä lisää riskiä siitä, että mineraalien laatu voi vaihdella ja tonnimäärät eivät välttämättä ole taloudellisesti talteen otettavissa. Lisäksi on olemassa riski siitä, että kustannukset voivat erota ennakoituista, vaikka kulujen arviointi on suoritettu huolellisesti.

Vuoden 2019 arvonalentumistestauksessa käytetyt diskonttokorot ennen veroja olivat seuraavat:

RAHAVIRTAA TUOTTAVA YKSIKKÖ	DISKONTTOKORKO ENNEN VEROJA	
	2019	2018
Erikoismetalliseokset	15,2%	16,8%
Etelä-Afrikan mineraalijalostus	21,1%	24,2%
Etelä-Afrikan kaivokset		
- Stelliten kaivos	26,4%	26,4%
- Mecklenburgin kaivos	27,7%	27,6%

Keskeisimmät syyt diskonttokorkojen muutoksiin vuoteen 2018 verrattuna olivat riskittömien korkojen muutokset kaikissa testatuissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

Stelliten kaivoksen arvonalentumistestauksensa rahavirrat sisältävät sekä avolouhoksen toiminnan että sivukiven kierrättämisen sivukivipadoista pöydänheilutustekniikalla. Mecklenburgin kaivoksen arvonalentumistestauksen kassavirrat sisältävät sekä avolouhos- että maanalaisen toiminnan. Stelliten kaivoksen käyttöikä on mallissa 23 vuotta ja Mecklenburg kaivoksen käyttöikä on mallissa 10 vuotta.

Konserni on arvioinut arvonalentumistestien tuloksia vertaamalla käyttöarvoa rahavirtaa tuottavan yksikön kaikkien omaisuuserien arvoon seuraavasti:

KÄYTTÖARVO SUHTEESSA OMAISUUSERIEN ARVOON:	TESTAUSTULOS:
< 100%	Arvonalentuminen
101-120%	Ylittää jonkin verran
121-150%	Ylittää selvästi
> 150%	Ylittää huomattavasti

TESTITULOKSET 31.12.2019

Konsernin arvonalentumistestauksen tulokset olivat seuraavat:

RAHAVIRTAA TUOTTAVA YKSIKKÖ	Liikearvo (MEUR), ennen testausta	Liikearvo (MEUR), testauksen jälkeen	Kirjanpitoarvo (MEUR), ennen testausta	Testaustulos
Erikoismetalliseokset	45,4	45,4	65,2	Ylittää jonkin verran
Etelä-Afrikan mineraalijalostus	12,2	0,0	21,8	Arvonalentuminen
Etelä-Afrikan kaivokset				
- Stellitein kaivos	0,0	0,0	32,1	Ylittää huomattavasti
- Mecklenburgin kaivos	0,0	0,0	27,1	Ylittää selvästi

Testattavien varojen kokonaisarvoon (kirjanpitoarvo) sisältyvät liikearvo, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä nettokäyttöpääoma vähennettynä varauksilla ja käyvän arvon kohdistuksiin liittyvillä laskennallisilla verovelvoilla.

Arvonalentumistestauksen rahavirtaennusteissa käytettyjä keskeisiä taustoja ja oletuksia on esitetty seuraavassa taulukossa:

RAHAVIRTAA TUOTTAVA YKSIKKÖ	Myyntivolyymi	Myyntihinta	Kustannukset
Erikoismetalliseokset	Ferrokromi: 25 000 t/v Kromimalmi: 19 000 t/v	LC/ULC-ferrokromin keskimääräinen kromipitoisuus 70%, perustuu ulkopuolisten asiantuntijoiden (Roskill) hintaennusteisiin.	Raaka-ainekustannusten on ennustettu muuttuvan yleisesti ottaen myyntihintojen muutosten mukaisesti, muiden kustannusten on ennustettu kasvavan inflaation mukaisesti.
Etelä-Afrikan mineraalijalostus	Metalliseokset: 28 000 t vuonna 2020 75 000 t/v vuodesta 2021 eteenpäin Käytetyt oletukset: P1-uuni on toiminnassa koko ajanjakson; P2- ja P3-uuni ovat toiminnassa vuodesta 2021 alkaen; P4-uuni ei ole toiminnassa ajanjaksolla.	Ennuste perustuu Roskill:n nimellishintoihin, jotka on keskiarvokorjattu Randin devalvoitumisella. Ennusteessa sopimushintana vuodelle 2020 käytettiin vuoden 2019 sopimushintaa 1,08 Yhdysvaltain dollaria paunalta.	Raaka-ainekustannusten on ennustettu muuttuvan yleisesti ottaen myyntihintojen mukaisesti; sähkökustannusten on ennustettu kasvavan inflaatiota nopeammin; muiden kustannusten on ennustettu kasvavan inflaation mukaisesti.

- Etelä-Afrikan kaivosliiketoiminta: Stelliten kaivos	Konsentraatti: Avoukouhoskaivostoiminta 262 000 t/v vuodesta 2020 vuoteen 2042 Kasat: Keskimäärin 29 000 t/v vuodesta 2023 vuoteen 2042	Etelä-Afrikan kromin hinnat (konsentraatti ja kasat) perustuvat riippumattomiin markkinaennusteisiin, joita on korjattu randin devalvoitumisella.	Avolouhostoiminnan kustannukset perustuvat nykyisiin historiallisiin kustannuksiin, joita on oikaistu siten, että tuotantokustannukset tonnia kohti vähenevät paremman mineraalien hyödyntämisen seurauksena. Nämä kustannukset on arvioitu ja mukautettu inflaatioon avolouhoskaivoksen odotetun käyttöajan ajan. Kaivoksen elinkaaren kustannukset ilman inflaatiota arvioidaan olevan 1 109 ZAR/myytävä kromitonni.
- Etelä-Afrikan kaivosliiketoiminta: Mecklenburgin kaivos	Kaivostoiminta: Maanalainen kaivostoiminta 20 000 t vuonna 2021 177 000 t vuonna 2022 Vuosien 2023-2030 maanalaisen kaivostoiminnan tuotanto on suunniteltu kasvamaan keskimäärin 539 000 t/v	Etelä-Afrikan kromin hinnat (konsentraatti ja kasat) perustuvat riippumattomiin markkinaennusteisiin, joita on korjattu randin devalvoitumisella.	Maanalaisen kaivostoiminnan kustannukset perustuvat kaivostiemme aiempiin kokemuksiin maanalaisesta toiminnasta. Kustannukset on inflaatiokorjattu. Kaivoksen käyttöajan kustannusten ilman inflaatiota arvioidaan olevan 677 ZAR/myytävä kromitonni.

Lisäksi USD/ZAR-vaihtokurssi vaikuttaa Etelä-Afrikan mineraaliliiketoiminnan testaukseen merkittävästi. Testauksessa käytetty valuuttakurssi vuodelle 2020 oli 15,34.

ARVONALENTUMISTESTAUKSEN HERKKYYSANALYYSI

Konserni on tehnyt herkkyyssanalyysejä arvonalentumistestausten tuloksista arvioimalla, millä keskeisten oletusten muutoksilla rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä vastaisi sen omaisuuserien kirjanpitoarvoa. Testaushetkellä 31.12.2019 herkkyyssanalyyysin tulos oli seuraava:

RAHAVIRTAA TUOTTAVA YKSIKKÖ	Muutos diskonttokorossa ennen veroja (verrattuna testauksessa käytettyyn tasoon)	Vapaan kassavirran muutos (vuotuinen keskiarvo)	Yksikön keskimääräisen käyttökateprosentin muutos
Erikoismetalliseokset	1,0% - yksikköä	-6,7%	-0,7% - yksikköä
Etelä-Afrikan mineraalijalostus	- % - yksikköä	- %	- % - yksikköä
Etelä-Afrikan kaivokset			
- Stelliten kaivos	-32,2% - yksikköä	-47,4%	-18,8% - yksikköä
- Mecklenburgin kaivos	-22,1% - yksikköä	-53,4%	-33,9% - yksikköä

1.6 TOIMINTASEGMENTIT

Afarakilla on kaksi toimintasegmenttiä, jotka ovat myös sen raportointisegmentit: rautametalliseosliiketoiminta ja erikoismetalliseosliiketoiminta. Toimintasegmentit on organisoitu tuotteisiin ja tuotantoprosesseihin perustuen. Nykyistä segmenttirakennetta on noudatettu tilikaudesta 2011 alkaen. Konsernin johtoryhmä seuraa segmenttien tuloksia toiminnan arvioimiseksi ja resurssien allokointipäätösten tueksi. Segmentin toimintaa arvioidaan liikevaihdolla ja käyttökatteella (EBITDA), jotka ovat sisäisen seurannan perusteena ja määritetty yhdenmukaisesti konsernin käyttökateen kanssa.

Rautametalliseosliiketoimintaan kuuluvat metalliseosten tuotantolaitos Mogale Alloys, Vlakpoortin kaivos, Zeerustin kaivos, Stelliten kaivos ja Mecklenburgin kaivos (Stelliten ja Mecklenburgin kaivokset olivat yhteisyrityksiä 31.3.2019 asti) Etelä-Afrikassa. Liiketoiminta tuottaa kromimalmia, plasmaferrokromia, keskihilistä ferrokromia ja piimangaania maailmanlaajuisille markkinoille.

Erikoismetalliseosliiketoimintaan kuuluvat Türk Maadin Şirketi A.S:n ("TMS") Turkissa sijaitsevat kaivos- ja rikastustoiminnot sekä Elektrowerk Weisweiler GmbH:n ("EWV") ferrokromin tuotantolaitos Saksassa. TMS toimittaa EWW:lle korkealaatuista kromiittirikastetta, josta EWW jalostaa erikoistuotteita, kuten matalahiilistä ja erittäin matalahiilistä ferrokromia. TMS:n kromimalmista se osa, jota ei käytetä matalahiilisen ferrokromin valmistukseen, myydään malmina vientimarkkinoille.

Myynti- ja markkinointiyhtiö Afarak Trading Ltd:n ("ATL") tuotot ja kulut jaetaan segmenteille myynnin suhteessa. Afarakin muut toiminnot, jotka käsittävät konsernihallinnon sekä muita konserniyhtiöitä, joilla ei ole merkittävää liiketoimintaa, esitetään kohdistamattomina erinä.

Konsernin sisäiset liiketoimet perustuvat markkinaehtoiseen hinnoittelulogiikkaan. Segmenttien välisten transaktioiden määrä on ollut vähäinen, mutta konsernin emoyhtiö on rahoittanut tytäryhtiöidensä liiketoimia ja toimittanut niille hallinnollisia palveluita.

Segmentti-informaatioissa on käytetty samoja laskentaperiaatteita kuin konsernitilinpäätöksessä.

TOIMINTASEGMENTTIEN TIEDOT 2019

31.12.2019 päättynyt tilikausi 1 000 EUR	Erikoismetalliseokset	Rautametalliseokset	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät	Eliminoinnit	Konserni
Ulkoinen liikevaihto						
Palvelut	0	109	109	625	0	734
Tavaroiden myynti	82 464	61 700	144 164	20	0	144 185
Ulkoinen liikevaihto yhteensä	82 464	61 809	144 273	645	0	144 918
Segmenttien välinen liikevaihto	780	0	780	1 479	-2 259 ¹	0
Liikevaihto yhteensä	83 244	61 809	145 053	2 124	-2 259	144 918
Yhteisyrityksiin liittyvät erät (ydinliiketoiminta)	0	-868	-868	0	0	-868
Segmentin käyttökate	6 846	-23 581	-16 734	-7 020	0	-23 754
Poistot	-2 368	-4 810	-7 178	-270	0	-7 449
Arvonalentuminen		-31 951	-31 951	0	0	-31 951
Segmentin liikevoitto/(-tappio)	4 478	-60 342	-55 864	-7 290	0	-63 154
Rahoitustuotot						12 027
Rahoituskulut						-9 455
Tuloverot						1 705
Tilikauden voitto/tappio						-58 877
Segmentin varat ²	166 670	115 023	281 693	17 409	-75 504	223 597

Segmentin velat ²	82 786	107 856	190 642	33 403	-74 984	149 061
-------------------------------------	---------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Muut tiedot

Investoinnit ³	2 651	1 814	4 465	150	0	4 615
Varaukset ⁴	1 528	16 251	17 778	1 450	0	19 228

1. Segmenttien väliset tapahtumat on eliminoitu.

2. Segmenttien varat ja velat sisältävät ne erät, joita segmentit käyttävät liiketoiminnassaan ja jotka voidaan järkevästi kohdentaa segmenteille.

3. Investoinnit koostuvat aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on yli vuoden.

4. Tasearvot.

TOIMINTASEGMENTTIEN TIEDOT 2018

31.12.2018 päättynyt tilikausi 1 000 EUR	Erikoismetalliseokset	Rautametalliseokset	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät	Eliminoinnit	Konserni
Ulkoisen liikevaihto						
Palvelut	0	843	843	375	0	1 218
Tavaroiden myynti	96 148	96 202	192 350	445	0	192 795
Ulkoisen liikevaihto yhteensä	96 148	97 046	193 193	819	0	194 013
Segmenttien välinen liikevaihto	634	0	634	2 499	-3 133 ¹	0
Liikevaihto yhteensä	96 782	97 046	193 827	3 318	-3 133	194 013
Yhteisyrityksiin liittyvät erät (ydinliiketoiminta)						
	0	-2 693	-2 693	0	0	-2 693
Segmentin käyttökate	12 605	-8 114	4 491	-5 508	0	-1 017
Poistot	-1 834	-4 666	-6 500	-32	0	-6 532
Arvon alentuminen		-6 543	-6 543	0	0	-6 543
Segmentin liikevoitto/(-tappio)	10 771	-19 323	-8 552	-5 540	0	-14 092
Rahoitustuotot						3 275
Rahoituskulut						-7 724
Tuloverot						-42

Tilikauden voitto/tappio						-18 583
---------------------------------	--	--	--	--	--	----------------

Segmentin varat ²	156 874	118 706	275 580	16 480	-33 446	258 614
-------------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Segmentin velat ²	69 731	65 832	135 563	5 853	-33 650	107 766
-------------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------	----------------	----------------

Muut tiedot

Investoinnit ³	4 539	3 777	8 316	1 430	0	9 746
Investoinnit yhteisyrityksiin ⁴	0	-16 871	-16 871	0	0	-16 871
Varaukset ⁴	1 523	7 448	8 971	0	9	8 981

1. Segmenttien väliset tapahtumat on eliminoitu.

2. Segmenttien varat ja velat sisältävät ne erät, joita segmentit käyttävät liiketoiminnassaan ja jotka voidaan järkevästi kohdentaa segmenteille.

3. Investoinnit koostuvat aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on yli vuoden.

4. Tasearvot.

MAANTIETEELLISET TIEDOT

Ulkoisen liikevaihto

1 000 EUR	2019	2018
Muut EU-maat	61 668	91 463
Yhdysvallat	35 068	44 167
Kiina	0	124
Afrikka	16 244	17 082
Suomi	151	5 934
Muut maat	31 788	35 243
Liikevaihto yhteensä	144 918	194 013

Liikevaihtoluvut perustuvat asiakkaan maantieteelliseen sijaintiin.

Konsernin suurin yksittäinen asiakas on rautametalliseosliiketoimintasegmentissä. Vuonna 2019 liikevaihto tälle asiakkaalle oli noin 7,5% (4,9%) konsernin liikevaihdosta. Liikevaihto erikoismetalliseosliiketoimintasegmentin suurimmalle asiakkaalle vuonna 2019 oli noin 3,6% (3,5%) konsernin liikevaihdosta.

Pitkäaikaiset varat

1 000 EUR	2019	2018
Afrikka	101 889	42 756
Muut EU-maat	8 548	7 515
Muut maat	7 370	8 187
Yhteensä	117 808	58 458

Pitkäaikaisten varojen esittäminen perustuu varojen maantieteelliseen sijaintiin. Pitkäaikaiset varat sisältävät aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ilman liikearvoa.

1.7 KONSERNITULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2019	2018
Tavaroiden myynti	144 185	192 659
Palvelut	733	1 354
Yhteensä	144 918	194 013

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2019	2018
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	26	126
Vuokratuotot	240	251
Muut	2 112	4 247
Yhteensä	2 378	4 624

3. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-22 092	-22 936
Osakeperusteiset maksut	-605	-231
Eläkekulut	-11	-750
Muut henkilösivukulut	-2 131	-1 672
Yhteensä	-24 839	-25 589

HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄINEN LUKUMÄÄRÄ TILIKAUDELLA

	2019	2018
Erikoismetalliseosliiketoiminta	528	511
Rautametalliseosliiketoiminta	406	340
Konsernijohto	7	11
Muut toiminnot *	81	70
Yhteensä	1 022	932

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TILIKAUDEN LOPUSSA

	2019	2018
Erikoismetalliseosliiketoiminta	534	526
Rautametalliseosliiketoiminta	307	324
Konsernijohto	5	11
Muut toiminnot *	59	81
Yhteensä	905	942

*Muut toiminnot liittyvät lähinnä Serbian Magnohromiin.

4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 EUR	2019	2018
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Asiakassuhteet ja teknologia	-906	-1 579
Muut aineettomat hyödykkeet	-178	-232
Yhteensä	-1 084	-1 811
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-474	-514
Koneet ja kalusto	-4 174	-3 181
Muut aineelliset hyödykkeet	-1 616	-1 025
Käyttöoikeusomaisuuserä	-101	0
Yhteensä	-6 365	-4 720
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Liikearvo	-12 459	-6 543
Muut pitkäaikaiset varat	-19 492	0
Yhteensä	-31 951	-6 543

5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Vuokratulot	-349	-364
Ulkopuoliset palvelut ¹	-4 266	-4 165
Matkakulut	-673	-1 101
Liiketoiminnan muut kulut ²	-12 697	-8 024
Total	-17 984	-13 654

1. Tilikaudella maksetut tilintarkastuspalkkiot EY:lle olivat 794 (2018: 504) tuhatta euroa. Muista kuin tilintarkastuspalveluista maksetut palkkiot olivat yhteensä 36 (2018: 36) tuhatta euroa.

2. Tilikauden liiketoiminnan muut kulut sisältävät tuotantoseisokin aikana kertyneitä kustannuksia 4 462 (2018: 2,827) tuhatta euroa sekä 1 450 tuhannen euron varauksen, joka koskee Suomen Finanssivalvonnan määräämää seuraamusmaksua viivästyneestä sisäpiiritiedon julkistamisesta.

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja myyntisaamisista	251	1 080
Valuuttakurssivoitot	4 238	2 482
Muut rahoitustuotot	468	-287
Yhteensä	4 958	3 275
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksettuihin hankintamenojen arvostettavista rahoitusveloista	-2 320	-1 158
Valuuttakurssitappiot	-4 725	-5 731
Varausten diskonttauksen purku	-1 884	-600
Muut rahoituskulut	-527	-235
Yhteensä	-9 455	-7 724
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-4 497	-4 449

7. TULOVEROT

1 000 EUR	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-705	-1 045
Laskennalliset verot	2 411	1 003
Yhteensä	1 705	-42

1 000 EUR	2019	2018
Voitto / (tappio) ennen veroja	-60 582	-18 541
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	12 116	3 708
Kotimaan ja ulkomaan verokantojen ero	1 640	-1 880
Veronpalautus	48	3 584
Vain verotuksessa käsiteltävät erät	6 021	2 744
Edellisten kausien verot	-215	0
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	1 240	-539
Arvonlukumistappiot	-6 309	-1 309
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-11 153	-3 196
Vähennyskeltvottomat kulut	-5 362	-3 256
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	3 760	102
Oikaisu yhteensä	-10 411	-3 750
Verot tuloslaskelmassa	1 705	-42

31.12.2019 konsernin yhtiöillä oli käyttämättömiä verotuksellisia tappioita yhteensä 76,8 (2018: 44,1) miljoonaa euroa, joista konserni ei ole kirjannut laskennallista verosaamista.

Emoyhtiön verokanta on 20% ja efektiivinen veroaste 2,8%.

8. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2019	2018
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus tilikauden voitosta/tappiosta (1 000 EUR)	-57 576	-18 056
Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden laimentamattoman lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000)	251 785	260 080
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	-0,23	-0,07
	2019	2018
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus tilikauden voitosta/tappiosta (1 000 EUR)	-57 576	-18 056
Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden laimentamattoman lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000)	251 785	260 080
Osakeannin vaikutus (1 000)	2 588	622
Kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000)	254 374	260 702
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)	-0,23	-0,07

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva osuus tilikauden tuloksesta kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, jotka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden kauden keskimääräiseen hintaan.

1.8 KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

9. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kaivokset ja mineraalivarat	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	2 219	7 669	60 006	8 013	4 649	82 556
Lisäykset	20	86	3 277	1 070	57	4 510
Liiketoimintojen yhdistäminen	0	527	9 400	72 575	96	82 598
Käyttöoikeusomaisuuserä (IFRS 16)	0	272	227	0	0	499
Vähennykset	0	-83	-389	0	-18	-490
Uudelleenluokittelu tase-erien välillä	0	0	0	0	262	262
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	64	-85	1 453	-699	117	850
Hankintameno 31.12.2019	2 303	8 386	73 974	80 959	5 163	170 785

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0	-3 941	-25 771	-5 624	-2 237	-37 573
Poistot	0	-510	-4 239	-1 416	-200	-6 365
Arvonalentumiset	0	0	-10 793	0	-82	-10 875
Liiketoimintojen yhdistäminen	0	-135	-4 497	0	-46	-4 678
Vähennykset	0	0	33	0	18	51
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	0	55	-1 083	587	-106	-547
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	0	-4 531	-46 350	-6 453	-2 653	-59 987
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	2 219	3 728	34 236	2 388	2 412	44 984
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2 303	3 855	27 624	74 506	2 510	110 798
Hankintameno 1.1.2018	2 251	7 868	60 796	8 997	4 308	84 220
Lisäykset		460	7 509	1 200	178	9 347
Liiketoimintojen yhdistäminen	134	382	86			602
Vähennykset			-2 262			-2 262
Uudelleenluokittelu tase-erien välillä			195		446	641
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-166	-1 041	-6 318	-2 184	-283	-9 992
Hankintameno 31.12.2018	2 218	7 669	60 006	8 013	4 649	82 556
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	-3 969	-25 701	-6 525	-2 219	-38 414
Poistot	0	-514	-3 181	-772	-254	-4 721
Vähennykset	0	0	252	0	0	252
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	0	542	2 860	1 673	236	5 311
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	-3 941	-25 770	-5 624	-2 237	-37 572
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	2 251	3 899	35 095	2 472	2 089	45 806
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	2 219	3 728	34 236	2 389	2 412	44 984

Koneista ja kalustosta maksetut ennakkomaksut sisältyvät kyseiseen tase-erään.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 EUR	Liikearvo	Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tunnistetut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet	Etsintä ja arviointimenot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	103 616	103 585	4 408	1 560	213 169
Lisäykset	0	0	327	140	467
Vähennykset	0	0	-27	0	-27
Liiketoimintojen yhdistäminen	0	0	3 958	0	3 958
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-2 698	2 639	-22	70	-11
Hankintameno 31.12.2019	100 918	106 224	8 644	1 770	217 556

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-47 371	-94 226	-1 765	-87	-143 449
Poistot	0	-906	-84	-94	-1 084
Arvonalentumiset	-12 459	-8 617	0	0	-21 076
Uudelleen luokittelu tase-erien välillä	0	0	-1 486	0	-1 486
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	4 326	-2 475	115	-4	1 962
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-55 504	-106 224	-3 220	-185	-165 133
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	56 245	9 359	2 643	1 473	69 720
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	45 414	0	5 424	1 585	52 423
Hankintameno 1.1.2018	107 625	107 316	4 213	1 690	220 844
Lisäykset			380	62	442
Vähennykset			-1		-1
Liiketoimintojen yhdistäminen			398		398
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-4 009	-3 731	-582	-193	-8 515
Hankintameno 31.12.2018	103 616	103 585	4 407	1 561	213 169
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-45 216	-95 245	-1 735	-34	-142 230
Poistot		-1 579	-173	-56	-1 808
Arvonalentumiset	-6 543				-6 543
Uudelleenluokittelut tase-erien välillä			-195		-195
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	4 388	2 599	338	2	7 327
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-47 371	-94 225	-1 765	-88	-143 449
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	62 409	12 071	2 478	1 656	78 614
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	56 245	9 360	2 642	1 473	69 720

Muista aineettomista hyödykkeistä maksetut ennakkomaksut sisältyvät kyseiseen tase-erään. Etsintä- ja arviointimenot koostuvat eri kaivosprojekteista Turkissa ja Etelä-Afrikassa.

11. OSUUDET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ

Afarak omistaa 8,99% (2018: 8,99%) Valtimo Components Oyj:stä.

Tilikausien 2019 ja 2018 aikana Afarak ei hankkinut tai myynyt osuuksia osakkuusyhtiöistä.

12. OSUUDET YHTEISYRITYKSISSÄ

31.3.2019 saakka ennen 49% lisäosuuden hankintaa konserni omisti Synergy Africa Ltd:stä 51% ja käsitteli yhtiötä yhteisyrityksenä. Isobritannialaisen Chromex Mining Ltd:n hankinta toteutettiin tämän yhteisyrityksen kautta. Chromex Mining Ltd:llä on kaivostoimintaa ja malmin etsintäoikeuksia eteläisessä Afrikassa. Synergy Africa on konsolidoitu yhteisyrityksenä konsernin taloudellisessa raportoinnissa 31.12.2010 alkaen. Johtuen kirjanpitostandardin muutoksesta vuonna 2012 yhdistelymenetelmä muuttui suhteellisen yhdistelyn menetelmästä pääomaosuusmenetelmäksi.

TILINPÄÄTÖS

Vuonna 2019 Afarak hankki omistukseensa 49% prosentin lisäosuuden yhteisyrityksensä Synergy Africa Ltd osakkeista ja omistaa nykyisin 100% yhtiön osakekannasta. Osakekaupan seurauksena Synergy Africa Ltd koskeva yhteisyrityssopimus päättyi ja Afarak sai täyden määräysvallan yhtiön kaivosvaroihin. Afarak yhdistelee Synergy Africa Ltd:n konserniinsa tytäryhtiönä 1.4.2019 alkaen.

Yhteenvedo yhteisyrityksen IFRS tilinpäätöstiedoista (100% osuus) ja täsmäytys sijoituksen Afarakin konsernitilinpäätöksen kirjanpitoarvoon ajalta 1.1.-31.3.2019 on esitetty alla:

1 000 EUR	1.1-31.3.2019	2018
Liikevaihto	4 677	29 000
Liiketoiminnan muut tuotot	35	711
Materiaalit ja palvelut	-3 068	-19 134
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-617	-2 451
Poistot ja arvonalentumiset	-311	-1 440
Liiketoiminnan muut kulut	-1 442	-9 772
Liikevoitto/(-tappio)	-726	-3 086
Rahoitustuotot	25	38
Rahoituskulut	-524	-2 223
Voitto/tappio ennen veroja	-1 225	-5 271
Tuloverot	-477	-10
Tilikauden voitto/tappio	-1 702	-5 281
Konsernin osuus tilikauden voitosta/tappiosta	-868	-2 693
Jakautuminen:		
Yhteisyrityksen omistajille	-727	-2 148
Määräysvallattomille omistajille	-141	-545
	-868	-2 693
1 000 EUR	2019	2018
Varat ja velat		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	0	2 375
Kaivokset ja mineraalivarat	0	25 530
Aineelliset hyödykkeet	0	5 461
Laskennalliset verosaamiset	0	566
Pitkäaikaiset varat yhteensä	0	33 932

Lyhytaikaiset varat

Vaihto-omaisuus	0	1 728
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	973
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteisyrityksen omistajilta	0	1 105
Rahavarat	0	670
Lyhytaikaiset varat yhteensä	0	4 476

Varat yhteensä

	0	38 408
--	----------	---------------

Pitkäaikaiset velat

Korolliset velat	0	19 348
Korolliset velat yhteisyrityksen omistajille	0	18 990
Varaukset	0	6 431
Laskennalliset verovelat	0	7 904
Muut pitkäaikaiset velat yhteisyrityksen omistajille	0	2 177
Pitkäaikaiset velat yhteensä	0	54 850

Lyhytaikaiset velat

Ostovelat ja muut velat	0	4 362
Ostovelat ja muut velat yhteisyrityksen omistajille	0	12 276
Lyhytaikaiset velat yhteensä	0	16 638

Velat yhteensä

	0	71 488
--	----------	---------------

Nettovelka

	0	-33 080
--	----------	----------------

Konsernin omistusosuus

	-	51 %
--	---	------

Yhteisyrityksen kirjanpitoarvo

	0	-16 871
--	----------	----------------

13. RAHOITUSVARAT JA -VELAT

31.12.2019, 1 000 EUR	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset korolliset saamiset			372	372	372
Myyntisaamiset ja muut saamiset *			676	676	676
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Lyhytaikaiset korolliset saamiset			0	0	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset *			14 168	14 168	14 168
Muut rahoitusvarat			528	528	528
Rahavarat			5 389	5 389	5 389
Rahoitusvarat yhteensä			21 133	21 133	21 133
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat			18 290	18 290	18 290
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat			2 667	2 667	2 667
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lyhytaikaiset korolliset velat			42 176	42 176	42 176
Ostovelat ja muut velat *			13 041	13 041	13 041
Rahoitusvelat yhteensä			76 175	76 175	76 175

Vertailuvuoden taulukko on päivitetty vastaamaan IFRS 9 vaatimuksia.

31.12.2018, 1 000 EUR	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Jaksotettuun hankintameno kirjattavat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset korolliset saamiset			19 198	19 198	19 198
Myyntisaamiset ja muut saamiset *			1 025	1 025	1 025
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Lyhytaikaiset korolliset saamiset			15 890	15 890	15 890
Myyntisaamiset ja muut saamiset *			34 774	34 774	34 774
Muut rahoitusvarat			909	909	909
Rahavarat			12 132	12 132	12 132
Rahoitusvarat yhteensä			83 928	83 928	83 928
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat			2 103	2 103	2 103
Muut rahoitusvelat			2 680	2 680	2 680
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lyhytaikaiset korolliset velat			22 331	22 331	22 331
Ostovelat ja muut velat *			21 198	21 198	21 198
Rahoitusvelat yhteensä			48 312	48 312	48 312

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

31.12.2019, 1 000 EUR

Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat

Taso 1

Taso 2

Taso 3

Johdannaiset

Mut rahoitusvarat

Yhteensä

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Muut rahoitusvarat

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat

Johdannaiset

Yhteensä

31.12.2018, 1 000 EUR

Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat

Taso 1

Taso 2

Taso 3

Johdannaiset

Mut rahoitusvarat

Yhteensä

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Muut rahoitusvarat

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat

Johdannaiset

Yhteensä

31.12.2019, 1 000 EUR

Tason 3 täsmäytyslaskelma

Hankintameno 1.1.2019

40

Hankintameno 31.12.2019

40

Kertyneet arvonalentumiset 1.1.2019

-40

Kertyneet arvonalentumiset 31.12.2019

-40

Kirjanpitoarvo 31.12.2019

0

31.12.2018, 1 000 EUR

Tason 3 täsmäytyslaskelma

Hankintameno 1.1.2018	40
Hankintameno 31.12.2018	40
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.2018	-40
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.2018	-40
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	0

Korolliset velat

1 000 EUR	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankintaan liittyvät velat	1 847	2 027
Rahoitusleasingvelat	487	75
Muut korolliset velat	15 956	0
Yhteensä	18 290	2 102

Lyhytaikaiset

Pankkilainat	6 021	7 526
Rahoitusleasingvelat	196	196
Luotollinen shekkitili	8 961	9 128
Muut korolliset velat	27 041	5 481
Yhteensä	42 220	22 331

1 000 EUR	2019	2018
Rahoitusleasingvelat, vähimmäisvuokrien kokonaismäärät		
Yhden vuoden kuluessa	196	196
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	487	75
	684	271

Rahoitusleasingvelat, vähimmäisvuokrien nykyarvo

Yhden vuoden kuluessa	196	196
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	487	75
	684	271

Rahoituksen rahavirroista johtuvat muutokset veloissa

1 000 EUR	1.1.2019	Rahavirta	Yrityshankinnat	Valuuttakurs- simuutokset	Muut	31.12.2019
Pitkäaikaiset lainat	2 027	-408	15 956	88	140	17 803
Lyhytaikaiset lainat	22 135	-2 610	-	-4 210	26 705	41 980
Leasingvelat	271	-222	653	-18	-	684
Yhteensä	24 433	-3 240	16 608	-4 181	26 845	60 446

1 000 EUR	1.1.2018	Rahavirta	Yrityshankinnat	Valuuttakurs- simuutokset	Muut	31.12.2018
Pitkäaikaiset lainat	2 517	-457	-	-230	197	2 027
Lyhytaikaiset lainat	9 284	8 674	-	-1 304	5 481	22 135
Leasingvelat	140	-239	416	-46	-	271
Yhteensä	11 941	7 978	416	-1 580	5 678	24 433

Vuonna 2019 muut-sarake sisältää pitkäaikaisissa lainoissa määräysvallattomien omistajien osuuksien hankintaan liittyvän koron purkautumisen ja lyhytaikaisissa lainoissa saadun 30,0 miljoonan Yhdysvaltain dollarin ennakkomaksun.

Vuonna 2018 muut-sarake sisältää pitkäaikaisissa lainoissa määräysvallattomien omistajien osuuksien hankintaan liittyvän koron purkautumisen ja lyhytaikaisissa lainoissa joulukuussa tapahtuneen myynti- ja takaisinostotapahtuman, joka luokiteltiin rahoitusvelaksi.

RAHOITUSRISKIT JA RAOITUSRISKIEN HALLINTA

Afarak Group Oyj:n hallitus on kuvannut konsernin pääriskit hallituksen toimintakertomuksessa. Tässä osiossa konsernin rahoitus- ja hyödykeriskejä kuvataan tarkemmalla tasolla niihin liittyvissä herkkyyssanalyysissä.

YHTEENVETO RAOITUSVAROISTA JA LAINAJÄRJESTELYISTÄ**Rahoitusvarat 31.12.2019**

Tilikauden 2019 operatiivisen tuloksen ja siitä kertyneen kassavirran lisäksi seuraavat alla mainitut tekijät ovat merkittävimmin vaikuttaneet konsernin rahoitusvarojen määrän muutokseen verrattuna edellisen tilikauden päätöshetkeen:

Konsernin rahoitusvarat tilikauden lopussa vähenivät edellisvuoteen verrattuna pääasiassa Synergy Africa Ltd:n ja sen tytäryhtiöiden hankinnan seurauksena. Synergy Africa ja sen tytäryhtiöt yhdistellään lisäosuuden hankinnan jälkeen Afarak-konserniin tytäryhtiöinä, jolloin vastaavat rahoitusvarat tulevat eliminoiduksi vuoden 2019 taseesta.

Rahavarat olivat tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 valtaosin korollisilla euro-, randi- ja dollarimääräisillä pankkitileillä. Muut rahoitusvarat koostuivat korollisista lainoista ja muista saamisista.

Eräs konsernin eteläafrikkalaisista tytäryhtiöistä on lisännyt ensisijaista maksuvalmiusluottoaan tilikauden 2016 lopun 100 miljoonasta randista tilikauden 2017 lopun 150 miljoonaan randiin. Eteläafrikkalaisella tytäryhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä käytössä 141,4 (2018: 135,4) miljoonaa randia tästä luotosta. Konserni on antanut luoton vakuudeksi 75,0 (2018: 75,0) miljoonan randin yritystakauksen.

Yhdelle konsernin maltalaisista tytäryhtiöistä on myönnetty 5,0 miljoonan Yhdysvaltain dollarin luottolimiitti vuonna 2016. Vuonna 2017 luottolimiitti pysyi käytössä ja uusi 5,0 miljoonan Yhdysvaltain dollarin factoring-limiitti myönnettiin. Molemmat limiitit ovat edelleen käytössä. Tilinpäätöshetkellä maltalaisella tytäryhtiöllä oli luottolimiittejä käytössä 1,8

(4,7) miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Tytäryhtiö on antanut luottolimiitin vakuudeksi 10,0 (10,0) miljoonan Yhdysvaltain dollarin arvoisen yritystakauksen sekä pantannut saamisiaan ja vaihto-omaisuuttaan.

Eräs konsernin turkkilaisista tytäryhtiöistä on saanut erilaisia lyhytaikaisia lainoja vuonna 2019. Lainamäärä vuoden 2019 lopussa oli 3,6 (2,6) miljoonaa euroa.

Korolliset velat 31.12.2019

- Vaihtuvakorkoiset rahoituslaitoslainat 14,2 (2018: 15,8) miljoonaa euroa. Kiinteäkorkoiset rahoituslaitoslainat 0,8 (2018: 0,9) miljoonaa euroa..
- Etelä-Afrikan lainojen korko on sidottu JIBAR-markkinakorkoon. 31.12.2019 korko oli 6,81% (2018: 7,15%). Vaihtuvakorkoisten lainojen korkomarginaali oli 2,25% (2018: 2,25%).
- Maltalaisen lainalimiitin korko on sidottu 3 kuukauden LIBOR-markkinakorkoon. 31.12.2019 korko oli 1,91% (2018: 2,81%). Vaihtuvakorkoisen lainan korkomarginaali oli 3,5% (2018: 3,5%).
- Maltalaisen factoring-limiitin korko on sidottu 1 kuukauden LIBOR-markkinakorkoon. 31.12.2019 korko oli 1,76% (2018: 2,5%). Vaihtuvakorkoisen lainan korkomarginaali oli 3,3% (2018: 3,3%).
- Turkkilaisen pankkilainan korko on sidottu EURIBOR-markkinakorkoon. 31.12.2019 korko oli 1,50% (2018: 1,57%). Kiinteäkorkoisen lainan korkomarginaali oli 0,65% (2018: 0,4%).

Pääoman hallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääomakustannuksia. Osana tavoitteita konserni pyrkii ylläpitämään jatkuvan pääsyn laina- ja pääomamarkkinoille. Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti.

Pääomarakenne ja velkakapasiteetti otetaan huomioon investointipäätösten yhteydessä. Käytännössä pääomarakenteen hallintaan voidaan käyttää osinkopolitiikkaa, pääomanpalautuksia, omien osakkeiden takaisinostoja ja osakeanteja. Velkapääoman hallinnassa otetaan huomioon konsernin maksuvalmiuden turvaaminen. Konsernin sisäistä pääomarakennetta arvioidaan säännöllisesti tavoitteena sen optimointi esimerkiksi käyttämällä sisäisiä osinkoja ja oman pääoman korotuksia tai vähennyksiä.

Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on pitää omavaraisuusaste yli 50 %:ssa. Tilinpäätöshetkellä konsernin omavaraisuusaste oli 33,3% (2018: 58,3%).

Rahoitusriskien hallinta

Normaalissa toiminnassaan konserni altistuu monille rahoitusriskeille. Tärkeimmät rahoitusriskit ovat likviditeettiriski, valuuttakurssiriski, korkoriski, luottoriski ja hyödykkeiden hintariski. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja mahdollisuuksien mukaan lieventää rahoitusmarkkinoiden muutosten kielteisiä vaikutuksia konsernin tulokseen. Afarak Group Oyj:n hallitus on hyväksynyt yleiset riskienhallintaperiaatteet, ja tarkastus- ja riskienhallintakomitea seuraa niitä. Konsernin ja sen tytäryhtiöiden johto vastaavat riskienhallintapolitiikkojen ja -menettelyjen toteuttamisesta. Konsernin johto seuraa säännöllisesti riskiasemia ja riskienhallintamenettelyjä ja valvoo, että konsernin politiikkoja ja riskienhallinnan periaatteita noudatetaan kaikessa päivittäisessä toiminnassa. Riskit ja riskienhallinta raportoidaan säännöllisesti tarkastus- ja riskienhallintakomitealle.

Konsernin merkittäviä rahoitusinstrumentteja ovat pankkilainat ja tililuotot, tuottajan ja ostajan väliset järjestelyt, rahoitusleasingsopimukset, muut pitkäaikaiset velat, käteis- ja lyhytaikaiset talletukset sekä rahamarkkinasijoitukset. Näiden rahoitusinstrumenttien päätarkoitus on rahoittaa konsernin yrityskauppoja ja jatkuvaa toimintaa. Konsernilla on myös useita muita rahoitusvaroja ja -velkoja, kuten myyntisaamiset ja ostovelat, jotka syntyvät suoraan konsernin toiminnasta.

(i) Maksuvalmiusriski

Konsernissa arvioidaan ja seurataan liiketoiminnan vaatiman investointi- ja käyttöpääomarahoituksen määrää säännöllisesti, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja sekä sopimalla rahoituslimiittejä.

Mikäli maksuvalmiusriskit realisoituisivat, se todennäköisesti aiheuttaisi viivästyskorkoja ja mahdollisesti vaikeuttaisi yhteistyötä tavarantoimittajien kanssa. Se taas voisi jatkossa vaikuttaa niihin hinta- ja muihin ehtoihin, joilla konserni hankkii tuotantopanoksia tai rahoitusta.

Konsernin velkojen maturiteettijakauma oli tilinpäätöshetkellä seuraava:

31.12.2019, 1 000 EUR

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Sopimusperusteiset rahavirrat	6 kuukautta tai vähemmän	6-12 kuukautta	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vakuudelliset lainat							
rahoituslaitoksilta	6 314	-6 411	-6 370	-40	-2	0	0
Rahoitusleasingvelat	684	-684	-98	-98	-488	0	0
Ostovelat ja muut velat	61 084	-62 472	-31 566	-14 047	-6 781	0	-10 079
Pankkitililimiitit	8 961	-8 961	-8 961	0	0	0	0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankintaan liittyvät velat	1 847	-1 847	-154	-154	-308	-924	-308
Yhteensä	78 890	-80 376	-47 149	-14 339	-7 579	-924	-10 387

31.12.2018, 1 000 EUR

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Sopimusperusteiset rahavirrat	6 kuukautta tai vähemmän	6-12 kuukautta	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vakuudelliset lainat							
rahoituslaitoksilta	13 007	-13 381	-13 254	-42	-85	0	0
Rahoitusleasingvelat	271	-271	-98	-98	-75	0	0
Ostovelat ja muut velat	23 879	-23 879	-21 199	0	-2 680	0	0
Pankkitililimiitit	9 128	-9 128	-9 128	0	0	0	0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankintaan liittyvät velat	2 027	-2 027	-145	-144	-290	-869	-579
Yhteensä	48 312	-48 686	-43 823	-285	-3 130	-869	-579

(ii) Valuuttakurssiriski

Konserni toimii kansainvälisesti muun muassa Turkissa, Maltalla ja Etelä-Afrikassa, minkä vuoksi konserni altistuu valuuttakurssiriskeille. Riskit aiheutuvat sekä suoraan kaupallisista kassavirroista että välillisesti valuuttakurssimuutosten vaikutuksesta konsernin kilpailukykyyn. Siltä osin kun konsernin sisäiset valuuttamääräiset lainat on luokiteltu nettosijoitukseksi tytäryhtiöön, valuuttakurssimuunnoksesta aiheutuva ero on esitetty omassa pääomassa muuntoerona.

Konserniin kohdistuu tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtaan liittyvä valuuttariski. Erityisesti Yhdysvaltain dollarin ja Etelä-Afrikan randin kurssimuutokset euroon nähden vaikuttavat merkittävästi konsernin euromääräiseen kannattavuuteen. Liiketoiminnan rahavirrat ovat USD-määräisiä, kun taas suuri osa kuluista on ZAR-määräisiä. Etelä-Afrikan randin kurssivaihtelulla on merkittävä vaikutus sekä konsernin tuloslaskelmaan että taseeseen.

Riskienhallinnallaan konserni pyrkii lisäksi saamaan eri valuutoissa olevat sisääntulevat ja ulosmenevät rahavirrat sekä saamiset ja velat samansuuruisiksi.

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu saamisten ja velkojen valuuttajakaumaa ja sen muutosta verrattuna edelliseen tilinpäätökseen.

31.12.2019, 1 000 EUR	Euron valuuttakurssi	1	1.1234	0.8508	6.6843	15.7773	117.1156
		EUR	USD	GBP	TRY	ZAR	RSD
Rahavarat (EUR)		509	3 699	18	198	900	65
Myyntisaamiset ja muut saamiset (EUR)		626	13 047	0	590	430	4
Lainat ja muut rahoitusvarat (EUR)		0	0	0	411	637	0
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat (EUR)		-1 924	-610	0	-651	-9 840	-17
Lainat ja muut velat (EUR)		-406	-28 350	-15 956	-3 826	-13 872	-768
Valuuttariski, netto (EUR)		-1 195	-12 215	-15 938	-3 278	-21 745	-716
Valuuttariski valuutassa, netto (1 000)		-1 195	-13 722	-13 560	-21 909	-343 070	-83 867
31.12.2018, 1 000 EUR	Euron valuuttakurssi	1	1.1450	0.8945	6.0588	16.4594	117.8360
		EUR	USD	GBP	TRY	ZAR	RSD
Rahavarat (EUR)		1 831	8 796	14	894	576	21
Myyntisaamiset ja muut saamiset (EUR)		4 980	20 867		71	2 663	16
Lainat ja muut rahoitusvarat (EUR)		20	0	21 167	237	975	
Ostovelat ja muut velat (EUR)		-2 901	-4 371		-803	-11 854	-163
Lainat ja muut velat (EUR)		-1 958	-9 222	0	-2 849	-13 084	0
Valuuttariski, netto (EUR)		1 971	16 070	21 181	-2 449	-20 724	-126
Valuuttariski valuutassa, netto (1 000)		1 971	18 400	18 947	-14 841	-341 107	-14 813

Alla on esitetty valuuttakurssimuutosten vaikutus konsernitaseen 31.12.2019 valuuttamääristen erien arvoihin verrattuna konsernitaseen laadinnassa käytettyyn kurssiin. Johtuen valuuttakurssien korkeasta volatiliiteetista vaihteluväli on pidetty +/- 20 prosentissa.

31.12.2019

	USD	GBP	TRY	ZAR	RSD
20% vahvistuminen	-3 054	-3 984	-819	-5 436	-179
15% vahvistuminen	-2 156	-2 813	-578	-3 837	-126
10% vahvistuminen	-1 357	-1 771	-364	-2 416	-80
5 % vahvistuminen	-643	-839	-173	-1 144	-38
0% ei muutosta	0	0	0	0	0
-5% heikentyminen	582	759	156	1 035	34
-10% heikentyminen	1 110	1 449	298	1 977	65
-15% heikentyminen	1 593	2 079	428	2 836	93
-20% heikentyminen	2 036	2 656	546	3 624	119

31.12.2018

	USD	GBP	TRY	ZAR	RSD
20% vahvistuminen	4 017	5 295	-612	-5 181	-31
15% vahvistuminen	2 836	3 738	-432	-3 657	-22
10% vahvistuminen	1 786	2 353	-272	-2 303	-14
5 % vahvistuminen	846	1 115	-129	-1 091	-7
0% ei muutosta	0	0	0	0	0
-5% heikentyminen	-765	-1 009	117	987	6
-10% heikentyminen	-1 461	-1 926	223	1 884	11
-15% heikentyminen	-2 096	-2 763	319	2 703	16
-20% heikentyminen	-2 678	-3 530	408	3 454	21

Johdannaiset

Konsernin altistuminen valuuttakurssiriskeille liittyy pääasiassa konsernin liiketoimintaan (liikevaihto tai kulut syntyvät vieraassa valuutassa).

Valuuttajohdannaiset, jotka arvostetaan raportointipäivän käypään arvoon, aiheuttavat ajoituseroja käypien arvojen ja suojattavien operatiivisten liiketoimien välillä. Käypien arvojen muutokset johdannaisissa, jotka on tarkoitettu suojaamaan tulevaa kassavirtaa, mutta joita ei ole arvostettu suojauslaskennan periaatteiden mukaan, vaikuttavat konsernin tulokseen kyseisellä tilikaudella. Vastaavasti valuuttamääräiset liiketoimet realisoituvat tulevilla kausilla.

(iii) Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille, kun konserniyhtiöt ottavat lainaa tai tekevät muita rahoitussopimuksia tai tekevät likviditeetin hallintaan liittyviä talletuksia tai muita sijoituksia. Lisäksi korkojen muutokset voivat muuttaa konsernin varojen käypää arvoa. Konsernin liiketoiminnan tulot ja liiketoiminnan rahavirrat ovat pääosin riippumattomia markkinakorkojen vaihtelusta.

Korkoriskin hallitsemiseksi velkarahoituksessa on käytetty vaihtuva- ja kiinteäkorkoisia instrumentteja, ja tarvittaessa johdannaisia, kuten koronvaihtosopimuksia. Tilikauden 2019 lopussa konsernin korollinen velka oli pääasiassa vaihtuvakorkoista eikä koronvaihtosopimuksia ollut voimassa. Tavoitteena on, että lainojen maturiteetti toisaalta vastaa liiketoiminnan tarpeita ja toisaalta jakautuu erimittaisiin jaksoihin, mikä hajauttaa konsernin rahoitusriskejä. Vaihtuvakorkoisessa rahoituksessa lainojen korot on pääsääntöisesti sidottu eri maiden markkinakorkoihin (Iso-Britannia, Etelä-Afrikka), jolloin niiden muutokset vaikuttavat konsernin rahoituksen kokonaiskustannuksiin ja kassavirtoihin.

Konsernin korolliset saamiset ovat pääosin laina- ja kauppahintasaamisia. Konsernin korollisia lainoja on käsitelty edellä. Luottoriskin vaikutusta lainasaamisista on selitetty tarkemmin kohdassa 1.8.(iv) luottoriski.

Korollisten velkojen ja saamisten jako kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin oli 31.12.2019 ja 31.12.2018 seuraava:

Korollisten rahoitusvarojen ja -velkojen korkoprofiili (1 000 EUR)

Kiinteäkorkoiset	31.12.2019	31.12.2018
Rahoitusvarat	0	3 500
Rahoitusvelat	0	0
Kiinteäkorkoiset rahoitusvarat ja -velat, netto	0	3 500
Vaihtuvakorkoiset		
Rahoitusvarat	372	31 588
Rahoitusvelat	-42 176	-22 331
Vaihtuvakorkoiset rahoitusvarat ja -velat, netto	-41 804	9 257
Korolliset nettovelat	-41 804	12 757

Seuraavassa taulukossa on kuvattu markkinakorkojen muutoksen karkeata vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, mikäli talletusten ja lainojen korot muuttuisivat. Analyysissä on huomioitu vain vaihtuvakorkoiset rahoitusvarat ja -velat. Alla oleva herkkyysanalyysi on suuntaa-antava ja se koskee ensisijaisesti tulevaa kahdentoista kuukauden kautta, jos taserakenne vastaisi tilinpäätöshetken 31.12.2019 tilannetta ja jos valuuttakursseissa ei tapahtuisi muutoksia.

31.12.2019

Koron muutos	Muutos korkotuotoissa	Muutos korkokuluissa	Nettovaikutus
-2.00%	-7	844	836
-1.50%	-6	633	627
-1.00%	-4	422	418
-0.50%	-2	211	209
0.00%	0	0	0
0.50%	2	-211	-209
1.00%	4	-422	-418
1.50%	6	-633	-627
2.00%	7	-844	-836

31.12.2018

Koron muutos	Muutos korkotuotoissa	Muutos korkokuluissa	Nettovaikutus
-2.00%	-632	447	-185
-1.50%	-474	335	-139
-1.00%	-316	223	-93
-0.50%	-158	112	-46
0.00%	0	0	0
0.50%	158	-112	46
1.00%	316	-223	93
1.50%	474	-335	139
2.00%	632	-447	185

(iv) Luottoriski

Luottoriski voi realisoitua, mikäli konsernin kanssa vastapuolena kauppa-, sijoitus tai muussa sopimuksessa oleva vastapuoli ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan, jolloin siitä seuraisi taloudellista vahinkoa konsernille. Konsernin toimintaohjeet määrittelevät asiakkaiden ja vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sijoitustransaktioissa ja johdannaisopimuksissa, sekä lisäksi likvidien varojen sijoitusperiaatteet. Merkittävimmissä myyntisopimuksissa vastapuolen luottokelpoisuustiedot tarkistetaan.

Konsernin tärkeimmät asiakkaat ovat isoja kansainvälisiä teräsyhtiöitä tai terässektorin välittäjiä, joiden kanssa on yleensä pitkä toimintahistoria. Koska asiakkaat edustavat yhtä teollisuuden sektoria, merkittävät muutokset tämän sektorin kannattavuudessa voivat kasvattaa luottoriskiä. Luottoriskin lieventämiseksi konserni luottovakuutti myyntisaamisiaan katsauskaudella.

Myyntisaamiset ja lainasaamiset muodostavat merkittävän osan luottoriskille alttiista varoista. Afarak ei esittänyt odotettuja luottotappioita taulukkomuodossa, koska myyntisaamisten historialliset luottotappiot ja tulevaisuuden luottotappio-odotukset ovat minimaaliset. Lisäksi konserni kerää ennakkomaksuja asiakkailtaan.

Kuten liitetietojen kohdassa 1.8 numerossa 15 esitetään, konsernin myyntisaamiset olivat 31.12.2019 12,3 miljoonaa euroa (2018: 22,3). Konserni ei kirjannut myyntisaamisista luottotappiovarausta tilikausilla 2019 ja 2018. Ennakkomaksujen tai myyntisaamisten rahoitusjärjestelyiden alaisten myyntisaamisten osuus on 31.12.2019 1,6 miljoonaa euroa (2018: 3,9). Ennakkomaksujen osuus ei sisällä potentiaalisia luottotappioita.

Lainasaamiset olivat 31.12.2019 0,5 miljoonaa euroa (2018: 0,9). Lainasaamisten potentiaalinen luottoriski on korkeampi kuin myyntisaamisten, koska potentiaalinen maksukyvyttömyysriski on enemmän keskittynyt harvoin lainanantajiin. Konserni arvioi mahdollisen luottoriskin suhteessa lainasaamisiin usein ja raportoi kaikista muutoksista kullakin raportointikaudella ja arvioi laiminlyönnin mahdollisuuden lainanantajakohtaisesti.

Konserni ei kirjannut varausta muista saamisista vuonna 2019. Vuonna 2018 varausta kirjattiin 0,5 miljoonaa euroa.

Luottoriskinarviointi ja laskentatapa ovat pysyneet samana 31.12.2019 päättyneen tilikauden ja edellisen tilikauden välillä.

Myyntisaamiset eivät aiheuta luottoriskiä keskittymisen vuoksi, koska myynti on hajautettu useille asiakkaille.

Lisätietoja odotetusta luottotappiosta löytyy laatusperusteista kappaleessa 1.2 Laskentaperiaatteet kohdissa "Rahoitusvarat" ja "Rahoitusvarojen arvonalentuminen".

Muut rahoitusvarat ovat aikaisempina vuosina olleet pääasiassa lainasaamia yhteisyritykseltä. Nämä lainasaamiset on nyt eliminoitu, koska nämä yhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen tytäryhtiöinä.

Afarak Group Oy:n hallitus on määritellyt konsernin emoyhtiön kassanhallinnan periaatteet. Niiden mukaisesti rahavarat on talletettu ainoastaan lyhytaikaisesti vakavaraisiin rahoituslaitoksiin, joihin konsernilla on liiketoimintasuhteet. Keskeisten vastapuolien riskiluokitusta seurataan aika ajoin.

Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 saamisten kirjanpitoarvoa ja jakaantuu seuraavasti:

Luokka	1 000 EUR 31.12.2019	1 000 EUR 31.12.2018
Korolliset		
Rahavarat	5 389	12 132
Saamiset lähipiiriltä	0	22 490
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä	0	12 382
Muut korolliset saamiset	372	216
Korolliset yhteensä	5 760	47 220

Korottomat		
Myyntisaamiset	12 325	22 335
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 372	2 753
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä	0	10 594
Pitkäaikaiset saamiset	676	3 410
Korottomat yhteensä	15 373	31 209
Yhteensä	21 133	72 203

(v) Hyödykeriski

Konserni on altistunut useiden myytävien ja ostettavien tuotteiden, materiaalien ja hyödykkeiden sekä energian hintariskille. Lisäksi energian haastava saatavuus on riski. Myös raaka- aineiden häiriöttömän saatavuuden turvaaminen on keskeistä teollisille prosesseille.

Hintariskiä raaka-aineissa ja hyödykkeissä hallitaan hinnoittelupolitiikan kautta siten, että hinnanmuutokset raakaaineissa ja hyödykkeissä pystyttäisiin siirtämään myyntihintoihin. Tämä ei aina ole kuitenkaan mahdollista tai hinnanmuutoksen siirtämisessä myyntihintoihin saattaa olla viivettä sopimuksellisista tai kilpailullisista syistä johtuen.

Konsernin yksiköt, joilla on teollista tuotantoa, altistuvat raaka-aineiden ja hyödykkeiden saatavuuden, laadun ja hinnan muutoksille. Pienentääkseen näitä riskejä konsernin liiketoimintayksiköt pyrkivät sopimaan pitkän aikavälin sopimuksia tunnettujen vastapuolien kanssa, mutta aina tämä ei ole mahdollista vakiintuneiden kansainvälisten toimintatapojen takia. Koska pääsääntöisesti konsernin liiketoiminta-alueiden hyödykkeiden hintariskejä ei ole mahdollista tai taloudellisesti perusteltua suojata johdannaissopimuksilla, konsernilla ei ole hyödykkeisiin liittyviä voimassa olevia johdannaissopimuksia 31.12.2019.

[Herkkyysanalyysi - Erikoismetalliseosliiketoiminta](#)

Alla on kuvattu konsernin erikoismetalliseosliiketoiminnassa tuotetun matalahiilisen ferrokromin myyntihinnan muutoksen vaikutusta konsernin liikevoittoon ja omaan pääomaan olettaen, että EUR/USD-vaihtokurssi pysyy vakiona. Analyysin lähtökohtana on joulukuun 2019 hintataso. Koska tuotteen hinta määritellään Yhdysvaltain dollareissa, voi valuuttakurssin muutoksella olla merkittävä vaikutus konsernin euromääräiseen kannattavuuteen. Täysi kapasiteetti on 36 000 t/v ja simulointia varten vuoden 2019 tuotannoksi on asetettu 25 515 t/v. Oletuksena on, että tuotetaan vain yhtä ferrokromilaatua. Ferrokromin tuotannossa käytetään useita eri raaka-aineita, kuten kromiittirikastetta ja ferropiikromia. Käytännössä pääraaka-aineiden hinta muuttuu kuitenkin samansuuntaisesti lopputuotteen myyntihinnan kanssa, vaikka korrelaatio ei ole täydellinen ja ajoituksessa saattaa olla eroja. Tämän vuoksi nettovaikutus konsernin liikevoittoon olisi todennäköisesti alhaisempi kuin alla esitetystä taulukossa. Myös sähkönkäyttö tuotannossa on huomattavaa, ja siksi sähkön hinnalla on merkittävä vaikutus kannattavuuteen. Sähkön hinta ei korreloi hyödykkeiden hinnan muutoksen kanssa.

Tilikausi 2019

Myyntihinnan muutos (USD / lb Cr)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
			1 000 EUR
2,08	20%	12 162	11 554
2,00	15%	9 122	8 666
1,91	10%	6 081	5 777
1,82	5%	3 041	2 889
1,74	0%	0	0
1,65	-5%	-3 041	-2 889
1,56	-10%	-6 081	-5 777
1,47	-15%	-9 122	-8 666
1,39	-20%	-12 162	-11 554

Tilikausi 2018

Myyntihinnan muutos (USD / lb Cr)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
		1 000 EUR	1 000 EUR
2,50	20%	17 340	16 473
2,39	15%	13 005	12 355
2,29	10%	8 670	8 237
2,18	5%	4 335	4 118
2,08	0%	0	0
1,98	-5%	-4 335	-4 118
1,87	-10%	-8 670	-8 237
1,77	-15%	-13 005	-12 355
1,66	-20%	-17 340	-16 473

Herkkyysanalyysi - Rautametalliseosliiketoiminta

Rautametalliseosliiketoiminnan tuotantoyksikön Mogale Alloysin tuotevalikoimaa voi muuttaa melko nopeasti ja joustavasti. Siksi liiketoiminnan herkkyydestä raaka-aineiden hinnanmuutoksille voidaan antaa vain karkeita arvioita. Tuotannon vuotuinen kokonaiskapasiteetti on kaikkiaan noin 98 000 tonnia. Olettaen, että Mogalen tuotanto vuonna 2019 olisi 43 702 t/v, mikä on yksinkertaistus tositalanteesta, ja käyttäen loppuvuoden 2019 keskimääräistä myyntihintaa korkeahiiliselle ferrokromille, myyntihintojen muutosten vaikutusta havainnollistetaan karkealla tasolla seuraavassa taulukossa. Käytännössä tulee lisäksi ottaa huomioon, että myyntihinnan muutosten lisäksi Yhdysvaltain dollarin ja Etelä-Afrikan randin valuuttakurssien, kromimalmin hinta, raaka aineiden sekä myös sähkön hinnanmuutoksilla ja sähkön saatavuudella voi olla merkittävä vaikutus kannattavuuteen. Etelä-Afrikassa sähköntuotanto, -hinnoittelu ja -toimitus on valtaosin yhden yrityksen, Eskomin, käsissä. Mogale Alloys saattaa tulevaisuudessa osallistua Eskomin sähkön takaisinosto-ohjelmaan.

Kromimalmi on pääasiallinen raaka-aine korkeahiilisen ferrokromin tuotannossa, ja ostohinta liikkuu yleensä myyntihinnan suuntaisesti, vaikka korrelaatio ei ole täydellinen ja ajoitus voi vaihdella. Käytännössä nettovaikutus konsernin kannattavuuteen on siis todennäköisesti matalampi kuin alla kuvataan.

Tilikausi 2019

Myyntihinnan muutos (USD/lb Cr)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
1,02	20%	7 449	5 363
0,98	15%	5 587	4 022
0,94	10%	3 724	2 682
0,89	5%	1 862	1 341
0,85	0%	0	0
0,81	-5%	-1 862	-1 341
0,77	-10%	-3 724	-2 682
0,72	-15%	-5 587	-4 022
0,68	-20%	-7 449	-5 363

Tilikausi 2018

Myyntihinnan muutos (USD/lb Cr)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
1,26	20%	14 650	10 548
1,20	15%	10 987	7 911
1,15	10%	7 325	5 274
1,10	5%	3 662	2 637
1,05	0%	0	0
1,00	-5%	-3 662	-2 637
0,94	-10%	-7 325	-5 274
0,89	-15%	-10 987	-7 911
0,84	-20%	-14 650	-10 548

Herkkyysanalyysi – Kaivosliiketoiminta

Pääsääntöisesti konserni myy konsentraattituotantonsa ja kromimalminsa markkinahintaan eikä yleensä tee termiini- ja myyntisopimuksia, käytä johdannaisia tai muita suojausjärjestelyjä määrittääkseen tulevan tuotantonsa myyntihinnan etukäteen. Konserni altistuu tuottamiensa mineraalituotteiden osalta markkinnoilla hyödykkeiden hintavaihtelun riskille.

Jos oletetaan yksinkertaisuuden vuoksi, että keskimääräinen vuotuinen kaivostoiminta on 366 638 tonnia vuodessa ja kromimalmin myyntihinta on vuoden 2019 keskimääräinen myyntihinta, niin seuraava taulukko edustaa karkeaa arvioita myyntihintojen herkkyysille. On myös otettava huomioon, että kaivostoiminnan kannattavuuteen voivat vaikuttaa huomattavasti USD- ja ZAR-valuuttakurssien, sähkön hintojen ja sähkön saatavuuden muutokset sekä markkinahintojen muutokset.

Käytännössä nettovaikutus konsernin kannattavuuteen olisi todennäköisesti pienempi kuin alla on esitetty. Markkinoiden suuren volatiliteetin vuoksi muutosalue pidettiin +/- 20%: ssa.

Tilikausi 2019

Myyntihinnan muutos (USD/t)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
			8 255
179,82	15%	8 599	6 192
172,00	10%	5 733	4 128
164,18	5%	2 866	2 064
156,36	0%	0	0
148,55	-5%	-2 866	-2 064
140,73	-10%	-5 733	-4 128
132,91	-15%	-8 599	-6 192
125,09	-20%	-11 466	-8 255

Tilikausi 2018

Myyntihinnan muutos (USD/t)		Vaikutus liikevoittoon	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
189,82	20%	15 342	11 046
181,91	15%	11 507	8 285
174,00	10%	7 671	5 523
166,09	5%	3 836	2 762
158,18	0%	0	0
150,27	-5%	-3 836	-2 762
142,36	-10%	-7 671	-5 523
134,45	-15%	-11 507	-8 285
126,55	-20%	-15 342	-11 046

14. VAIHTO-OMaisuUS

1 000 EUR	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	7 719	16 602
Keskeneräiset tuotteet	347	586
Valmiit tuotteet	21 898	39 777
Yhteensä	29 964	56 965

15. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1 000 EUR	2019	2018
Myyntisaamiset	12 325	22 335
Lainasaamiset	528	909
Korolliset saamiset	0	3 508
Siirtosaamiset	3 929	3 644
Tuloverosaamiset	1 930	3 552
Muut saamiset	1 844	14 227
Yhteensä	20 556	48 175

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät vuokrasopimuksiin, henkilöstökuluihin, arvonlisäverosaamisiin ja lainasaamisten korkojaksotuksiin. Saamisten arvot tilikauden päätöshetkellä vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään velvoitteitaan.

Myyntisaamisten ikäjakauma tilinpäätöshetkellä

1 000 EUR	2019	2018
Erääntymättömät	5 753	13 753
Erääntyneet, 0-30 päivää	5 674	7 836
Erääntyneet, 31-60 päivää	1 070	588
Erääntyneet, 61-90 päivää	198	2
Erääntyneet, yli 90 päivää	-370	156
Myyntisaamiset yhteensä	12 325	22 335

Yhtiön luottotappiot ovat historiallisesti olleet minimaalisia. Olettu luottotappioriski on epäolennainen, eikä erillistä varausta ole tehty.

16. RAHAVARAT

1 000 EUR	2019	2018
Rahat ja pankkisaamiset	5 004	12 008
Vakuustalletukset	0	0

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat koostuvat seuraavista:

1 000 EUR	2019	2018
Rahat ja pankkisaamiset	5 004	12 008
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	385	124
Yhteensä	5 389	12 132

17. OMAN PÄÄOMAN LIITETIEDOT

	Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, 1 000 EUR
31.12.2017	263 040 695	259 686 534	23 642
Suunnattu osakeanti		966 667	
31.12.2018	263 040 695	260 653 201	23 642
Suunnattu osakeanti		500 000	
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta		3 209 895	
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti	-25 998 881	-25 998 881	
Osakeanti	15 000 000		
31.12.2019	252 041 814	238 364 215	23 642

Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Alla on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista:

YLIKURSSIRAHASTO

Aiemmin voimassa olleeseen osakeyhtiölakiin perustuen yhtiöllä on ylikurssirahasto, jonne on kirjattu osakeanneissa tehdyistä osakemerkinnöistä osakkeen silloisen nimellisarvon ylittänyt osuus.

SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

MUUNTOEROT

Muuntoero sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

OMAT OSAKKEET

31.12.2019 yhtiöllä oli omia osakkeita hallussa 13 677 599 (2018: 2 387 494), joka vastasi 5,43% (2018: 0,91%) liikkeeseen lasketuista osakkeista.

31.12.2019 ulkona olevien osakkeiden kokonaismäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 238 364 215 (2018: 260 653 201).

Yhtiön tytäryhtiöt eivät omista yhtään Afarak Group Oyj:n osaketta.

Yhtiöllä oli 31.12.2019 Etelä-Afrikan kaivosvarojen lisäosuuden hankintaan liittyen 2 238 343 osaketta odottamassa siirtoa merkitsijöille.

HALLITUKSEN OSAKEANTIVALTUUTUKSET

25.6.2019 pidetty yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 15 000 000 oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus korvaa kaikki aikaisemmat valtuutukset, ja se on voimassa 18 kuukauden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallitus päätti 12.11.2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla 29.5.2019, että yhtiö ostaa takaisin 26 000 000 omaa osakettaan kaikille osakkeenomistajille osoitetulla vapaaehtoisella julkisella ostotarjouksella hintaan 1,015 euroa. Yhtiö saattoi 31.7.2019 loppuun omia osakkeitaan koskevan julkisen ostotarjouksen, jossa hankittiin 25 998 881 osaketta. Afarak mitätöi nämä osakkeet 8.8.2019. Yhtiö ilmoitti 26.8.2019 laskevansa liikkeelle 15 000 000 uutta osaketta.

18. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Joulukuussa 2016 yhtiö päätti myöntää uudelle toimitusjohtajalleen Guy Konsbruckille 1 000 000 yhtiön osaketta. Nämä osakkeet on annettu kahdessa jaksossa perustuen toteutuneisiin palvelusvuosiin. Hän sai ensimmäiset 500 000 osaketta 11.5.2018. Toiset 500 000 osaketta hän sai 12.2.2019. Näillä osakkeilla on kahden vuoden myyntirajoitus merkintähetkestä laskien. Myönnettyjen osakkeiden käypä arvo on määriteltä myöntämispäivän markkinahinnalla, joka myöntämispäivänä oli 0,81 euroa osakkeelta. Tilikauden kuluvaikutus oli 8 321,92 (2018: 219 143,84) euroa.

Vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä konserni pidensi toimitusjohtajasopimusta kahdella vuodella ja myönsi 1 000 000 Yhtiön osaketta lisää. Nämä annetaan kahdessa erässä perustuen toteutuneisiin palvelusvuosiin. Ensimmäiset 500 000 Yhtiön osaketta piti antaa ensimmäisen jakson päätyttyä 15. tammikuuta 2020. Toimitusjohtaja itse alensi annettavaa osakemäärää 20 prosentilla 400 000 osakkeeseen ja ne tullaan antamaan vuonna 2020 yhtiökokouksen jälkeen, kun uusi hallitus on nimitetty. Työntekijä saa toiset 500 000 Yhtiön osaketta 15. tammikuuta 2021. Näihin osakkeisiin sovelletaan kahden vuoden myyntirajoitusaikaa merkintäpäivästä alkaen. Myönnettyjen osakkeiden käypä arvo määritellään Afarak Groupin osakkeen myöntämispäivän markkinahinnan perusteella, joka oli 0,83 euroa osakkeelta 15.1.2019. Tilikauden kuluvaikutus oli 596 917,81 euroa.

Heinäkuussa 2017 konserni myönsi Alistair Ruitersille 400 000 yhtiön kannustinosaketta, jotka annetaan vuosittain kunkin palvelusvuoden lopussa alkaen voimassaolopäivästä. 466 667 yhtiön osaketta on tosiasiallisesti vastaanotettu 20.12.2018. Tilikauden 2018 kuluvaikutus oli 237 919,91 euroa. Tällä järjestelyllä ei ollut kuluvaikutusta tilikaudella 2019. Sopimuksen tarkistuksen jälkeen Alistair Ruitersille ei aiota siirtää enää lisää osakkeita.

19. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA VEROVELAT

Laskennalliset verojen muutokset vuonna 2019

1 000 EUR	31.12.2018	Valuut- takurssierot	Kirjattu tuloslaskel- maan	Liiketoiminto- jen yh- distäminen ja liiketoiminto- jen myynnit	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset:						
Realisoitumattomat kulut	3 014	32	-376			2 671
Eläkevastuut	459		-62			396
Muuntoerot	-69					-69
Konsernieliminoinnit	532	-4	-106			421
Yhteensä	3 935	28	-544			3 419
Laskennalliset verovelat:						
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankinnassa	3 014	-842	-2 919		20 969	20 222
Muuntoerot				80		80
Muut ajoituserot	421	886	-36			1 272
Yhteensä	3 435	44	-2 955	80	20 969	21 573

Laskennallisten verojen muutokset vuonna 2018

1 000 EUR	31.12.2017	Valuuttakurssi- erot	Kirjattu tulo- slaskelmaan	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset:				
Realisoitumattomat kulut	2 421	-32	625	3 014
Eläkevastuut	677		-219	459
Muuntoerot	-69			-69
Konsernieliminoinnit	612	-26	-54	532
Yhteensä	3 641	-58	352	3 935

Laskennalliset verosaamiset:

Varojen arvostaminen käypään arvoon hankinnassa	4 034	-372	-648	3 014
Muut ajoituserot	426	-2	-3	421
Yhteensä	4 460	-374	-651	3 435

20. VARAUKSET

1 000 EUR	Ympäristö- ja ennallistamisvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	8 097	884	8 981
Lisäykset	1 759	2 044	3 803
Liiketoimintojen yhdistäminen	6 900	0	6 900
Vapautukset ja peruutukset	0	-492	-492
Diskonttauksen purku	-182	0	-182
Valuuttakurssierot	262	-44	218
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	16 836	2 392	19 229

1 000 EUR	2019	2018
Pitkäaikaiset varaukset	19 052	8 876
Lyhytaikaiset varaukset	177	105
Yhteensä	19 229	8 981

Taseen pitkäaikaiset varaukset liittyvät konsernin tuotantolaitosten ja kaivosten ympäristö- ja ennallistamisvastuisiin. Varaukset perustuvat arvioon tulevista vastuista.

21. ELÄKEVELVOITTEET**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**

Konsernin eläkejärjestelyistä valtaosa on maksupohjaisia järjestelyjä, joista on tilikaudella kirjattu vuoden 2019 laajaan tuloslaskelmaan kuluksi noin 0,7 (2018: 0,7) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernin saksalaisella tytäryhtiöllä on voimassa oleva etuuspohjainen eläkejärjestely. Järjestelyn etuuspohjaisten velvoitteiden määrä perustuu valtuutettujen vakuutusmatemaatikkojen tekemiin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Eläketurvaan liittyen taseeseen on kirjattu varaus. Veloitteen nykyarvo vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla oli 31.12.2019 noin 22,5 (2018: 20,1) miljoonaa euroa. Konserni on katsonut, että arvo 31.12 vastaa eläkejärjestelyn nettovastuuta tilinpäätöshetkellä. Eläkejärjestelmään kuuluvat varat pidetään erillään konsernin varoista.

ETUUSPOHJAISTEN JÄRJESTELYIDEN VELVOITTEET

1 000 EUR	2019	2018
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	29 353	26 569
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-6 878	-6 463
Nettovelka	22 475	20 106

ETUUSPOHJAISTEN JÄRJESTELYIDEN VELVOITTEIDEN MUUTOKSET

1 000 EUR	2019	2018
Etuuspohjaisten järjestelyiden velvoite 1.1.	26 569	26 007
Maksetut etuudet	-883	-915
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	373	362
Korkokulut	462	452
Vakuutusmatemaattiset tappiot/(voitot)	2 832	663
Etuuspohjaisten järjestelyiden velvoite 31.12.	29 353	26 569

ETUUSPOHJAISEEN JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN KÄYPIEN ARVOJEN MUUTOKSET

1 000 EUR	2019	2018
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	6 464	6 071
Järjestelyyn kuuluvien varojen rahoitustuotot	116	109
Maksetut etuudet	-193	-185
Varojen tuotto/(tappio)diskonttokorkoon verrattuna	91	86
Järjestelyyn suoritettui maksut	400	383
Etuuspohjaisten järjestelyiden varojen käypä arvo 31.12.	6 878	6 464

Etuuspohjaisen järjestelmän etuudet on vakuutettu vakuutusyhtiössä. Niitä vastaavat varat ovat vakuutusyhtiön vastuulla ja kuuluvat vakuutusyhtiön sijoitusvarallisuuteen. Niiden jakautumista eri luokkiin ei voida ilmoittaa.

LAAJAAN TULOSLASKELMAAN KIRJATUT KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	-373	-362
Etuuspohjaisen nettovelan/(nettovaran) nettokorko	-346	-343
	-719	-705

MUIHIN LAAKAN TULOKSEN ERIIN KIRJATUT KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot -kokemusperäiset muutokset	-554	576
Varojen tuotto/(tappio) diskonttokorkoon verrattuna	-91	-85
Vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot - väestötilastollisten oletusten muutokset	3 385	86
Vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot - taloudellisten oletusten muutokset	0	0
	2 740	577

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 0,09 (2018: -0,08) miljoonaa euroa.

MERKITTÄVIMMÄT KÄYTETYT VAKUUTUSMATEMAATTISET OLETUKSET

	2019	2018
Diskonttokorko	1,04%	1,77%
Odotettu eläkeikä	65	65
Odotettu palkkojen kasvu	3,00%	3,00%
Inflaatio	2,25%	2,25%

Odotetun eläköitymisiän oletetaan olevan Saksan lainsäädännön mukainen (RVAGAnpG 2007). Samoin eläketason nousun on odotettu olevan Saksan eläkelainsäädännön mukainen, ja eläkevastuiden laskennassa on sovellettu lisäksi saksalaista Richttafeln 2005 G:n mukaista eliniänodotetta.

TYÖSUHTEIDEN PÄÄTTÄMISEEN LIITTYVÄ KULUVARAUS TURKISSA

Turkissa voimassa olevan sosiaalilainsäädännön mukaisesti konsernin turkkilaisella tytäryhtiöllä on velvollisuus kiinteisiin kertamaksusuorituksiin työntekijöille, joiden työsuhde päättyy eläköitymisestä tai muista syistä kuin eroamisesta tai erottamisesta johtuen. Tämän veloitteen määrän määrittäminen perustuu Turkin hallituksen palkkakattotasoon. IAS 19 standardin mukaisesti aktuaarilaskelmamenetelmiä on käytetty velkojen määrän arvioinnissa. 31.12.2019 tämän vastuun määrä oli 0,5 (2018: 0,8) miljoonaa euroa.

22. OSTOVELAT JA MUUT KOROTTOMAT VELAT

1 000 EUR	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Muut velat	4 514	4 708
Pitkäaikaiset yhteensä	4 514	4 708
Lyhytaikaiset		
Lyhytaikaiset velat lähipiirille	6	6
Ostovelat	12 538	19 420
Velat osakkuusyrityksille	0	1 105
Siirtovelat	6 811	5 830
Tuloverovelka	2 754	4 232
Muut velat	498	667
Yhteensä	22 607	31 260

1.9 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

1.9.1 KONSERNIRAKENNE 31.12.2019

Nimi	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus ja osuus äänistä (%)	Afarak Group Oyj:n suora omistusosuus ja osuus äänistä (%)
Afarak Commodities Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak doo Belgrade	Serbia	100,00	0,00
Afarak Holdings Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak Investments Ltd	Malta	100,00	99,99
Afarak Mining Investments (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Mining (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Mogale (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	94,50	0,00
Afarak Services Sagl	Sveitsi	100,00	0,00
Afarak South Africa (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Trading Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak Participations Ltd	Malta	100,00	0,00
Magnohrom doo Kraljevo	Serbia	100,00	0,00
Auburn Avenue Trading 88 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Destiny Spring Investments 11 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	73,30	0,00
Destiny Spring Investments 12 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Duoflex (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0 00
Elektrowerk Weisweiler GmbH	Saksa	100,00	0,00
Intermetal Madencilik ve Ticaret A.S.	Turkki	99,00	0,00
LP Kunnanharju Oy	Suomi	100,00	100,00
Rekylator Oy	Suomi	100,00	100,00
Türk Maadin Sirketi A.S.	Turkki	98,75	98,75
ZCM Holdco One (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	23,00
Zeerust Chrome Mine Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Synergy Africa Ltd	Iso-Britannia	100,00	0,00
Chromex Mining Ltd	Iso-Britannia	100,00	0,00
Chromex Mining Company (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Ilitha Mining (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	80,00	0,00
Mkhombi Stellite (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	87,00	0,00
Afarak Processing Technologies (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Processing Technologies 2 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Platiumum (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00

Konserni omisti Synergy Africa Ltd -nimisestä yhtiöstä 51 % 31.3.2019 asti. Synergy Africa Ltd:n osakkeenomistajat olivat tehneet sopimuksen yhteisyrityksestä, jossa osakkailla oli yhteinen määräysvalta. 1.4.2019 Afarak hankki 49% lisäosuuden Synergy Africa Ltd:n osakkeista ja samalla Synergy Africa Ltd:tä koskeva yhteisyrityssopimus päättyi. Hankintahetkestä alkaen Afarak omistaa 100% Synergy African osakekannasta ja yhdistelee Synergy Africa Ltd:n ja sen tytäryhtiöt konserniinsa tytäryhtiöinä. Ennen hankintahetkeä (1.1.-31.3.2019) Synergy Africa Ltd tytäryhtiöineen yhdistellään Afarak -konserniin yhteisyrityksinä, jolloin Afarak-konsernin osuus yhteisyrityksen voitoista ja tappioista esitetään yhdellä rivillä konsernituloslaskelmassa.

Afarak Mogale (Pty) Ltd teki joulukuussa 2016 sopimuksen ostaa takaisin 100 tavallista osaketta, jotka ovat tällä hetkellä Mogale Alloys Trustin jäsenten omistuksessa. Nämä osakkeet muodostavat 10 % yhtiön liikkeellelasketusta osakepääomasta ja ne ostetaan takaisin ostopakettien sarjoina kahdeksan vuoden kuluessa. Tämän vuoden aikana Afarak Mogale (Pty) Ltd osti takaisin 11 (11) tavallista osaketta Mogale Alloys Trustin omistuksesta. Yhteensä Afarak Mogale (Pty) Ltd on ostanut takaisin 45 tavallista osaketta ja jäljellä olevia takaisinhankittavia osakkeita on tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 55 kappaletta. Afarak Mogale (Pty) Ltd on kuitenkin yhdistelty Afarak konserniin täysimääräisesti 100%:n mukaan.

Rekylator Yhtiöt Oy fuusioitiin Afrak Group Oyj:öön vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Afarak hankki toisen neljänneksen aikana 49%:n lisäosuuden Zeerust Chrome Minen osakkeista. Kauppahinta oli arvoltaan 1 654 000 miljoonaa euroa ja se maksettiin 2 000 000 Afrak Group Oyj:n osakeella. Osakkeista 26% odottaa siirtoa mahdolliselle BEE partnerille ja tämän johdosta Afarak yhdistelee Zeerust Chrome Minen 74%:n omistusosuuden mukaisesti konserniinsa.

Afarak teki vuoden 2019 aikana sopimuksen jäljellä olevan 26%:n osuuden hankkimisesta Chromex Mining Company (Pty) Ltd:stä. Kauppaa ei ole vielä toteutettu, koska siihen tarvitaan pankin (South Africa Reserve bank) hyväksyntä. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2020 aikana.

Chromex Mining Limited (rekisterinumero 0556692) ja Synergy Africa Limited (rekisterinumero 07382978) olivat oikeutettuja tytäryhtiöitä koskevaan vapautuksen tilintarkastuksesta 31.12.2019 päättyneeltä tilikaudelta Iso-Britannian vuoden 2006 osakeyhtiölain kohdan 479A mukaisesti.

1.9.2 LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Afarak Group Oyj:n lähipiiriin kuuluvat:

- yritykset, yhteiset ja henkilöt, jotka käyttävät yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa Afarak Groupissa
- tytäryhtiöt
- yhteisyritykset
- osakkuusyritykset
- Afarak Group Oyj:n ja edellä mainittujen yhteisöjen ylin johto

Lähipiiritapahtumat konsernin johtoon kuuluvien henkilöiden kanssa

KPA 2:8 §:n 4 momentissa tarkoitettu liitetieto

1 000 EUR		2019			2018		
		Palkat	Palkkiot	Osakepalkkiot	Palkat	Palkkiot	Osakepalkkiot
Toimitusjohtaja							
Konsbruck Guy	Hallituksen jäsen 5.2.2018 alkaen, Toimitusjohtaja 15.1.2017 alkaen		294	605		360	219
Hallituksen jäsenet							
Abrahamsen Thorstein	Hallituksen jäsen 23.5.2017 alkaen, Hallituksen puheenjohtaja 11.11.2019 alkaen		63			60	
Hoyer Thomas	Hallituksen jäsen 23.5.2017 - 05.2.2018		0			6	
Jakovic Ivan	Hallituksen jäsen 8.5.2015 - 31.07.2018, Hallituksen puheenjohtaja 12.5.2016 - 23.5.2017		0			34	
Manojlovic Jelena	Hallituksen jäsen 11.7.2008 alkaen, Hallituksen puheenjohtaja 23.5.2017 - 25.6.2019		66			72	
Rourke Barry	Hallituksen jäsen 8.5.2015 - 11.11.2019, Hallituksen puheenjohtaja 25.06.2019 - 11.11.2019		73			85	
Yolanda Bolleurs	Hallituksen jäsen 25.6.2019 - 11.11.2019		25			0	
Yhteensä		0	521	605	0	617	219

Koska osa hallituksen jäsenistä on ollut myös konsernin tai sen tytäryhtiöiden johtotehtävissä emoyhtiön hallitusjäsenyyden lisäksi, yllä olevassa taulukossa on esitetty sekä hallituspalkkiot että palkkatulot.

Vuonna 2019 toimitusjohtaja vähensi itse omaa palkkaansa 20 prosentilla ja yhtiö maksoi toimitusjohtajalle 294 000 euroa hänen palveluksistaan. Lisäksi hän sai 11.5.2018 500 000 yhtiön osaketta kannustinpalkkiona ensimmäisestä täydestä palvelusvuodesta toimitusjohtajana. Toiset 500 000 osaketta hän sai 12.2.2019.

Vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä konserni pidensi toimitusjohtajasopimusta kahdella vuodella ja myönsi 1 000 000 Yhtiön osaketta lisää. Nämä on annettu kahdessa erässä perustuen toteutuneisiin palvelusvuosiin. Ensimmäiset 500 000 Yhtiön osaketta piti antaa ensimmäisen jakson päätyttyä 15. tammikuuta 2020. Toimitusjohtaja itse alensi annettavaa osakemäärää 20 prosentilla 400 000 osakkeeseen ja ne tullaan antamaan vuonna 2020 yhtiökokouksen jälkeen, kun uusi hallitus on nimitetty. Työntekijä saa toiset 500 000 Yhtiön osaketta 15. tammikuuta 2021.

Joulukuussa 2017 lähtevä toimitusjohtaja sai 335 000 yhtiön osaketta suhteessa toisesta palvelusvuodesta toimitusjohtajana. Hän ei ole oikeutettu mihinkään bonusohjelmaan tai erorahaan irtisanomisajan palkan lisäksi. Heinäkuussa 2017 konserni myönsi Alistair Ruitersille 400 000 yhtiön kannustinosaketta, jotka annetaan vuosittain kunkin palvelusvuoden lopussa alkaen voimassaolopäivästä. Sopimuksen muutoksen jälkeen yhteensä 466 667 yhtiön osaketta on tosiasiassa vastaanotettu 20.12.2018. Sopimuksen tarkistuksen jälkeen Alistair Ruitersille ei aiota siirtää enää lisää osakkeita.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 EUR	2019	2018
Kiinteät palkat ja palkkiot	591	564
Muuttuva suoritukseen perustuva palkitseminen	0	-14
Yhteensä	591	550

Taulukossa esitetään johtoryhmän työsuhde-etuudet lukuun ottamatta toimitusjohtajaa. Lisäksi taulukko sisältää operatiivisen johtajan Danko Koncarin palkat ja palkkiot, jotka olivat 247 000 euroa. Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten etuudet esitetään erikseen.

Lisäksi osakkeenomistajat Aida Djakov (ATL:n johtaja) ja Milan Djakov (ATL:n myynti ja markkinointi manageri) sekä lähipiiriin kuuluva Misha Djakov (tekninen ja kaupallinen neuvonantaja) ovat saaneet korvauksena toimistaan palkkoja ja palkkioita yhteensä 392 000 euroa.

RAHOITUSJÄRJESTELYT LÄHIPIIRIN KANSSA

Konsernilla on 0,0 (2018: 26,2) miljoonan euron lainasaaminen ja 0,0 (2018: 7,3) miljoonan euron myynti- ja muut lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltään. Konsernilla on 0,0 (2018: 1,1) miljoonan euron osto- ja muut velat yhteisyrityksille. Yhteisyrityksestä tuli tytäryhtiö 1.4.2019 alkaen ja tämän johdosta tilinpäätöshetken saldo oli 0. Korkotuotto yhteisyritykseltä oli ajalla 1.1.-31.3.2019 0,1 (2018: 1,0) miljoonaa euroa.

Konsernilla oli 31.12.2019 yhteensä 0,0 (2018: 3,5) miljoonan euron lainasaaminen LNS Resources Ltd:ltä.

MUUT LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konserni on tarjonnut palveluita yhteisyrityksille ajalla 1.1.-31.3.2019 yhteensä 0,1 (2018: 1,3) miljoonalla eurolla ja muulle lähipiirille 0,0 (0,3) miljoonalla eurolla. Lisäksi konserni osti raaka-aineita yhteisyritykseltä yhteensä 1,3 (2018: 18,3) miljoonalla eurolla.

Osinkotuotot osakkuusyhtiöiltä olivat yhteensä 0,0 (2018: 0,0) miljoonaa euroa.

Tilikauden 2019 aikana Afarak hankki lähipiiriltä 49%:n osuuden Synergy Africa Ltd:n osakkeista.

Lisäksi Afarak hankki aineettomia hyödykkeitä lähipiiriltä 0,1 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2017 yhtiön tytäryhtiö allekirjoitti osakeostosopimuksen Afarakin toimitusjohtaja Guy Konsbruckin kanssa ostaakseen tämän 15 %:n osuuden 0,2 miljoonan euron ostohinnalla. Koska LL Resources on Afarakin liikekumppani ja toimitusjohtajan osakeomistus olisi muodostanut eturistiriidan, Afarak osti osuuden optiolla myydä kyseiset osakkeet takaisin samalla hinnalla jos ja kun Guy Konsbruckin kausi toimitusjohtajana päättyy. Yhtiö on myynyt omistuksensa liikekumppanistaan, LL Resources -yhtiöstä, vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä, minkä vuoksi kyseinen yhtiö ei enää kuulu lähipiiriin.

1.10 VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

1.10.1 KINNITYKSET JA TAKAUKSET

Konsernilla oli 31.12.2019 lainoja rahoituslaitoksilta yhteensä 15,0 (2018: 16,7) miljoonaa euroa. Konserni on antanut tasearvoltaan yhteensä 7,0 (2018: 6,2) miljoonan euron vakuudet, jotka koostuvat kiinteistökiinnityksistä ja muusta omaisuudesta. Lisäksi konsernin yhtiöt ovat antaneet käteispanotteja yhteensä 0,5 (2018: 0,4) miljoonaa euroa. Muiden vakuuksien määrä 31.12.2019 oli yhteensä 17,4 (2018: 17,1) miljoonaa euroa.

1.10.2 KONSERNIN RAHOITUSSOPIMUKSIIN LIITTYVÄT KONVENANTTIEHDOT

Konsernilla ei ollut tilikaudella 2019 eikä tilikaudella 2018 lainajärjestelyjä, joihin olisi liittynyt kovenanttiehtoja, joiden rikkoitumisella olisi saattanut olla negatiivinen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan.

1.10.3 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokra- ja käyttöleasingsopimusten vuokravastuut olivat yhteensä noin 0,3 (2018: 0,3) miljoonaa euroa. Vuokrasopimusten pituudet ovat tavallisesti kahdesta viiteen vuotta, ja normaalisti niihin liittyy mahdollisuus jatkaa vuokrasopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Sopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan. Vuokrasopimusten vakuudeksi konserniyhtiöt olivat antaneet käteistalletuksia noin 0,0 (0,0) miljoonaa euroa 31.12.2019.

1.10.4 AFARAK GROUP OYJ:N KOLMANSILLE OSAPUOLILLE ANTAMAT VAKUUDET

Afarak Group Oyj on antanut takauksia kesäkuussa 2011 myydyin konsernin entisen tytäryhtiön Junnikkala Oy:n lainoihin. Myynnin yhteydessä sovittiin, että Junnikkala maksaa näistä takauksista palkkiona Afarak Group Oyj:lle kaksi prosenttia vuodessa taatusta määrästä. Näiden vakuuksien kattama velka maksettiin kokonaisuudessaan pois 15.4.2018.

1.11 TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Yhtiö tiedotti 28.1.2020, että 115 000 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta on siirretty merkitsijöille.

Yhtiö tiedotti 30.1.2020, että se on saanut ilmoituksen johtohenkilöiden liiketoimista Afarakin osakkeiden panttaukseen liittyen.

Yhtiö tiedotti 26.2.2020 neljännen neljänneksen käyttökäteen olevan odotettua heikompi.

Yhtiö tiedotti 5.3.2020, että se on saanut ilmoituksen johtohenkilöiden liiketoimista Afarakin osakkeiden myyntiin liittyen.

Yhtiö tiedotti 9.3.2020, että se on saanut ilmoituksen johtohenkilöiden liiketoimista Afarakin osakkeiden myyntiin liittyen.

Yhtiö tiedotti 24.3.2020, että koko Etelä-Afrikkaan on julistettu 21 päivän pituinen ulkonaliikkumiskielto COVID-19 epidemian torjumiseksi. Yhtiö kehittää sen mukaisesti suunnitelmaa näiden poikkeuksellisten toimien kanssa pärjäämiseksi sekä työntekijöiden ja väestön terveyden ja turvallisuuden varjelemiseksi

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

TULOSLASKELMA (FAS)

1 000 EUR	Liite	1.1.2019 – 31.12.2019	1.1.2018 – 31.12.2018
Liikevaihto	1	1 481	2 881
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-1 021	-1 247
Eläkekulut		2	-4
Muut henkilösivukulut		0	-2
Henkilösivukulut yhteensä		2	-6
Henkilöstökulut yhteensä		-1 019	-1 253
Poistot ja arvonalentumiset	2		
Suunnitelman mukaiset poistot		0	0
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalentuminen		-139 526	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-139 526	0
Liiketoiminnan muut kulut	3	-4 867	-2 870
LIIKETAPPIO		-143 931	-1 242
Rahoitustuotot ja -kulut:	4		
Osingot saman konsernin yrityksiltä		0	0
Muut rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä		26	798
Muilta		1 300	64
Korko- ja muut rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille		-556	-51
Muille		-993	-39
Konsernin sisäisten saamisten arvonalentuminen		0	-900
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-223	128
Tappio ennen veroja		-144 154	-1 370
Tuloverot	5		
Tuloverot		0	0
Tilikauden tappio		-144 154	-1 370

TASE (FAS)

1 000 EUR	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet	6		
Koneet ja kalusto		0	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		0	0
Sijoitukset	7		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		114 959	250 931
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		0	2 004
Sijoitukset yhteensä		114 959	252 935
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		5	1 785
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		5	1 785
Pysyvät vastaavat yhteensä		114 964	254 720
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		1	1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		13 993	12 826
Saamiset omistajayhteisöiltä		0	851
Muut korolliset saamiset		0	8
Muut korottomat saamiset		69	58
Siirtosaamiset		40	165
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		14 103	13 909
Rahat ja pankkisaamiset		118	184
Vaihtuvat vastaavat		14 226	15 878
VASTAAVAA		129 185	268 813

TASE (FAS) (JATKUU)

1 000 EUR	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOM	9		
Osakepääoma		23 642	23 642
Ylikurssirahasto		25 223	25 223
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		212 024	236 071
Edellisten tilikausien voitto/tappio		-20 576	-19 206
Tilikauden tappio		-144 154	-1 370
Oma pääoma		96 159	264 360
VIERAS PÄÄOMA	10		
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Velat saman konsernin yrityksille		28 229	1 248
Varaukset		1 450	0
Pitkäaikainen vieras pääoma		29 679	1 248
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Velat saman konsernin yrityksille		462	1 262
Ostovelat		60	410
Ostovelat saman konsernin yrityksille		119	1 359
Muut velat		24	25
Siirtovelat		175	149
Lyhytaikainen vieras pääoma		3 347	3 205
Vieras pääoma yhteensä		33 026	4 453
VASTATTAVAA		129 185	268 813

RAHOITUSLASKELMA (FAS)

1 000 EUR	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tappio	-144 154	-1 370
Oikaisut:		
Poistot	0	0
Arvon alentumiset, netto	139 526	900
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-306	-24
Rahoitustuotot ja -kulut	831	-748
Muut oikaisut	1 501	0
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-2 602	-1 242
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten myyntisaamisten muutos	779	-2 168
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	105	704
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-1 718	-2 706
Korkotuotot saman konsernin yhtiöiltä	1 303	1 470
Korko- ja muut rahoitustuotot	27	85
Korko- ja muut rahoituskulut	-908	-17
Maksetut tuloverot	0	0
Liiketoiminnan rahavirta	-1 296	-1 168
Investointien rahavirta		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1	0
Investointien rahavirta	1	0
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankinta	-26 389	0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-44	0
Pitkäaikaisten konsernilainojen nostot	26 031	0
Pitkäaikaisten konsernilainojen takaisinmaksut	1 623	1 320
Annetut pitkäaikaiset lainat konserniyhtiöille	0	-8
Lyhytaikaisten lainasaamisten takaisinmaksut	8	0
Rahoituksen rahavirta	1 229	1 312
Rahavarojen muutos	-66	144
Rahavarat tilikauden alussa	184	40
Rahavarat tilikauden lopussa	118	184
Muutos taseessa	-66	144

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot (FAS)

2.1 LAADINTAPERIAATTEET

TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAADINTAPERIAATTEET

Emoyhtiö on laatinut tilinpäätöksen kotimaisen kirjanpitolainsäädännön ja normiston (FAS) mukaisesti. Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Konsernitilinpäätös on esitetty erikseen tämän tilinpäätöksen osana.

Tytäryritysten ja osakkuusyritysten omistusosuudet ja tiedot näiden yhtiöiden yhdistelemisestä konserniin on esitetty liitetiedoissa.

Kaikki luvut on esitetty tuhansina euroina, ellei erikseen ole toisin mainittu.

ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Yhtiön sijoitukset osakkuusyritysten osakkeisiin ja velkakirjainstrumentteihin on arvostettu lopullisella arvonalentumisella vähennettyyn hankintamenoon. Konserni- ja osakkuusyrityksiltä saadut osingot on kirjattu tuloslaskelman rahoitustuottoihin.

Yhtiön käyttöomaisuus on merkitty taseeseen poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Muut omaisuuserät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai tätä alempaan todennäköiseen luovutusarvoon. Velkaerät on merkitty hankinta-arvoon. Lainasaamiset tytär- ja konserniyhtiöiltä on arvostettu nimellisarvoonsa.

POISTOMENETELMÄT

Käyttöomaisuuden hankintamenot poistetaan ennalta laadittujen suunnitelmien mukaisesti hyödykkeiden taloudellisena vaikutusaikana. Poistosuunnitelmat on määritelty kokemuseräisesti.

Käyttöomaisuuserä	Poistoaika ja -menetelmä
Aineettomat oikeudet	5 vuoden tasapoisto
IT-laitteet	2 vuoden tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	5 vuoden tasapoisto

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUNTAMINEN

Taseen ulkomaanrahan määräiset erät on muunnettu Suomen valuutaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Tuloslaskelman erissä on käytetty tapahtumapäivän kurssia.

TILIKAUSIEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi ja vertailukausi ovat olleet molemmat kalenterivuotia, ja siten pituudeltaan vertailukelpoisia. Yhtiö on aktiivisesti uudelleenjärjestellyt toimintaansa, mikä on edellyttänyt useita omistus- ja rahoitusjärjestelyjä. Näillä tapahtumilla on ollut merkittävä kertaluonteinen vaikutus yhtiön tuloslaskelmaan ja taseeseen, mikä vaikeuttaa vertailukelpoisuutta ja tulevaisuuden ennakkointia.

2.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2019	2018
Toimialoittainen jakauma:		
Palveluiden myynti	1 481	2 881
Yhteensä	1 481	2 881
Maantieteellinen jakauma:		
Suomi	1	7
EU-maat	1 065	1 209
Muut maat	415	1 665
Yhteensä	1 481	2 881

2. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 EUR	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot		
Koneet ja kalusto	0	0
Arvonalentumiset		
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalentuminen	-139 526	0
Yhteensä	-139 526	0

3. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Toimitilakulut	-16	-11
Kone- ja kalustokulut	-19	-28
Matkakulut	-152	-291
Hallintokulut	-3 126	-2 477
Liiketoiminnan muut kulut	-1 554	-61
Yhteensä	-4 867	-2 870

4. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 EUR	2019	2018
Osingot saman konsernin yrityksiltä		
	0	0
Muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	26	798
Muilta	1 300	64
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-556	-51
Muille	-993	-39
Konsernin sisäisten saamisten arvonalentuminen	0	-900
Yhteensä	-223	-128

5. TULOVEROT

1 000 EUR	2019	2018
Tilikauden tappio	-144 154	-1 370
Oikaisut verotettavaan tuloon	0	0
Verotettava tulo	-144 154	-1 370
Maksetut ennakoverot	0	0
Tilikauden verotettavan tulon perusteella tehty jaksotus	0	0
Tilikauden vero	0	0
Verotuksessa vahvistettujen tappioiden käyttö	0	0
Tilikauden tulovero	0	0
Tuloverosaaminen	0	0

2.3 TASEEN LIITETIEDOT, VASTAAVAA

6. PYSYVÄT VASTAAVAT

1 000 EUR	2019	2018
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	275	275
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	275	275
Kertyneet poistot 1.1.	-275	-275
Tilikauden poistot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-275	-275
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0

7. SIJOITUKSET

	Osuudet saman konsernin yhtiöissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	320 980	8 153	19 618	348 751
Lisäykset	3 554	0	0	3 554
Vähennykset	-1	0	-2 004	-2 005
Hankintameno 31.12.2019	324 533	8 153	17 614	210 774
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.2019	-70 048	-8 153	-17 614	-95 815
Arvonalentuminen	-139 526	0	0	-139 526
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.2019	-209 574	-8 153	-17 614	-95 815
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	114 959	0	0	114 959

Tytär-, yhteis- ja osakkuusyritykset

Nimi	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus ja osuus äänistä (%)	Afarak Group Oyj:n suora omistusosuus ja osuus äänistä (%)
Afarak Commodities Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak doo Belgrade	Serbia	100,00	0,00
Afarak Holdings Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak Investments Ltd	Malta	100,00	99,99
Afarak Mining Investments (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Mining (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Mogale (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	94,50	0,00
Afarak Services Sagl	Sveitsi	100,00	0,00
Afarak South Africa (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Trading Ltd	Malta	100,00	0,00
Afarak Participations Ltd	Malta	100,00	0,00
Magnohrom doo Kraljevo	Serbia	100,00	0,00
Auburn Avenue Trading 88 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Destiny Spring Investments 11 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	73,30	0,00
Destiny Spring Investments 12 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Duoflex (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Elektrowerk Weisweiler GmbH	Saksa	100,00	0,00
Intermetal Madencilik ve Ticaret A.S.	Turkki	99,00	0,00
LP Kunnanharju Oy	Suomi	100,00	100,00
Rekylator Oy	Suomi	100,00	100,00
Türk Maadin Sirketi A.S.	Turkki	98,75	98,75
ZCM Holdco One (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	23,00
Zeerust Chrome Mine Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Synergy Africa Ltd	Iso-Britannia	100,00	0,00
Chromex Mining Ltd	Iso-Britannia	100,00	0,00
Chromex Mining Company (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	74,00	0,00
Ilitha Mining (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	80,00	0,00
Mkhombi Stellite (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	87,00	0,00
Afarak Processing Technologies (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Processing Technologies 2 (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00
Afarak Platinum (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100,00	0,00

Konserni omisti Synergy Africa Ltd -nimisestä yhtiöstä 51 % 31.3.2019 asti. Synergy Africa Ltd:n osakkeenomistajat olivat tehneet sopimuksen yhteisyrityksestä, jossa osakkailla oli yhteinen määräysvalta. 1.4.2019 Afarak hankki 49% lisäosuuden Synergy Africa Ltd:n osakkeista ja samalla Synergy Africa Ltd:tä koskeva yhteisyrityssopimus päättyi. Hankintahetkestä alkaen Afarak omistaa 100% Synergy African osakekannasta ja yhdistelee Synergy Africa Ltd:n ja sen tytäryhtiöt konserniinsa tytäryhtiöinä. Ennen hankintahetkeä (1.1.-31.3.2019) Synergy Africa Ltd tytäryhtiöineen yhdistellään Afarak -konserniin yhteisyrityksinä, jolloin Afarak-konsernin osuus yhteisyrityksen voitoista ja tappioista esitetään yhdellä rivillä konsernituloslaskelmassa.

Afarak Mogale (Pty) Ltd teki joulukuussa 2016 sopimuksen ostaa takaisin 100 tavallista osaketta, jotka ovat tällä hetkellä Mogale Alloys Trustin jäsenten omistuksessa. Nämä osakkeet muodostavat 10 % yhtiön liikkeellelasketusta osakepääomasta ja ne ostetaan takaisin ostopakettien sarjoina kahdeksan vuoden kuluessa. Tämän vuoden aikana Afarak Mogale (Pty) Ltd osti takaisin 11 (11) tavallista osaketta Mogale Alloys Trustin omistuksesta. Yhteensä Afarak Mogale (Pty) Ltd on ostanut takaisin 45 tavallista osaketta ja jäljellä olevia takaisinhankittavia osakkeita on tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 55 kappaletta. Afarak Mogale (Pty) Ltd on kuitenkin yhdistelty Afarak konserniin täysimääräisesti 100%:n mukaan.

Rekylator Yhtiöt Oy fuusioitiin Afarak Group Oyj:öön vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Afarak hankki toisen neljänneksen aikana 49%:n lisäosuuden Zeerust Chrome Minen osakkeista. Kauppahinta oli arvoltaan 1 654 000 miljoonaa euroa ja se maksettiin 2 000 000 Afarak Group Oyj:n osakeella. Osakkeista 26% odottaa siirtoa mahdolliselle BEE partnerille ja tämän johdosta Afarak yhdistelee Zeerust Chrome Minen 74%:n omistusosuuden mukaisesti konserniinsa.

Afarak teki vuoden 2019 aikana sopimuksen jäljellä olevan 26%:n osuuden hankkimisesta Chromex Mining Company (Pty) Ltd:stä. Kauppaa ei ole vielä toteutettu, koska siihen tarvitaan pankin (South Africa Reserve bank) hyväksyntä. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2020 aikana.

Chromex Mining Limited (rekisterinumero 0556692) ja Synergy Africa Limited (rekisterinumero 07382978) olivat oikeutettuja tytäryhtiöitä koskevaan vapautuksen tilintarkastuksesta 31.12.2019 päättyneeltä tilikaudelta Iso-Britannian vuoden 2006 osakeyhtiölain kohdan 479A mukaisesti.

8. SAAMISET

1 000 EUR	2019	2018
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
<i>Pitkäaikaiset</i>		
Laina- ja muut saamiset	5	1 785
Yhteensä	5	1 785
<i>Lyhytaikaiset</i>		
Lainasaamiset	7 424	7 304
Myyntisaamiset	4 915	4 675
Korkosaamiset	822	13
Siirtosaamiset	832	834
Yhteensä	13 993	12 826
Muut korolliset saamiset		
1 000 EUR	2019	2018
<i>Lyhytaikaiset</i>		
Lainasaamiset	0	8
Arvonlisäverosaamiset	3	30
Yhteensä	3	38

Muut korottomat saamiset

1 000 EUR	2019	2018
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1	1
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	0	851
Muut saamiset	4	27
Yhteensä		879

Siirtosaamiset

1 000 EUR	2019	2018
Korkosaamiset	0	1
Muut siirtosaamiset	103	164
Yhteensä	103	165

2.4 TASEEN LIITETIEDOT, VASTATTAVAA**9. OMA PÄÄOMA**

1 000 EUR	2019	2018
Osakepääoma		
Osakepääoma 1.1.	23 642	23 642
Osakepääoma 31.12.	23 642	23 642
Ylikurssirahasto	2019	2018
Ylikurssirahasto 1.1.	25 223	25 223
Ylikurssirahasto 31.12.	25 223	25 223
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2019	2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	236 071	236 071
Osakeanti	2 341	0
Omien osakkeiden hankinta	-26 389	0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	212 024	236 071
Kertyneet voittovarot	2019	2018
Kertyneet voittovarot 1.1.	-19 206	-14 140
Edellisen tilikauden tappio	-1 370	-5 066
Kertyneet voittovarot 31.12.	-20 576	-19 206
Tilikauden tappio	-144 154	-1 370
Oma pääoma	95 159	264 360
Jakokelpoiset varat	2019	2018
Kertyneet voittovarot 1.1.	-20 576	-19 206
Tilikauden tappio	-144 154	-1 370
Kertyneet voittovarot 31.12.	-164 730	-20 576
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	212 024	236 071
Jakokelpoiset varat 31.12.	47 294	216 395

10. VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 EUR

Pitkäaikaiset korolliset velat	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille	27 279	1 248
Yhteensä	27 279	1 248

1 000 EUR

Pitkäaikaiset korottomat velat	2019	2018
Pääomalainat	950	0
Yhteensä	950	0

Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 EUR

Lyhytaikaiset korolliset velat	2019	2018
Muut velat saman konsernin yrityksille	50	50
Yhteensä	50	50

Lyhytaikaiset korottomat velat	2019	2018
Ostovelat	60	410
Ostovelat saman konsernin yrityksille	2 531	1 359
Muut velat	119	25
Muut velat saman konsernin yrityksille	412	1 212
Siirtovelat	175	148
Yhteensä	3 297	3 154

2.5 VAKUUKSET JA VASTUUSITOUKSET

MEUR	31.12.2019	31.12.2018
Tytäryhtiöiden puolesta annetut sitoumukset		
Takaukset	17,4	17,1
Muiden puolesta annetut sitoumukset		
Takaukset	0,0	0,0
Vakuudet ja vastuusitoumukset yhteensä	17,4	17,1

ELÄKEVASTUUT

Yhtiön eläkevastuut ovat lakisääteisen TyEL:n mukaiset.

2.6 MUUT LIITETIEDOT

LÄHIPIIRILAINAT

Tilinpäätöshetkellä yhtiöllä on lyhytaikaisia lainasaamisia nykyisiltä ja entisiltä hallituksen jäseniltä yhteensä 0 (8) tuhatta euroa.

Henkilöstö

Henkilöstö, keskimäärin (kaikki työntekijät)	2019	2018
Työntekijät	3	3

Johdon palkitseminen

	2019	2018
Toimitusjohtaja	294	360
Hallituksen jäsenet	227	257

Vuonna 2019 toimitusjohtaja vähensi itse omaa palkkaansa ja yhtiö maksoi toimitusjohtajalle 294 000 euroa hänen palveluksistaan. Lisäksi hän sai 11.5.2018 500 000 yhtiön osaketta kannustinpalkkiona ensimmäisestä täydestä palvelusvuodesta toimitusjohtajana. Toiset 500 000 yhtiön osaketta hän sai 12.2.2019.

Vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä konserni pidensi toimitusjohtajasopimusta kahdella vuodella ja myönsi 1 000 000 Yhtiön osaketta lisää. Nämä on annettu kahdessa erässä perustuen toteutuneisiin palvelusvuosiin. Ensimmäiset 500 000 Yhtiön osaketta piti antaa ensimmäisen jakson päättyttyä 15. tammikuuta 2020. Toimitusjohtaja itse alensi annettavaa osakemäärää 20 prosentilla 400 000 osakkeeseen ja ne tullaan antamaan vuonna 2020 yhtiökokouksen jälkeen, kun uusi hallitus on nimitetty. Työntekijä saa toiset 500 000 Yhtiön osaketta 15. tammikuuta 2021. Näihin osakkeisiin sovelletaan kahden vuoden myyntirajoitusaikaa merkintäpäivästä alkaen. Myönnettyjen osakkeiden käypä arvo määritellään Afarak Groupin osakkeen myöntämispäivän markkinahinnan perusteella, joka oli 0,83 euroa osakkeelta. Arvo vuoden lopussa oli 596 917,81 euroa.

Joulukuussa 2017 lähtevä toimitusjohtaja sai 335 000 yhtiön osaketta suhteessa toisesta palvelusvuodesta toimitusjohtajana. Hän ei ole oikeutettu mihinkään bonusohjelmaan tai erorahaan irtisanomisajan palkan lisäksi. Heinäkuussa 2017 konserni myönsi Alistair Ruitersille 400 000 yhtiön kannustinosaketta, jotka annetaan vuosittain kunkin palvelusvuoden lopussa alkaen voimassaolopäivästä. Sopimuksen muutoksen jälkeen yhteensä 466 667 yhtiön osaketta on tosiasia vastaanotettu 20.12.2018. Sopimuksen tarkistuksen jälkeen Alistair Ruitersille ei aiota siirtää enää lisää osakkeita.

Muutokset osakemäärissä ja osakepääomassa.

31.12.2019 Afarak Group Oyj:n rekisteröity osakemäärä oli 252 041 814 (263 040 695) osaketta ja osakepääoma oli 23 642 049,60 (23 642 049,60) euroa.

31.12.2019 yhtiön hallussa oli 13 677 599 (2 387 494) omaa osaketta, mikä vastaa 5,43% (0,91%) liikkeeseen lasketuista osakkeista. 31.12.2019 ulkona olevien osakkeiden kokonaismäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 238 364 215 (260 653 201).

Joulukuussa 2017 Afarak siirsi 335 000 yhtiön tavallista osaketta (Osakkeet) yhtiön omista osakkeista toimitusjohtaja Alistair Ruitersille. Osakkeiden siirto tehtiin yhtiön toukokuussa 2017 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen valtuuttamana ja osana toimitusjohtajan palvelusperusteista palkitsemiskokonaisuutta. Afarak siirsi 20.12.2018 466 667 yhtiön tavallista osaketta yhtiön omista osakkeista entiselle toimitusjohtajalle Alistair Ruitersille. Osakkeiden anto on tapahtunut yhtiön toukokuussa 2018 pidetyn yhtiökokouksen valtuutuksella, ja se on osa toimitusjohtajan palvelusopimusta. Sopimuksen tarkistuksen jälkeen Alistair Ruitersille ei aiota siirtää enää lisää osakkeita.

12.2.2019 yhtiö siirsi 500 000 yhtiön osaketta yhtiön omista osakkeista toimitusjohtaja Guy Konsbruckille.

23.9.2019 yhtiö siirsi 1 324 895 osaketta yhtiön omista osakkeista Etelä-Afrikkalaisille toimittajille.

Hallitus päätti 12.11.2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla 29.5.2019, että yhtiö ostaa takaisin 26 miljoonaa omaa osakettaan kaikille osakkeenomistajille osoitetulla vapaaehtoisella julkisella ostotarjouksella hintaan 1,015 euroa. Yhtiö saattoi 31.7.2019 loppuun omia osakkeitaan koskevan julkisen ostotarjouksen, jossa hankittiin 25 998 881 osaketta. Afarak mitätöi nämä osakkeet 8.8.2019. Yhtiö ilmoitti 26.8.2019 laskevansa liikkeelle 15 000 000 uutta osaketta.

28.6.2019 yhtiö siirsi 1 885 000 osaketta yhtiön omista osakkeista hankkiakseen lisäomistusosuuden tietyistä Etelä-Afrikan kaivosvaroista.

Lisätietoja yhtiön osakkeista, osakepääomasta ja osakkeenomistajista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Yhtiö on konsernin emoyhtiö.

Afarak Group Oyj, kotipaikka Helsinki (osoite: Kaisaniemenkatu 4, 00100 Helsinki, Suomi)

HALLITUKSEN JÄSENTEN JA TOIMITUSJOHTAJAN OMISTUS

Afarak Group Oyj:n hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.2019 yhteensä 1 150 000 (2018: 800 000) kappaletta Afarak Group Oyj:n osakkeita, kun otetaan huomioon osakkeet, joita kyseessä olevat henkilöt itse, lähipiirinsä ja määräys- tai vaikutusvalta-yhteisöidensä kautta omistivat. Tämä vastaa 0,5 (2018: 0,3) prosenttia yhtiön kaikista liikkeellelasketuista, 31.12.2019 kaupparekisteriin merkityistä osakkeista.

31.12.2019

Hallitus ja toimitusjohtaja yhteensä:		osakkeet	optiot
Thorstein Abrahamsen	Hallituksen puheenjohtaja ja riippumaton hallituksen jäsen	0	0
Jelena Manojlovic	Ei-riippumaton hallituksen jäsen	150 000	0
Guy Konsbruck	Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen	1 000 000	0
Hallitus ja toimitusjohtaja yhteensä		1 150 000	0
Ulkona olevat osakkeet yhteensä		252 041 814	
Osuus kaikista osakkeista		0,5%	

31.12.2019 kaupparekisteriin merkittyjen osakkeiden kokonaismäärä oli 252 041 814 osaketta ja hallituksen ja toimitusjohtajan omistus vastasi 0,5 prosenttia tästä määrästä.

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 EUR	2019	2018
Ernst & Young Oy		
Tilintarkastus	320	185
Muut palvelut	36	36
Yhteensä	356	221

HALLITUKSEN VAROJENJAKOEHDOTUS

Hallitus esittää pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuonna 2020 ei makseta osinkoa eikä pääomanpalautusta.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

HELSINGISSÄ 31 PÄIVÄNÄ MAALISKUUTA 2020

THOMAS ABRAHAMSEN

Hallituksen puheenjohtaja

GUY KONSBRUCK

Toimitusjohtaja

JELENA MANOJLOVIC

Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

HELSINGISSÄ 31 PÄIVÄNÄ MAALISKUUTA 2020

ERNST & YOUNG OY

Tilintarkastusyhteisö

ERKKA TALVINKO

KHT

A F A R A K
G R O U P

